
Integrovaná územná stratégia

Košického kraja 2022 – 2030

November 2024

OBSAH

Vysvetlenie pojmov.....	4
Zoznam skratiek.....	5
A. Úvod.....	6
1. Vzťah PHRSR a IÚS.....	6
2. Metodika spracovania integrovanej územnej stratégie	7
B. Vykonávacia časť.....	9
1. Implementačný plán IÚS v Košickom kraji.....	9
2. Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie – Rada partnerstva pre Integrovaný územný rozvoj Košického kraja.....	11
3. Vymedzenie riešeného územia.....	12
C. Analytická časť.....	15
1. Udržateľná mobilita	15
2. Kvalitné a udržateľné životné prostredie	16
3. Moderné školstvo, vzdelávanie a šport a kvalitná veda, výskum a inovácie	17
4. Udržateľný cestovný ruch a kvalitné kultúrne služby.....	18
5. Kvalitná a dostupná zdravotná starostlivosť	19
6. Podpora sociálnej inklúzie a dostupná sociálna starostlivosť	20
7. Moderná technická infraštruktúra a účinná bezpečnosť obyvateľov	21
D. SWOT analýza jednotlivých SPR.....	22
1. SPR Hnilec – okres Gelnica.....	22
2. SPR Abov – okres Košice – okolie.....	24
3. SPR Dolný Zemplín: Sobranecko-Michalovsko – okresy Michalovce a Sobrance.....	26
4. SPR Gemer – okres Rožňava.....	28
5. SPR Spiš – okres Spišská Nová Ves.....	30
6. SPR Dolný Zemplín: Trebišovsko – okres Trebišov	32
E. Strategická časť	34
1. Udržateľná mobilita	34
2. Kvalitné a udržateľné životné prostredie	35
3. Moderné školstvo, vzdelávanie a šport a kvalitná veda, výskum a inovácie	38
4. Udržateľný cestovný ruch a kvalitné kultúrne služby.....	41
5. Kvalitná a dostupná zdravotná starostlivosť	44
6. Podpora sociálnej inklúzie a dostupná sociálna starostlivosť	44
7. Moderná technická infraštruktúra a účinná bezpečnosť obyvateľov	46
8. Prierezové témy.....	48
F. Integrované územné investície.....	50
1. Procesné zabezpečenie realizácie – tvorba IÚI.....	51
G. Realizačno-finančný rámec.....	57
H. Monitorovanie a hodnotenie	60
Príloha č.1 – Možnosti financovania cieľov IÚS Košického kraja.....	61

Kolektív spracovateľov za Úrad Košického samosprávneho kraja, Odbor regionálneho rozvoja:

Ing. Matej Ovčiarka

Ing. Angelika Theinerová

Ing. Barbora Kováčová

Mgr. Mária Lopatníková

Mgr. Kristína Tobiašová

Mgr. Katarína Rosičová, PhD.

Vysvetlenie pojmov

Projektová aktivita je základný prvok (najnižšej úrovne) v rámci integrovanej územnej investície (IÚI). Pozostáva z konkrétnych činností, ktoré sú merateľné. Aktivita môže byť kľúčová alebo doplnková. Súbor projektových aktivít jedného žiadateľa, spadajúci do vecnej gescie jedného sprostredkovateľského orgánu Programu Slovensko je predmetom jednej žiadosti o nenávratný finančný príspevok (ŽoNFP). Charakter takéhoto súboru aktivít sa dá chápať ako príklad jedného projektu v rámci dopytového mechanizmu v programovom období 2014 – 2020 – napríklad budovanie cyklotrasy, modernizácia cesty, rekonštrukcia zelenej strechy atď. Projektové aktivity identifikované pre Integrovanú územnú stratégiu (IÚS) sa zaraďujú do projektového zásobníka.

Kľúčová aktivita je aktivita strategického významu, ktorá rozhodujúcim spôsobom prispieva k plneniu cieľov IÚS a sú na ňu naviazané doplnkové aktivity IÚI, ktorých realizácia by bez kľúčovej aktivity negenerovala žiadaný efekt.

Projektový zásobník je súčasťou IÚS. Obsahuje navrhované kľúčové, ako aj doplnkové projektové aktivity. Tento zoznam je možné počas implementácie IÚS rozšíriť na základe návrhu sociálno-ekonomických partnerov v súlade so schválenou a platnou IÚS. Projektové aktivity uvedené v zásobníku musia byť plne v súlade s regionálnymi a miestnymi sektorovými stratégiami a plánmi (napr. Plán udržateľnej mobility). V prípade, že aktivita nie je súčasťou príslušnej sektorovej stratégie, či plánu, resp. nie je v súlade s jej smerovaním, je potrebné iniciovať aktualizáciu predmetného strategického dokumentu do začatia fyzickej realizácie schválenej ŽoNFP.

Integrovaný investičný balík je súbor vzájomne prepojených a súvisiacich projektov, ktorého realizácia ako celku je potrebná pre naplnenie niektorej z priorít IÚS. Jadrom integrovaného projektového balíka je spravidla kľúčový projekt IÚI, ktorého efekt je podporený doplnkovými projektmi. Integrovaný investičný balík je financovaný komplementárne aj z iných zdrojov ako fondov EÚ, implementovaných napríklad v rámci Plánu obnovy a odolnosti, Plánu spravodlivej transformácie alebo Strategického plánu spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ 2023 – 2027 a pod.

Projektový zámer IÚI je súhrn informácií o všetkých projektových aktivitách IÚI prosievajúcich k naplneniu minimálne 2 špecifických cieľov politiky súdržnosti EÚ, identifikovaných v projektovom zásobníku IÚS, ktoré žiadateľ navrhuje na koordinovanú realizáciu prostredníctvom IÚI. Schválený projektový zámer IÚI príslušnou územnou kooperačnou štruktúrou je následne spracovaný do žiadosti o nenávratný finančný príspevok. Definovanie projektového zámeru IÚI je základným krokom pre schválenie financovania IÚI prostredníctvom poskytnutia príspevku z fondov EÚ v programovom období 2021 – 2027. Projektový zámer IÚI schvaľuje Rada partnerstva, pričom musí prispievať k naplneniu priorít a cieľov IÚS.

Integrovaný územný prístup je založený na využití mechanizmov strategického plánovania a rozhodovania, za priamej účasti a zodpovednosti konkrétnych aktérov územného rozvoja formou partnerstva s dôrazom na konkurencieschopnosť územia regiónu.

Kľúčové projekty sú projekty, ktorých realizácia je nevyhnutnou podmienkou pre naplnenie strategického cieľa priority IÚS.

Komplementárne projekty sú indikatívne projekty, ktoré by sa mali realizovať v rámci daného projektového balíka a sú doplnkovými ku kľúčovým projektom.

Zoznam skratiek

CVČ	Centrum voľného času
EHP	Európsky hospodársky priestor
EO	Ekvivalentný obyvateľ
ERDF	Európsky fond regionálneho rozvoja
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
EÚ	Európska únia
FST	Fond spravodlivej transformácie
HDP	Hrubý domáci produkt
IDS	Integrovaný dopravný systém
IKT	Informačno-komunikačné technológie
IMS	Informačno-monitorovací systém
IT	Informačné technológie
IÚI	Integrované územné investície
IÚS	Integrovaná územná stratégia
KSK	Košický samosprávny kraj
MHD	Mestská hromadná doprava
MIRRI SR	Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR
MRK	Marginalizované rómske komunity
MŠ	Materská škola
MTZ	Materiálno-technické zabezpečenie
NFP	Nenávratný finančný príspevok
ORR	Odbor regionálneho rozvoja Úradu Košického samosprávneho kraja
OZE	Obnoviteľné zdroje energie
PHRSR	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
Program SK	Program Slovensko 2021 – 2027
PZ IÚI	Projektový zámer
RP	Rada partnerstva Košického kraja
SO	Sprostredkovateľský orgán
SPI	Index sociálneho pokroku (z angl. Social Progress Index)
SPR	Strategicko-plánovací región
SR	Slovenská republika
SŠ	Stredná škola
ŠC	Špecifický cieľ
TS RP	Technický sekretariát Rady partnerstva
UMR	Udržateľný mestský rozvoj
ÚPSVaR	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny
ZMOS	Združenie miest a obcí
ZŠ	Základná škola
ZŤP	Zdravotne ťažko postihnutý
ZUŠ	Základná umelecká škola
ŽoNFP	Žiadosť o nenávratný finančný príspevok

A. ÚVOD

V súvislosti s novým programovým obdobím 2021 – 2027, Slovenská republika pristúpila k zmene spôsobu uplatňovania mechanizmu výberu projektov, nakoľko umožnila prístup regiónov k financovaniu časti územných rozvojových potrieb prostredníctvom využitia integrovaného územného prístupu k implementácii fondov EÚ, podľa princípov Územnej agendy EÚ. Nové úlohy, z toho vyplývajúce, sú vykonávané prostredníctvom Rád partnerstva na území krajov a Kooperačných rád udržateľného mestského rozvoja, ako riadiacich štruktúr koordinujúcich procesy plánovania, implementácie a monitorovania.

Hlavným impulzom pre spracovanie IÚS Košického kraja je príprava na nové programové obdobie Európskej únie na roky 2021 – 2027 a Národnej stratégie regionálneho rozvoja Slovenskej republiky v zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov s názvom Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030.

Primárnym účelom integrovaného územného rozvoja je zabezpečenie realizácie investícií v rámci viacerých priorít Programu Slovensko. Implementačný mechanizmus integrovaných územných investícií umožňuje riadiacemu orgánu koordinovať realizáciu častí rôznych prioritných cieľov tak, aby bola podporená komplementárnosť aktivít integrovanej investície.¹ IÚS Košického kraja predstavuje komplexnú strednodobú stratégiu územia, integrujúcu všetky aspekty rozvoja a rozvojové aktivity v území. Je základnou stratégiou pre zabezpečenie integrovaného územného rozvoja podporovaného územnými nástrojmi EÚ. Jej cieľom je s využitím územnej dimenzie zabezpečiť podmienky pre účinné využitie finančných prostriedkov EŠIF, štátneho rozpočtu a ostatných finančných zdrojov prijímateľov počas programového obdobia 2021 – 2027.

Pri tvorbe Integrovanej územnej stratégie Košického kraja 2022 – 2030 sa vychádzalo z Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2023 – 2027 s výhľadom do roku 2030 a zároveň sa rešpektovali aktuálne metodické dokumenty pre tvorbu IÚS, no vychádzalo sa najmä z Jednotného metodického rámca pre prípravu integrovaných územných stratégií a integrovaných územných investícií v Slovenskej republike v programovom období 2021 – 2027. V rámci IÚS Košického kraja je integrovaný územný prístup implementovaný prostredníctvom nástroja integrovaných územných investícií (IÚI). IÚI sú v rámci strategických investičných balíkov IÚS Košického kraja tou časťou, ktorá bude financovaná zo všetkých zdrojov EÚ a naprieč všetkými politickými cieľmi. Tento integrovaný prístup zároveň zabezpečí prepájanie tzv. mäkkej a tvrdej infraštruktúry a týmito krokmi bude možné naplňať hlavné výzvy a potreby v regiónoch.

Samotná stratégia IÚS bude podliehať doplneniam a zmenám, vzhľadom na závery rokovaní a nové požiadavky zo strany Rady partnerstva pre integrovaný územný rozvoj Košického kraja (Rada partnerstva).

1. Vzťah PHRSR a IÚS

IÚS predstavuje podmnožinu Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (PHRSR), ako komplexnej rozvojovej stratégie územia integrujúcej všetky aspekty rozvoja v území a rozvojové aktivity. IÚS vychádza z analytickej, strategickej a programovej časti PHSR (základný rámec pre prípravu IÚS), ktorá predstavuje implementačný nástroj PHRSR vo vzťahu k využitiu európskych štrukturálnych a investičných fondov, prípadne iných externých zdrojov. IÚS môže obsahovať aj zásobník projektových zámerov, ktoré budú na území kraja podporené.

PHRSR KSK je schvaľované na úrovni Zastupiteľstva KSK, IÚS schvaľuje Rada partnerstva. Rada partnerstva tak predstavuje inštitucionálny mechanizmus pre definovanie územných cieľov prostredníctvom IÚS a ich realizáciu v programovom období EÚ 2021 až 2027. Jej autonómnou súčasťou je Kooperačná rada UMR. Rada partnerstva pre integrovaný územný rozvoj je flexibilná komunikačná a rozhodovacia platforma pre trvalú spoluprácu sociálno-ekonomických partnerov v danom území Košického kraja. Rada partnerstva koordinuje prípravu a implementáciu IÚS Košického kraja a slúži na zabezpečenie participatívneho riadenia integrovaného územného rozvoja v Košickom kraji.

¹ Predmetný dokument je k dispozícii na webstránke: www.mirri.sk

V novom programovom období je v rámci PHRSR KSK zadefinovaných 8 priorít rozvoja kraja, z ktorých 7 tvorí kľúčové piliere IÚS:

- Udržateľná mobilita
- Kvalitné a udržateľné životné prostredie
- Moderné školstvo, vzdelávanie a šport a kvalitná veda, výskum a inovácie
- Udržateľný cestovný ruch a kvalitné kultúrne služby
- Kvalitná a dostupná zdravotná starostlivosť
- Podpora sociálnej inklúzie a dostupná sociálna starostlivosť
- Moderná technická infraštruktúra a účinná bezpečnosť obyvateľov

Vízia rozvoja Košického kraja v programovom období 2023 – 2027 je nasledovná – „Do roku 2030 chceme byť sociálnejší, zelenší, dostupnejší, inteligentnejší a pracovne atraktívnejší kraj“.

2. Metodika spracovania integrovanej územnej stratégie

IÚS je spracovaná v súlade s Jednotným metodickým rámcom pre prípravu integrovaných územných stratégií a integrovaných územných investícií v Slovenskej republike v programovom období 2021 – 2027 (ďalej len „Jednotný metodický rámec“) pripraveného Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie, ktorého finálna verzia (2.0) bola schválená v auguste 2022. Za samotnú prípravu a implementáciu IÚS je zodpovedný samosprávny kraj.

Medzi základné požiadavky na obsahovú štruktúru IÚS boli v zmysle Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady EÚ, článku 29, stanovené nasledovne²:

- a) geografická oblasť, na ktorú sa stratégia vzťahuje;
- b) analýza potrieb rozvoja a potenciálu danej oblasti vrátane hospodárskych, sociálnych a environmentálnych prepojení;
- c) opis integrovaného prístupu na riešenie identifikovaných potrieb rozvoja a potenciálu danej oblasti;
- d) opis zapojenia partnerov v súlade s článkom 8 do prípravy a plnenia stratégie;
- e) IÚS môže obsahovať aj zoznam operácií, ktoré sa majú podporiť.

IÚS Košického kraja na roky 2022 – 2030 je štruktúrovaná do častí: vykonávacej, analytickej a strategickej, ktoré sú definované podľa sektorových politík, ktorými sa IÚS zaoberá.

Snahou Úradu KSK je presadzovať inkluzívnu a udržateľnú budúcnosť a napomáhať k jej dosiahnutiu všetkým mestám a obciam kraja tak, aby boli brané v úvahu aj rozvojové potreby a dopady budúceho vývoja, ktoré sa líšia v závislosti od územia. Pre adresné strategické plánovanie je dôležité zabezpečiť spoluprácu a koordináciu samospráv na všetkých úrovniach (národná, krajská, regionálna a miestna). Pri tvorbe zásobníka projektových zámerov sa preto kladie dôraz na viacúrovňové získavanie dát.

Vstupná správa pre tvorbu a vypracovanie PHRSR/IÚS obsahuje rámcové informácie o územných a tematických aspektoch, problémoch, potenciáli a samotnej vízie územia Košického kraja. Pri ich spracovaní a zapracovaní do IÚS, ktorý vychádza z PHRSR, využíva Odbor regionálneho rozvoja KSK moderné analytické nástroje (štatisticko – geolokačno – vizuálne). V rámci analýzy územia a jeho potrieb boli použité analytické nástroje, konkrétne analytická časť PHRSR, dotazníkový prieskum, metóda indexu sociálneho pokroku, hlbkové rozhovory a viacúrovňový zber projektových zámerov. V rámci prípravy nového strategického dokumentu PHRSR Košického samosprávneho kraja na roky 2023-2027 (2030) bola vypracovaná komplexná analýza územia a SWOT analýza kraja a jednotlivých okresov, kde boli zhodnotené jednotlivé oblasti rozvoja na úrovni kraja a okresov. Súčasťou dokumentu sú aj analytické listy jednotlivých okresov a Košického kraja. Dokument je dostupný na webovom sídle KSK: <https://web.vucke.sk/sk/uradna-tabula/rozvoj-regionu/phrsr-ksk-roky-2022-2030/>.

ORR v rámci prípravy PHRSR a IÚS pre programové obdobie 2021 – 2027 pripravil sériu dotazníkov z rôznych tematických oblastí (Cestovný ruch, Občianska vybavenosť, Podnikanie, výskum a vývoj, konkurencieschopnosť regiónu a Životné prostredie, technická a dopravná

² Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady EÚ 2021/1060 z 24. júna 2021, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde, Fonde na spravodlivú transformáciu a Európskom námornom, rybolovnom a akvakultúrnom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl, migráciu a integráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku.

infraštruktúra). Vyplnené dotazníky za jednotlivé tematické oblasti sú spracované a vizualizované prostredníctvom Geoportálu KSK <https://www.geoportalsk.sk/home/>.

Index sociálneho pokroku (SPI), je jedným z najprepracovanejších svetových systémov vyvinutých pre meranie spoločenského rozvoja. Ide o prvý systém, ktorý meria spoločenský rozvoj nezávisle na ekonomických ukazovateľoch a poskytuje podrobný prehľad o tom, či majú obyvatelia prístup k širokej škále oblastí, podľa ktorých sa hodnotí sociálny rozvoj. Ide napr. o základné služby, príležitosti, lekársku starostlivosť, vzdelanie, bývanie, práva a slobodu bez diskriminácie a ďalšie. Konceptne SPI rozdeľuje sociálny pokrok na tri hlavné dimenzie: základné ľudské potreby, základy blahobytu a príležitosti. Každá dimenzia SPI pozostáva zo štyroch hlavných zložiek, ktoré sa skladajú z troch až piatich špecifických ukazovateľov a všetky ukazovatele sú merané konzistentnou metodikou. Primárnym cieľom SPI je pomôcť regiónom adresnejšie definovať svoje priority v rámci regionálneho plánovania a tvorby politik a identifikovať partnerov v rôznych štádiách hospodárskeho rozvoja, za účelom výmeny skúseností a nastavovania rozvojových priorít. SPI zároveň predstavuje dôležitý prínos do diskusie v rámci iniciatívy „beyond GDP“ („nad rámec hrubého domáceho produktu – HDP“), ktorá sa usiluje hľadať alternatívne prístupy k meraniu vyspelosti regiónov, ktoré by nezohľadňovali len HDP ako jediný indikátor. Predmetom hodnotenia SPI v Košickom kraji je súbor 46 indikátorov v 3 oblastiach, a to základné ľudské potreby, základy blahobytu a príležitosti. Viac informácií na webovom sídle KSK <https://web.vucke.sk/sk/uradna-tabula/rozvoj-regionu/phrsr-ksk-roky-2022-2027/index-socialneho-pokroku/>.

Ako doplnková metóda zberu kvalitatívnych dát pre účely tvorby IÚS slúži aj metóda hĺbkových rozhovorov, pričom snahou je identifikovať kľúčové témy rozvoja v území (identifikácia bariér a potrieb rozvoja), zabezpečenie jeho súladu s IÚS a ďalším strategickým smerovaním. Rozhovory boli realizované v 6 SPR. Hĺbkové rozhovory sú dostupné na stránke Rady partnerstva Košického kraja <https://radapartnerstvask.sk/hlbkove-rozhovory/>.

V snahe čo najlepšie identifikovať investičné potreby svojho územia, zrealizoval ORR za obdobie máj 2020 – január 2023 zber projektových zámerov (resp. návrhov), ktoré boli zozbierané od jednotlivých miest a obcí. Cieľom bolo integrovať do IÚS Košického kraja územné/lokálne rozvojové projekty. Predmetné projektové zámery sú vizualizované na stránke geoportálu KSK, vid' link: <https://www.geoportalsk.sk/home/projektove-zamery-miest-a-obci/>. Úrad KSK aktuálne eviduje vyše 3500 projektových zámerov. V súlade s cieľmi 1 – 5 Politiky súdržnosti EÚ, ako aj s Programom Slovensko bolo identifikovaných 2611 projektových zámerov.

B. VYKONÁVACIA ČASŤ

1. Implementačný plán IÚS v Košickom kraji

Košický samosprávny kraj je hlavným gestorom, ktorý je poverený prípravou a implementáciou IÚS. Rovnako je v jeho kompetencii aj koordinácia Rady partnerstva ako hlavného inštitucionálneho mechanizmu pre definovanie územných cieľov prostredníctvom IÚS a ich realizáciu v Programe Slovensko.

Kľúčovou úlohou KSK, resp. Rady Partnerstva, v zmysle svojich kompetencií je zabezpečiť rozhodovanie na základe princípu subsidiarity na regionálnej a miestnej úrovni, pri zohľadnení riadenia zdola nahor, odklonu od dopytového systému výziev, dosiahnutia územnej dohody v týchto oblastiach:

- príprava programovej časti IÚS a práce so zásobníkom projektov k jednotlivým IÚI,
- posudzovanie projektov IÚI pre potreby schvaľovania v Rade partnerstva,
- monitorovanie implementácie IÚS pre potreby Rady partnerstva a Riadiaceho orgánu Programu Slovensko.

Samotný výber projektov, určených na financovanie zo zdrojov ERDF podlieha Rade partnerstva a bude realizovaný na základe špecifických kritérií. Medzi hlavné kritériá výberu projektových zámerov budú okrem iného patriť najmä pripravenosť projektových zámerov, disponibilnosť zdrojov, miera a efektívnosť akou daný projektový zámer prispieva k naplneniu cieľov a následná udržateľnosť.

Prehľad špecifických cieľov a opatrení Programu Slovensko, vrátane výšky alokácie pre územie Košického kraja, ktoré sú v rozhodovacej kompetencii Rady partnerstva a budú implementované prostredníctvom nástroja IÚI, poskytuje nasledujúca tabuľka:

Tabuľka 1 Oprávnené typy aktivít Programu Slovensko v kompetencii Rady partnerstva

Cieľ politiky súdržnosti EÚ 2021-2027	Opatrenie	Alokácia (€)
PO1 Inteligentnejšia Európa	1.1.1 Podpora medzisektorovej spolupráce v oblasti výskumu, vývoja a inovácií a zvyšovanie výskumných a inovačných kapacít v podnikoch	9 644 276,65
	1.2.2 Podpora budovania inteligentných miest a regiónov	2 368 769,70
	1.4.1 Zručnosti pre posilnenie konkurencieschopnosti a hospodárskeho rastu a budovanie kapacít pre SK RIS3	4 213 026,12
PO2 Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa	2.1.2 Znižovanie energetickej náročnosti budov	8 245 479,22
	2.2.2 Podpora využívania OZE v systémoch zásobovania energiou	1 506 145,67
	2.4.1 Vodozádržné opatrenia na adaptáciu na zmenu klímy v sídlach a krajine a /alebo ochranu pred povodňami	1 803 479,73
	2.5.3 Podpora infraštruktúry v oblasti nakladania s komunálnymi odpadovými vodami v aglomeráciách do 2 000 EO v dobiehajúcich regiónoch	2 921 827,50
	2.5.5 Zabezpečenie prístupu k pitnej vode a nakladania s komunálnymi odpadovými vodami v obciach do 2 000 EO v dobiehajúcich regiónoch	3 681 502,64
	2.5.7 Obnova verejnej stokovej siete a čistiarní odpadových vôd v aglomeráciách nad 2 000 EO	8 319 462,67
	2.5.8 Obnova verejných vodovodov v obciach nad 2000 obyvateľov	7 604 765,94
	2.6.1 Podpora vybraných aktivít v oblasti predchádzania vzniku odpadov	425 866,38
	2.6.2 Podpora zberu a dobudovania, intenzifikácie a rozšírenia systémov triedeného zberu komunálnych odpadov	2 279 030,22
	2.6.3 Podpora prípravy odpadov na opätovné použitie, recyklácie odpadov vrátane anaeróbného a aeróbného spracovania biologicky rozložiteľných odpadov	2 334 377,37
	2.7.3 Podpora biologickej a krajinskej diverzity a kvality ekosystémových služieb prostredníctvom udržiavania a budovania zelenej a modrej infraštruktúry a prevencie	550 908,15

Cieľ politiky súdržnosti EÚ 2021-2027	Opatrenie	Alokácia (€)
	a manažmentu inváznych nepôvodných druhov	
	2.7.4 Podpora budovania prvkov zelenej a modrej infraštruktúry v obciach a mestách	1 731 638,33
	2.8.1 Rozvoj verejnej dopravy	27 071 653,75
	2.8.2 Podpora cyklodopravy	7 444 704,78
PO3 Prepojenejšia Európa	3.2.3 Odstránenie kľúčových úzkych miest na cestnej infraštruktúre a zlepšenie regionálnej mobility prostredníctvom modernizácie a výstavby ciest II. a III. triedy	16 924 744,65
	3.2.4 Miestne komunikácie	5 288 540,28
PO4 Sociálnejšia Európa	RSO4.1 Zvyšovanie účinnosti a inkluzívnosti trhov práce a prístupu ku kvalitnému zamestnaniu rozvíjaním sociálnej infraštruktúry a podporou sociálneho hospodárstva	981 347,45
	RSO4.2 Zlepšenie rovného prístupu k inkluzívnym a kvalitným službám v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy a celoživotného vzdelávania rozvíjaním dostupnej infraštruktúry vrátane posilňovania odolnosti pre dištančné a online vzdelávanie a odbornú prípravu	18 611 761,96
	RSO4.3 Podpora sociálno-ekonomického začlenenia marginalizovaných komunít, domácností s nízkym príjmom a znevýhodnených skupín vrátane osôb s osobitnými potrebami prostredníctvom integrovaných akcií vrátane bývania a sociálnych služieb	4 399 143,74
	RSO4.5 Zabezpečenie rovného prístupu k zdravotnej starostlivosti a zvýšením odolnosti systémov zdravotnej starostlivosti vrátane primárnej starostlivosti, a podpory prechodu z inštitucionálnej starostlivosti na rodinnú a komunitnú starostlivosť	9 645 968,63
PO5 Európa bližšie k občanom	5.2.1 Investície do rozvoja administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych samospráv a mimovládnych neziskových organizácií pôsobiach v komunite alebo partnerov pôsobiach v komunite	1 565 079,98
	5.2.2 Investície zvyšujúce kvalitu verejných politík a odolnosť demokracie prostredníctvom projektov spolupráce v komunite občianskej spoločnosti a komunity partnerov a samosprávy, prípadne intervenčné projekty v komunite občianskej spoločnosti a komunity partnerov a samosprávy na zvýšenie kvality verejných politík a odolnosť demokracie	169 502,39
	5.2.3 Investície do bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov	389 445,20
	5.2.4 Investície do regionálnej a miestnej infraštruktúry pre pohybové aktivity, cykloturistiku	4 240 603,67
	5.2.5A Investície do kultúrneho a prírodného dedičstva, miestnej a regionálnej kultúry, manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch - Infraštruktúra cestovného ruchu - vidiecke oblasti	15 987 964,42
	5.2.5 B Investície do kultúrneho dedičstva, miestnej a regionálnej kultúry, manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch – Podpora ostatnej infraštruktúry spojennej s kultúrnymi a prírodnými aktívami regiónov	7 051 319,81
SPOLU		177 402 337,00

Zdroj: MIRRI SR

2. Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie – Rada partnerstva pre Integrovaný územný rozvoj Košického kraja

Rada partnerstva tvorí kľúčový inštitucionálny mechanizmus na stanovenie územných cieľov na regionálnej úrovni prostredníctvom IÚS a ich implementáciu v rámci Programu SK a zohráva v novom programovom období 2021 – 2027 kľúčovú úlohu pri implementácii PHRSR KSK. Je ju potrebné vnímať ako regionálnu platformu, ktorá sa skladá z členov zastupujúcich jednak samosprávny kraj, miestnu územnú samosprávu (mestá, obce a združenia obcí) a štát, ale aj podnikateľský a akademický sektor, školstvo a občiansku spoločnosť v našom území. Zriadenie Rady partnerstva bolo iniciované zo strany Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR. Pôsobnosť, zloženie, úlohy a ďalšie pravidlá upravuje Štatút Rady partnerstva Košického kraja pre integrovaný územný rozvoj³, ktorý je doplnený o procedurálne otázky Rokovacím poriadkom.

Rada partnerstva prostredníctvom svojich orgánov:

- iniciuje a koordinuje tvorbu návrhu a aktualizácie IÚS,
- podieľa sa na tvorbe vstupnej správy k PHRSR KSK a následne IÚS v rozsahu vízie, cieľov, priorít, aktivít, integrovaných územných investícií a merateľných ukazovateľov pre jednotlivé ciele,
- rokuje o návrhu IÚS a jej aktualizáciách, formuluje pripomienky a spolupracuje so sociálno-ekonomickými partnermi za účelom vyriešenia vznesených pripomienok a za účelom dosiahnutia dohody o znení návrhu IÚS,
- schvaľuje návrh IÚS,
- koordinuje a iniciuje tvorbu, zostavuje a aktualizuje zoznam aktivít pre IÚS a integrovaných investičných balíkov v súlade s víziou, cieľmi a merateľnými ukazovateľmi IÚS,
- schvaľuje žiadateľa, ktorý je poverený vypracovaním projektového zámeru pre integrovanú územnú investíciu,
- posudzuje projektové zámery IÚI z hľadiska ich súladu a miery ich príspevku k naplneniu schválených priorít a cieľov IÚS,
- schvaľuje projektové zámery územnej samosprávy pre aktivity v implementačnej kompetencii územnej samosprávy,
- schvaľuje kombinované projektové zámery pre aktivity územnej samosprávy a štátnej správy na základe záväzného stanoviska príslušného orgánu štátnej správy (alebo príslušných orgánov štátnej správy) o pripustení financovania štátnej aktivity/aktivít zo zdrojov Programu Slovensko alebo z iných programov,
- schvaľuje zoznam zámerov strategických projektov pre Fond na spravodlivú transformáciu
- schvaľuje žiadateľa, ktorý je poverený vypracovaním žiadosti o nenávratný finančný príspevok z Programu Slovensko pre aktivity územnej samosprávy,
- iniciuje aktualizáciu IÚS,
- vydáva odporúčania pre zlepšenie implementácie IÚS pre Riadiaci orgán Programu Slovensko 2021 – 2027,
- spolupodieľa sa na monitorovaní a hodnotení realizácie IÚS z pohľadu dosahovania cieľov rozvoja, vrátane návrhu a schválenia zmien v súlade s výsledkami hodnotenia,
- berie na vedomie správy o príprave a implementácii IÚS predkladané riadiacim orgánom,
- poskytuje súčinnosť riadiacemu orgánu pri priebežnom, ako aj konečnom monitorovaní a hodnotení implementácie IÚS,
- vykonáva ďalšie činnosti vyplývajúce z tohto Štatútu na základe požiadavky členov Rady partnerstva,
- vypracúva a schvaľuje Štatút a Rokovací poriadok Rady partnerstva, vrátane ich zmien a doplnení,
- zriaďuje tematické komisie.

Orgánmi Rady partnerstva sú predsedníctvo a komory. Tematické komisie Rady partnerstva tvoria pracovný a organizačný rámec práce Rady partnerstva. Komory tvoria organizačný rámec systému rozhodovania v Rade partnerstva. Sú vytvorené na základe príslušnosti členov Rady partnerstva k skupinám sociálno-ekonomických partnerov, resp. ich územnej príslušnosti. V komorách Rady partnerstva sa realizujú rozhodovacie právomoci Rady partnerstva v zmysle Štatútu s cieľom zabezpečiť efektívnu spoluprácu, partnerstvo, kompetentnosť a transparentnosť procesov pri príprave, schvaľovaní, implementácii, monitorovaní a hodnotení implementácie IÚS. Konkrétne úlohy komôr a

³ Link: <https://radapartnerstvask.sk/statut-rady-partnerstva.php>

tematických komisií upravuje Štatút Rady partnerstva Košického kraja pre integrovaný územný rozvoj.

KSK zabezpečuje funkciu sekretariátu Rady partnerstva, ktorý je zodpovedný za organizačné, vecné a administratívne úlohy spojené s činnosťou Rady partnerstva a jej orgánov. Hlavným cieľom sekretariátu je zabezpečiť efektívne využitie prostriedkov pre dosiahnutie cieľov IÚS – dôležitá je znalosť územia a dopytu v území tak, aby bolo na dopyt možné pružne reagovať v rámci programovania a prípravy výziev. V zmysle tejto kompetencie bude preto hlavnou úlohou prostredníctvom programovania Integrovannej územnej stratégie a prislúchajúcich projektových zásobníkov zabezpečiť výber tých projektových zámerov a IÚI, ktoré najviac prispievajú k dosiahnutiu cieľov IÚS.

Technický sekretariát Rady partnerstva (TS RP) bude tiež pôsobiť ako kontaktný bod a implementačno-technická jednotka, ktorá bude žiadateľom poskytovať poradenstvo a sprevádzať ich prípravou a realizáciou projektov pre plnenie IÚS v konkrétnom území. Úlohou sekretariátu je zabezpečiť pre budúcich prijímateľov maximálnu mieru podpory pre úspešný proces prípravy, predloženia a implementácie projektov schválených na úrovni Rady partnerstva.

Obrázok 1 Schéma Rady partnerstva Košického kraja

PORADNÝ ORGÁN: TEMATICKÉ KOMISIE

Zdroj: vlastné spracovanie

3. Vymedzenie riešeného územia

Košický kraj sa nachádza v juhovýchodnej časti Slovenska. Na severe hraničí s Prešovským krajom a na západe s Banskobystrickým krajom. Južnú a východnú hranicu tvoria štátne hranice s Maďarskom a Ukrajinou.

Košický kraj je v rámci Slovenska svojou rozlohou štvrtým najväčším a počtom obyvateľov druhým najväčším krajom. Mesto Košice je druhým najväčším a najvýznamnejším mestom Slovenska. Na základe územnosprávneho členenia pozostáva Košický kraj z 11 okresov (Gelnica, Košice I, Košice II, Košice III, Košice IV, Košice – okolie, Michalovce, Rožňava, Sobrance, Spišská Nová Ves a Trebišov), z čoho 4 okresy sú na území mesta Košice a zo 440 obcí, z ktorých má 17 štatút mesta.

Správnym, hospodárskym, politickým, školským a kultúrnym centrom kraja je mesto Košice, ktoré pozostáva z 22 mestských častí s vlastnou miestnou samosprávou. Košice sú druhým najväčším mestom na Slovensku.

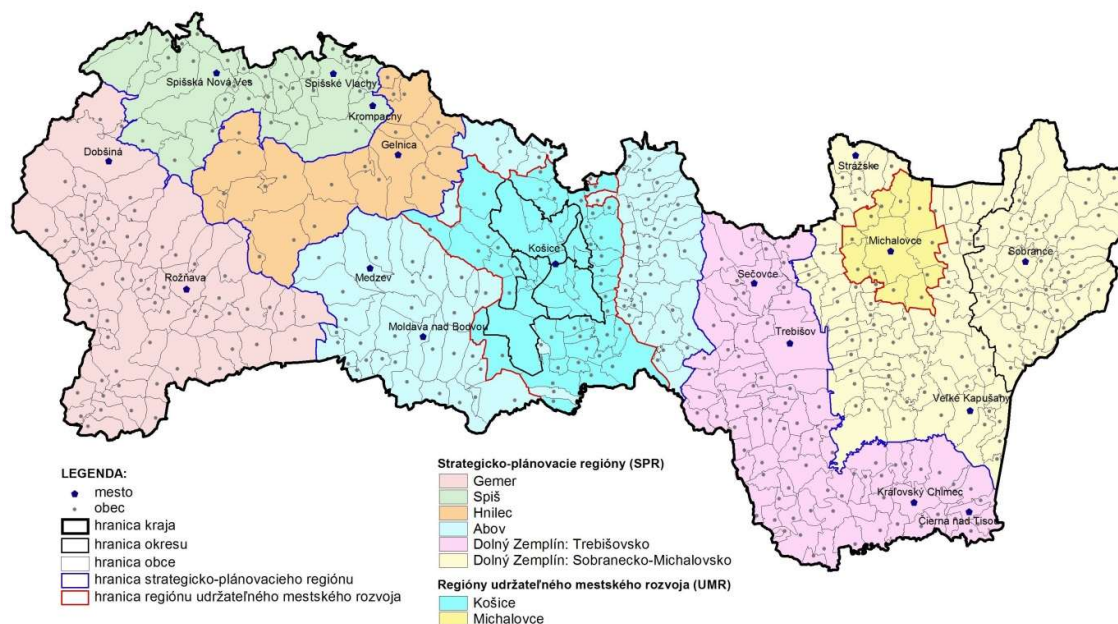
V rámci Košického kraja boli pre potreby spracovania IÚS Košického kraja stanovené nasledujúce strategicko-plánovacie regióny (SPR):

1. SPR Gemer – okres Rožňava,
2. SPR Spiš – okres Spišská Nová Ves,
3. SPR Hnilec – okres Gelnica,
4. SPR Abov – okres Košice – okolie,
5. SPR Dolný Zemplín: Trebišovsko – okres Trebišov,
6. SPR Dolný Zemplín: Sobranecko-Michalovsko – okresy Sobrance a Michalovce.

Regióny udržateľného mestského rozvoja (UMR) na území Košického kraja budú spracované samostatne jednotlivými centrami mestských funkčných regiónov:

1. UMR Košice,
2. UMR Michalovce.

Mapa 1 Okresy, strategicko-plánovacie regióny a regióny udržateľného mestského rozvoja v Košickom kraji

Zdroj: vlastné spracovanie

Z hľadiska nomenklatúry územno-štatistických jednotiek (NUTS) a rovnako i z územnosprávneho členenia Slovenskej republiky reprezentuje Košický kraj v rámci územia Slovenska úroveň NUTS 3 reprezentovanej 8 krajmi. Košický kraj sa ďalej člení na 11 okresov (úroveň LAU1).

V územnom pláne regiónu, Územnom pláne veľkého územného celku Košický kraj v znení zmien a doplnkov, pri riadení funkčného využitia, usporiadania územia a rozvoja osídlenia kraja platia záväzné regulatívy, ktoré nadväzujú na schválené zásady a regulatívy Koncepcie územného rozvoja Slovenska (KURS 2001) a jej aktualizáciu v roku 2011, nasledovne:

1. Košicko-prešovská aglomerácia ako kvartérne centrum s najvyšším predpokladom zabezpečiť rozvoj kvartérnych aktivít,
2. Michalovsko-vranovsko-humenské a popradsko-spišskonovoveské ťažiská osídlenia,
3. Košicko-prešovská rozvojová os Prešov – Košice – Seňa – hranica s Maďarskom (územie ležiace v Košickom kraji),
4. Zvolensko-juhoslovenská rozvojová os Zvolen – Lučenec – Rimavská Sobota – Rožňava – Košice (územie ležiace v Košickom kraji),
5. Východoslovenská rozvojová os Košice – Sečovce – Michalovce – Sobrance – hranica s Ukrajinou,

6. Košice – centrum plniace medzinárodné a celoštátne funkcie zohľadňujúce postavenie rozhodujúceho/ najvýznamnejšieho centra Karpatského euroregiónu,
7. Michalovce, Spišská Nová Ves a Trebišov – regionálne rozvojové centrá druhej skupiny v jej prvej podskupine,
8. Rožňava – regionálne rozvojové centrum druhej skupiny v jej druhej podskupine,
9. Gelnica, Kráľovský Chlmec, Moldava nad Bodvou a Sečovce – regionálne rozvojové centrá tretej skupiny v jej druhej podskupine,
10. Dobšiná, Krompachy, Sobrance a Veľké Kapušany – regionálne rozvojové centrá štvrtej skupiny,
11. Čierna nad Tisou, Medzev, Strážske a Smižany – regionálne rozvojové centrá piatej skupiny,
12. Kechnec a Spišské Vlachy – regionálne rozvojové centrá šiestej skupiny.

C. ANALYTICKÁ ČASŤ

1. UDRŽATEĽNÁ MOBILITA

- **Nedostatočné napojenie územia Košického kraja na nadradenú cestnú infraštruktúru, nedobudovaná sieť diaľnic, rýchlostných ciest a diaľničných privádzačov.**
- **39% z celkového počtu mostov v Košickom kraji je v zlom stavebno-technickom stave.**
- **Vytvorenie spoločného organizátora Košickým a Prešovským samosprávnym krajom – IDS Východ pre región Východné Slovensko.**
- **Nízka preferencia systémov verejnej dopravy v mestách a výrazná preferencia individuálnej automobilovej dopravy na dochádzku do škôl (75%) a zamestnania (94%).**

- Neporovnateľne najmenšia dĺžka nadradenej cestnej infraštruktúry, teda diaľnic a rýchlostných ciest (len 37km, t.j. 1,5% cestnej siete kraja). Úlohu nadradenej cestnej infraštruktúry plnia čoraz viac cesty II. triedy a dokonca niektoré cesty III. triedy. Až 58,8% z celkovej dĺžky ciest v kraji tvoria cesty III. triedy.
- Neustále narastá intenzita cestnej dopravy, vrátane nákladnej, čím dochádza k poškodzovaniu infraštruktúry ciest, mostov a priepustov. Vysoká intenzita cestnej dopravy má negatívny vplyv aj na obyvateľov miest a obcí v regióne (najmä hluk, prašnosť a otrasy).
- Najnižší podiel ciest I. triedy v nevyhovujúcom stave z hľadiska pozdĺžnej nerovnosti (IRI) v rámci krajov SR (11,8%, o 10% menej ako priemer SR).
- Až 338 mostov (38% z celkového počtu mostov) v Košickom kraji je v zlom a veľmi zlom stavebno-technickom stave, 10 mostov (1%) je v havarijnom stavebno-technickom stave.
- Košický kraj má hustú sieť železničných tratí, ktoré ho spájajú s okolitými štátmi EÚ. V krajskom meste Košice sa nachádza druhý najväčší železničný uzol v SR. Prostredníctvom systému Východoslovenských prekladísk a širokorozchodnej trate je napojený na Ukrajinu a Rusko.
- Technický stav železničných tratí a prekladísk je v nevyhovujúcom stave.
- Dopravný potenciál kraja zvyšuje Letisko Košice – Airport Košice a.s., ktoré patrí do I. kategórie ako verejné letisko s medzinárodným významom. Chýbajúce dopravné napojenie na medzinárodné letiská, ako aj spojenie s hlavným mestom SR.
- Vytvorenie integrovaného dopravného systému spoločného organizátora Košickým a Prešovským samosprávnym krajom IDS Východ pre región Východné Slovensko za účelom organizovania systému verejnej osobnej dopravy po dopravnej aj tarifnej stránke.
- Rozvinutý dopravný systém z hľadiska plošného pokrytia územia – hustá sieť liniek pravidelnej autobusovej dopravy dostatočne pokrýva celé územie kraja a prakticky všetky cesty I., II. a III. triedy. Aktuálnu ponuku pravidelnej autobusovej dopravy (počet spojov, trasy liniek) v obci považujú za primeranú ¾ obcí (74% obcí oslovených v dotazníkovom prieskume, ktoré sa vyjadrili k dochádzke).
- Nízka úroveň kvality zastávok a staníc, nízky rozsah doplnkových služieb a absencia integrovanej infraštruktúry verejnej osobnej dopravy.
- Minimálna preferencia systémov verejnej dopravy v mestách.
- Významná preferencia individuálnej automobilovej dopravy na dochádzku do zamestnania (94% obcí oslovených v dotazníkovom prieskume, ktoré sa vyjadrili k dochádzke) a do škôl (75% obcí), ako aj prímestskej autobusovej dopravy (cca 75% obcí).
- Vozidlový park dopravcov v Košickom kraji sa postupne modernizuje, v roku 2020 pozostával zo 456 autobusov, ktorých priemerný vek je 8,3 rokov. Nízkopodlažné autobusy v prímestskej autobusovej doprave u dopravcov tvoria 13%.
- Postupné znižovanie počtu dopravných nehôd, najčastejšou príčinou dopravných nehôd je prekračovanie maximálnej povolenej rýchlosti v intravilánoch miest a obcí.

- Na území Košického kraja sú cykloturistické trasy v dĺžke 1 936,5km, pričom najviac cyklotrás je v modrej (587km) a červenej farbe (530km) – trasy EuroVelo, cyklomagistrály a diaľkové trasy a paralelné trasy k nim.
- V Košickom kraji je 51 cykloturistických trás, ktoré sú zjazdové v celom rozsahu a poskytujú dobré orientačné informácie pre cyklistov (45% z celkovej siete).
- Najrozsiahlejšia lokálna sieť cykloturistických trás sa nachádza v regióne Spiš.
- Nedostatočná cyklistická infraštruktúra v kraji

2. KVALITNÉ A UDRŽATEĽNÉ ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

- 2.najnižší podiel napojenosti obyvateľov na verejné vodovody, 3.najnižší podiel v napojenosti na verejnú kanalizáciu v rámci krajov SR. - Najvyšší potenciál využívania geotermálnej energie na Slovensku. - Nadpriemerná produkcia emisií, až 40% objemu tuhých emisií je vyprodukovaných v Košickom kraji. - Spolu 247 evidovaných environmentálnych záťaží na území Košického kraja, z toho 36 s vysokou prioritou. - 2.najnižšie množstvo komunálneho odpadu na obyvateľa v rámci krajov SR. - 2.najvyššia miera zhodnocovania komunálneho odpadu v rámci krajov SR.

- Podiel obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov dosahuje len 85,8%, čím kraj nedosahuje priemer SR a v rámci krajov SR ide o druhú najnižšiu napojenosť obyvateľov. Na verejnú kanalizáciu je napojených len 66,0% obyvateľov, čo je tretia najnižšia hodnota v rámci krajov SR.
- V Košickom kraji sa prejavuje trend zmeny klímy zvyšovaním priemernej teploty vzduchu, počtu letných dní, častosti sucha, znižovaním počtu mrazových dní a pod. Pomerne významnou zmenou v zrážkach je očakávaný nárast výskytu a trvanie bezzrážkových období medzi zrážkovými udalosťami.
- 44% oslovených obcí v dotazníkovom prieskume, ktoré sa vyjadrili k otázkam ohľadom protipovodňových opatrení, spadá do záplavovej oblasti (Q70). Až 81% obcí má vypracovaný plán povodňovej ochrany a v 50% obcí boli realizované protipovodňové opatrenia. Vodozádržné opatrenia boli realizované v 23% oslovených obcí dotazníkového prieskumu, polovica obcí plánuje realizovať tieto opatrenia.
- V rámci využívania geotermálnej energie sa z hľadiska svojho potenciálu najperspektívnejšou lokalitou na Slovensku ukazuje Košická kotlina, ktorá je charakteristická prítomnosťou geotermálnych podzemných vôd s teplotou 120-160°C, a to v hĺbke menšej ako 3 000 metrov. Celkový energetický potenciál východoslovenských využiteľných zdrojov aj s vodami s nízkou teplotou (okolo 30°C) je odhadovaný na 3 500 MW termálneho výkonu. Potenciál geotermálnych vôd s teplotou vôd 75 – 95°C predstavuje asi 500 – 600 MW.
- V kraji je nevhodné využívanie obnoviteľných zdrojov energie, predovšetkým v oblastiach kde na to nie sú podmienky: fotovoltaické elektrárne na ornej pôde, malé vodné elektrárne, ktoré negatívne ovplyvnili faunu aj vodnatosť tokov, prechod na vykurovanie biomasou – zhoršená kvalita ovzdušia vo vykurovacom období.
- Produkcia tuhých emisií v kraji predstavuje takmer 40% z objemu tuhých emisií v SR. Produkcia oxidu uhoľnatého na 1km² je 5-násobne vyššia ako je celoslovenský priemer. Množstvo znečisťujúcich látok emitovaných do ovzdušia v rámci Košického kraja je najvyššie v oblasti mesta Košice a v jeho zázemí.

- Na území Košického kraja sa nachádza 247 environmentálnych záťaží, z toho je 96 (39%) v kategórii pravdepodobná environmentálna záťaž a 36 (14,5%) v kategórii environmentálna záťaž. Sanovaných, rekultivovaných lokalít je spolu 115 (46,5%).
- Brownfield (zanedbaný pozemok, objekt alebo areál, ktorý by sa dal revitalizovať) sa nachádza v polovici oslovených obcí v dotazníkovom prieskume, ktoré sa vyjadrili k otázkam ohľadom zelenej infraštruktúry. Z nich ¾ sú v súkromnom vlastníctve.
- Objem komunálneho odpadu ako aj vyprodukovaný komunálny odpad na 1 obyvateľa v Košickom kraji rastie, v rámci krajov SR však Košický kraj dosahuje druhé najnižšie množstvo komunálneho odpadu na obyvateľa.
- Podiel zhodnocovaného komunálneho odpadu z celkového komunálneho odpadu dosahuje druhý najvyšší podiel v rámci krajov SR a presahuje priemer SR o 15%. Najväčší objem zhodnocovaných komunálnych odpadov je v meste Košice, kde dosahuje hodnotu až 98,7% z celkového množstva komunálneho odpadu.
- Nelegálna skládka sa nachádza až v takmer 30% oslovených obcí v dotazníkovom prieskume, ktoré sa vyjadrili k otázkam ohľadom odpadového hospodárstva.
- Vysoký podiel (40%) lesov v kraji, hustá sieť chránených území národného aj európskeho významu (NATURA 2000). Podiel chránených území dosahuje 15,5% rozlohy kraja.
- Nedostatočné environmentálne povedomie a návyky obyvateľstva s negatívnym dopadom na životné prostredie.
- Klesajúci význam poľnohospodárstva, úplná deformácia poľnohospodárskej výroby priamymi dotáciami na pôdu.

3. MODERNÉ ŠKOLSTVO, VZDELÁVANIE A ŠPORT A KVALITNÁ VEDA, VÝSKUM A INOVÁCIE

– Rastúci počet zmlúv a zamestnávateľov v systéme duálneho vzdelávania. – Nedostatočný záujem o kvalifikácie žiadané trhom práce. – 2.najväčší výskumný potenciál po Bratislavskom kraji. – Nízky podiel výdavkov do vedy a výskumu na HDP kraja, menej ako 1/3 priemeru EÚ. – Nízky prílev zahraničných investícií do kraja, kraj dosahuje úroveň 5% v rámci SR.

- V školskej infraštruktúre je výrazný modernizačný dlh a potreba materiálno-technického dovybavenia na všetkých stupňoch vzdelávania. Rastie potreba v oblasti inkluzívneho vzdelávania, spôsobená rastúcim počtom žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.
- 60% oslovených obcí v dotazníkovom prieskume, ktoré sa vyjadrili k otázkam ohľadom vzdelávania, považuje počet materských škôl z hľadiska kapacity za postačujúci. V horizonte dvoch rokov vyše 80% obcí plánuje dovybaviť materské školy materiálno-technickým vybavením.
- Počet základných škôl z hľadiska kapacity považuje za postačujúci až 88% obcí oslovených v dotazníkovom prieskume, ktoré sa vyjadrili k otázkam ohľadom vzdelávania. V horizonte dvoch rokov takmer 80% obcí plánuje dovybaviť základné školy materiálno-technickým vybavením.
- Druhý najvyšší počet stredných odborných škôl, ako aj počet žiakov na 1 strednú odbornú školu v Košickom kraji v rámci Slovenska.
- 34 stredných odborných škôl a 241 zamestnávateľov v kraji aktívne zapojených do systému duálneho vzdelávania. Najvýznamnejšími zamestnávateľmi v kraji so školou s duálnym systémom vzdelávania sú U. S. Steel Košice, s.r.o., Embraco Slovakia s.r.o. a Inžinierske stavby, a.s..

- Výrazným problémom je únik mozgov, ktorý vo všeobecnosti súvisí s nesúlalom medzi potrebami miestneho trhu práce a kvalifikáciami, ktoré produkuje vzdelávací systém.
- Košický kraj má významný vzdelávací, inovačný a výskumný potenciál, ktorý je reprezentovaný najmä početnosťou univerzít nadnárodného významu, pracovísk Slovenskej akadémie vied ako i početnými výskumnými inštitúciami, ako napríklad centrá excelentnosti, kompetenčné centrá, vedecké parky a výskumné centrá.
- Košický kraj má po Bratislavskom kraji druhý najväčší výskumný potenciál vyjadrený početnosťou subjektov zúčastnených na výskume a vývoji. Košický kraj je z pohľadu počtu zamestnancov výskumu a vývoja na druhom mieste za Bratislavským krajom.
- Rozvinutý IKT sektor, existujúce klastre v oblasti IKT technológií, robotiky a automatizácie, ako aj v oblasti cestovného ruchu, potenciál vzniku nových klastrov.
- Nízka výška zdrojov na financovanie vedy, výskumu a inovácií. Podiel celkových výdavkov na vedu a výskum v Košickom kraji je na úrovni len 0,65% HDP kraja, čo predstavuje 78% priemeru SR a len 30% priemeru EÚ (2,2%).
- Malé a stredné podniky registrované na území Košického kraja tvoria len 10% všetkých aktívnych malých a stredných podnikov na Slovensku, čím s kraj radí medzi štyri kraje s nižším podielom malých a stredných podnikov.
- Nízky prílev zahraničných investícií do kraja, Košický kraj dosiahol len 4,6% všetkých priamych zahraničných investícií v rámci SR, z toho až 75% smeruje do mesta Košice.
- Nedostatok a nízka úroveň športovísk a zariadení pre voľnočasové aktivity.

4. UDRŽATEĽNÝ CESTOVNÝ RUCH A KVALITNÉ KULTÚRNE SLUŽBY

– Košický kraj tvorí len 7%-ný podiel z celkového počtu návštevníkov v ubytovacích zariadeniach v rámci SR. – Prenocovania návštevníkov v ubytovacích zariadeniach v kraji tvoria len 6% úrovne SR. – Takmer 50% návštevníkov kraja smeruje do mesta Košice. – Priemerná dĺžka prenocovania je 2,2 dňa. – Neadekvátne finančné ohodnotenie pracovníkov v zariadeniach cestovného ruchu. – 2 082 národných kultúrnych pamiatok na území Košického kraja.

- Košický kraj má mimoriadny prírodný potenciál, zachovalú a atraktívnu prírodu, vysokú koncentráciu prírodných daností na malom území vhodnú na ekoturizmus. V kraji sa nachádza mnoho prírodných a kultúrno-historických pamiatok národného a nadnárodného významu, ktoré sú súčasťou Svetového dedičstva UNESCO.
- Nízky podiel kraja na celkovom počte návštevníkov (7%) a prenocovaní (6%) v SR, aj napriek nárastu počtu ubytovacích zariadení, ako aj počtu návštevníkov kraja. Z toho takmer polovica počtu návštevníkov v ubytovacích zariadeniach, ako aj počet prenocovaní návštevníkov v ubytovacích zariadeniach bola evidovaná v meste Košice.
- Pandemická situácia spôsobila zásadný odliv zahraničnej klientely, ktorá pred pandémiou tvorila 35-40% ubytovaných hostí a prioritnú orientáciu na domáci trh a domáceho návštevníka.
- Nízka diverzifikácia ponuky v cestovnom ruchu, nedostatok balíkov – produktov cestovného ruchu mimo hlavnej turistickej sezóny a so špecifikáciou pre cieľové skupiny. Dopyt je koncentrovaný do hlavnej letnej sezóny, zimná návštevnosť regiónu je extrémne nízka.

- Jedným z najslabších článkov v rozvoji cestovného ruchu je dopravná infraštruktúra a nevyhovujúca dostupnosť k turistickým atrakciám. Verejná doprava spája predovšetkým hlavné dopravné uzly pre miestnych obyvateľov, bez dopadu na podporu turistických atrakcií. Chýbajú aj samostatné cyklotrasy mimo ciest pre motorové vozidlá.
- Málo rozvinuté služby cestovného ruchu v malých, no turisticky atraktívnych lokalitách. Nedostatočná doplnková infraštruktúra a služby v rozvinutejších turistických destináciách, chýbajú odpočinkové miesta, toalety, parkoviská, občerstvenie a ďalšie vhodné "príležitosti na míňanie peňazí" návštevníkov. Nedostatočná reálna spolupráca aktérov v cestovnom ruchu.
- Vhodné podmienky na rozvoj ekoturizmu, čím kraj získava konkurenčnú výhodu na trhu, keďže výnosy z predaja takto orientovaných produktov medziročne rastú aj tým, že spoločnosť si uvedomuje dôsledky necitlivých zásahov človeka do prírodného prostredia.
- Nízke finančné ohodnotenie a tým spojený problém s odborným personálnym zabezpečením v zariadeniach cestovného ruchu, ako aj v organizáciách a združeniach cestovného ruchu zabezpečujúcich manažovanie cestovného ruchu. Priemerná hrubá mesačná mzda zamestnanca v oblasti ubytovacích a stravovacích služieb je na úrovni 58% priemeru kraja.
- Rezervy v prepojení balíkov cestovného ruchu a ponuky služieb kultúrnych zariadení.
- Územie Košického kraja disponuje bohatým a rozmanitým kultúrnym dedičstvom, vrátane národnostnej kultúry a programov na podporu folklóru, tradičného ľudového remeselníctva a pod. (cca 5000 aktérov pôsobiacich v segmente tradičnej ľudovej kultúry v kraji). V roku 2020 tu pôsobilo 11 divadiel a 16 stálych divadelných scén, 30 múzeí, 3 galérie a 141 fungujúcich knižníc.
- V Košickom kraji je 2 082 pamiatkových objektov (12% z celkového počtu v SR), z nich 8 patrilo podľa evidencie pamiatkového fondu pred rokom 2002 k národným kultúrnym pamiatkam, ako k najvýznamnejším a najväzácnejším pamiatkam na území Slovenskej republiky (spolu 72).

5. KVALITNÁ A DOSTUPNÁ ZDRAVOTNÁ STAROSTLIVOSŤ

- **Vysoký priemerný vek lekárov, v dôchodkovom veku je ¼ všeobecných lekárov a viac ako 1/3 pediatrov.**
- **Zastaraná infraštruktúra zdravotníckych zariadení.**
- **Kritická dostupnosť zdravotnej starostlivosti v niektorých špecializáciách v periférnych lokalitách kraja.**
- **Postupné starnutie obyvateľstva, Košický kraj je druhým najmladším krajom v rámci SR.**

- Vysoký priemerný vek lekárov primárnej aj špecializovanej zdravotnej starostlivosti. Priemerný vek všeobecných lekárov je 57 rokov, priemerný vek všeobecných lekárov pre deti a dospelosť je 59 rokov.
- Zastaraná infraštruktúra zdravotníckych zariadení a vysoký investičný dlh nehnuteľností využívaných na zdravotné strediská, resp. prenajímaných poskytovateľom zdravotnej starostlivosti.
- Verejná minimálna sieť poskytovateľov ambulantnej a ústavnej zdravotnej starostlivosti je zastaraná a nerešpektuje regionálne špecifiká, v niektorých odbornostiach je rozvrhnutá len na oblasť kraja (nie na okresy), čo v praxi prináša množstvo problémov najmä pri pohľade na diverzifikáciu poskytovateľov v rámci územia kraja.
- Nedostatok poskytovateľov zdravotnej starostlivosti v primárnom kontakte.
- Nedostatočná dostupnosť zdravotnej starostlivosti vo vybraných špecializáciách.
- Dlhé čakacie doby na špecializovanú zdravotnú starostlivosť, resp. plánované operačné výkony.
- Absencia komplexného prepojenia zdravotnej a sociálnej starostlivosti s dôrazom na princíp dlhodobej zdravotnej starostlivosti.
- Postupné starnutie obyvateľstva Košického kraja a nárast podielu obyvateľstva v poproduktívnom veku, v porovnaní so SR má však kraj priaznivú vekovú štruktúru obyvateľstva. V Košickom kraji

stále prevyšuje predproduktívna zložka obyvateľstva nad poproduktívnou, index starnutia bol v roku 2020 na úrovni 91,9 boda, čo je o 15 menej ako priemer SR (107,3).

- Nedostatočná osвета o zdravom životnom štýle a prevencii a obezita u detí a mládeže.
- Viac ako 80% obcí oslovených v dotazníkovom prieskume, ktoré sa vyjadrili k otázkam ohľadom zdravotníckych služieb, považuje počet lekárov v obci za nedostatočný. Záujem prilákať lekárov do obce má približne 44% obcí, benefity na udržanie vie poskytnúť len menej ako 20% obcí vo forme zníženého, resp. odpusteného nájmu.

6. PODPORA SOCIÁLNEJ INKLÚZIE A DOSTUPNÁ SOCIÁLNA STAROSTLIVOSŤ

- Najvyt'aženejšími zariadeniami sociálnych služieb sú špecializované zariadenia, domovy sociálnych služieb, ako aj zariadenia podporovaného bývania.
- Absencia nízkoprahových sociálnych služieb krízovej intervencie.
- Neadekvátne finančné ohodnotenie pracovníkov v zariadeniach sociálnych služieb.
- Najvyšší podiel obyvateľov žijúcich v rómskych osídleniach v rámci SR.
- 3. najvyššia miera chudoby v rámci SR, prehlbovanie chudoby a sociálneho vylúčenia najmä v obciach s marginalizovanou rómskou komunitou.
- Nízka zapojenosť obcí do sociálneho podnikania (5% obcí má sociálny podnik).

- Prevaha poskytovateľov sociálnych služieb pre cieľovú skupinu seniorov (45,8%) a občanov s nepriaznivým zdravotným stavom (34,9%). Väčšina poskytovateľov sociálnych služieb (53%) sú verejní poskytovatelia. Sociálne služby sú poskytované najmä terénnou (39%) a ambulantnou formou (35%).
- Nedostatočný počet (20 zariadení) a kapacita nízkoprahových sociálnych služieb krízovej intervencie (útulky, zariadenia núdzového bývania, domovy na pol ceste).
- Najdlhšia čakacia doba (1 rok) na umiestnenie do zariadení sociálnych služieb a najviac čakateľov na umiestnenie do zariadenia sociálnych služieb je v špecializovanom zariadení a v domove sociálnych služieb. Rastie aj dopyt po zariadeniach podporovaného bývania.
- Nízke finančné ohodnotenie a nízky status zamestnancov v zariadeniach sociálnych služieb. Priemerná hrubá mesačná mzda zamestnanca v oblasti sociálnej práce bez ubytovania je na úrovni 70% priemeru kraja. Nedostatočná úroveň vzdelávania zamestnancov sociálnych služieb.
- Starnutie populácie a zvyšovanie priemerného veku obyvateľstva je spojené aj s rastúcim počtom ľudí v poproduktívnom veku, ktorí patria k najohrozenejším skupinám sociálnym vylúčením a sú obmedzovaní hlavne nízkymi príjmami, nedostatkom mobility, neúctou a zdravotnými problémami. Najrizikovejšiu skupinu tvoria osamelí seniori, s určitým druhom postihnutia a ženy.
- V Košickom kraji žilo v roku 2019 celkovo 16,7% obyvateľov v rómskych osídleniach, čo je najviac v rámci SR. S vysokým podielom obyvateľstva v rómskych osídleniach súvisí viacero problémov sociálnej inklúzie, najmä segregácia, viacnásobné sociálne vylúčenie, koncentrácia chudoby a nedostatočný prístup k službám.
- Miera rizika chudoby je 3.najvyššia v rámci SR, v roku 2020 dosiahla hodnotu 15,8% (priemer za SR 11,4%). V Slovenskej republike sa miera rizika chudoby postupne znižuje, čím sa prehlbuje rozdiel medzi Košickým krajom a priemerom SR. Podiel populácie ohrozenej chudobou a sociálnym vylúčením v Košickom kraji stále dosahuje hranicu 20%.
- Rastúci záujem obcí o nájomné bývanie. Najvýznamnejšími problémami je nedostatok obecných nájomných bytov, neexistujúca evidencia nájomných bytov, nedostatočná kapacita zariadení pre ľudí bez domova, osobitne so zdravotným postihnutím. Viac ako 1/4 obcí oslovených v dotazníkovom prieskume má záujem zapojiť sa do projektov v oblasti sociálneho nájomného bývania.

- Počet platných pobytov cudzincov v Košickom kraji vzrástol v rokoch 2015 – 2020 takmer 2-násobne. Počet zamestnaných cudzincov vzrástol za posledných 5 rokov 2-násobne u občanov krajín EÚ/EHP a 3-násobne v rámci štátnych príslušníkov tretín krajín s platným povolením na zamestnanie na území SR. Rastie jazyková a kultúrna bariéra cudzincov, čo súvisí s nedostatkom informácií v inom ako slovenskom jazyku, nerovnakým prístupom pri získavaní bývania, problémovým prístupom k vzdelávaniu, zdravotnej a sociálnej starostlivosti, nedostatkom skúseností samospráv s prácou s cudzincami.
- Nízka zapojenosť obcí do sociálneho podnikania. Len 5% obcí oslovených v dotazníkovom prieskume, ktoré sa vyjadrili k problematike zamestnávania sociálne znevýhodnených skupín, má zriadených sociálny podnik. Iba 20% obcí prejavilo záujem zriadiť v obci sociálny podnik.

7. MODERNÁ TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA A ÚČINNÁ BEZPEČNOSŤ OBYVATEĽOV

- **15% z celkového počtu trestných činov SR.**
- **10% samovrážd v rámci SR, t.j. 2.najnižší podiel na úrovni krajov.**
- **Nízka úroveň pripojenia domácností na optický internet.**
- **Nízky podiel bezbariérovej infraštruktúry v oblasti verejných služieb.**
- **2/3 obcí má funkčný kamerový systém na verejných priestranstvách.**

- Nízke využívanie SMART (inteligentných) riešení v obciach kraja. Len 20% obcí oslovených v dotazníkovom prieskume, ktoré sa vyjadrili k problematike inteligentných obcí a kybernetickej bezpečnosti, využíva SMART riešenia. Iba 38% obcí poskytuje alebo spolupracuje na školeniach v oblasti využívania IKT a v oblasti kybernetickej bezpečnosti, prevažne však ide o zamestnancov obcí (96% obcí, ktoré to využívajú) a škôl (54% obcí, ktoré to využívajú).
- Druhý najvyšší počet trestných činov v rámci krajov SR, čo súvisí najmä s väčšou koncentráciou ľudí a činností (sídla firiem a inštitúcií, podujatia, špecializované inštitúcie) v krajskom meste. Najviac trestných činov je v oblasti majetkovej kriminality (37,5%).
- V rámci spracovanej Analýzy kriminality Košického kraja dosiahlo vnímanie kriminality hodnotu 2,33 bodu, čo predstavuje relatívne vhodnú bezpečnostnú situáciu. Za rizikové lokality sú najčastejšie považované rómske osady, kde dochádza k výtržníctvu, poškodzovaniu verejného majetku či drobným krádežiam. Až 1/3 obcí má na svojom území rizikovú lokalitu.
- Približne tretina samovrážd je vykonaná pod vplyvom alkoholu alebo drog. Na 100 000 obyvateľov pripadá približne 6 samovrážd, čo je výrazne pod celoslovenským priemerom (9 samovrážd).
- Priemerné pokrytie územia optickým internetom (technológiou optických káblov FTTx) je na minimálnej úrovni 78% pokrytých domácností. Podiel pripojených domácností na internet pomocou optických káblov (FTTx) je tesne pod úrovňou 40%.
- V 70% obcí oslovených v dotazníkovom prieskume, ktoré sa vyjadrili k problematike digitálnej pripojiteľnosti, je možné pripojenie na internet cez vysokorychlostný prístup (širokopásmové pripojenie, optické siete). Polovica obcí plánuje zavádzanie širokopásmových a optických sietí v najbližších 2 rokoch.
- Nekvalitné a bariérové verejné priestranstvá a verejná infraštruktúra.
- K nástrojom technickej infraštruktúry patrí aj existencia kamerového systému, ktorá má preventívny charakter najmä z pohľadu situačnej prevencie. Až 2/3 obcí oslovených v dotazníkovom prieskume, ktoré sa vyjadrili k problematike bezpečnosti v obci, má kamerový systém na verejných priestranstvách a až 3/4 obcí prejavilo záujem zabezpečiť / rozšíriť kamerový systém v najbližších 2 rokoch.

D. SWOT ANALÝZA JEDNOTLIVÝCH SPR

SWOT analýza predstavuje prehľad kľúčových silných, slabých stránok, príležitostí a rizík z pohľadu jednotlivých skúmaných tematických oblastí. Jednotlivé zistenia vychádzajú z výsledkov predchádzajúcich analytických kapitol. SWOT analýza je rozdelená podľa tematických oblastí a podľa jednotlivých území. V nasledujúcich tabuľkách sú popísané špecifické zistenia viažuce sa k jednotlivým strategicko-plánovacím regiónom a im prislúchajúcim okresom.

SWOT analýzy regiónov udržateľného mestského rozvoja Košice a Michalovce budú súčasťou samostatných dokumentov UMR Košice a UMR Michalovce, ktoré budú prílohou Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2023 – 2027.

1. SPR Hnilec – okres Gelnica

Silné stránky	Slabé stránky
<u>ĽUDSKÉ ZDROJE A TRH PRÁCE</u> – priaznivá veková štruktúra obyvateľstva <u>HOSPODÁRSTVO</u> – stúpajúca tendencia vytvárania nových pracovných miest v oblasti priemyslu – dominantné odvetvia priemyselnej výroby v odvetviach: kovovýroba, hutníctvo, elektrotechnika – príležitosti zamestnania v poľnohospodárstve a lesníctve – novozníknuté pracovné miesta v priemyselnej výrobe v priemyselných parkoch – najvyšší podiel ťažby ihličnatého dreva v rámci Košického kraja – najvyššia intenzita chovu hovädzieho dobytku a hydiny na 100ha/ornej pôdy, čo je 70% celoslovenského priemeru – sektor služieb prešiel kvalitatívnou a kvantitatívnou zmenou – zastúpená farebná metalurgia – zintenzívnenie využívania domácich surovín, lokálnych špecifik a miestnej pracovnej sily <u>CESTOVNÝ RUCH</u> – potenciál pre rozvoj cestovného ruchu je sústredený v okolí konkrétnych miest a lokalít Hnileckej doliny, najmä vodnej nádrže Ružín a jej prírodného okolia, historického banského mesta Gelnica, Turzovské kúpele, Smolník, Uhorná a banskej cesty, obec Kojšov s príležitosťou prepojenia na Kojšovskú hoľu, obec Žakarovce s prepojením na zimné turistické stredisko Plejsy	<u>ĽUDSKÉ ZDROJE A TRH PRÁCE</u> – vysoká miera evidovanej nezamestnanosti – najvyšší podiel dlhodobo evidovaných uchádzačov o zamestnanie – najvyšší podiel obyvateľov so základným vzdelaním – najnižšie zastúpenie vysokoškolsky vzdelaného obyvateľstva – nedostatok kvalifikovanej pracovnej sily <u>SOCIÁLNA INKLÚZIA</u> – najvyšší podiel obyvateľov žijúcich v rómskych osídleniach v rámci kraja – najnižší index sociálneho pokroku v rámci kraja – nedostatok možností na zaškolenie detí v predškolskom a školskom veku hlavne v obciach, kde je zvýšený počet detí z MRK – slabá dostupnosť siete zdravotníckych zariadení v obciach s vysokou koncentráciou MRK <u>HOSPODÁRSTVO</u> – hospodárska stagnácia okresu – nízka úroveň úrodnosti rastlinnej výroby vyjadrená priemernými hektárovými výnosmi vybraných skupín plodín – nedostatok domáceho kapitálu na rozvoj podnikateľskej činnosti – nízka atraktivnosť pre investorov – nedostatok domáceho kapitálu na rozvoj podnikateľskej činnosti a podpory tvorby nových pracovných miest – nevyužitie kapacity pre poľnohospodársku výrobu a jej finalizáciu – priemyselné podniky koncentrované len do väčších obcí okresu Gelnica – úpadok drevospracujúceho priemyslu v obciach Mníšek nad Hnilcom, Švedlár, Nálepko a tabakovej továrne v Smolníku <u>CESTOVNÝ RUCH</u> – nie sú bližšie definované cieľové miesta či

	strediská cestovného ruchu/turizmu – chýba koncepčný prístup k riadeniu rozvoja cestovného ruchu, ako aj spoločné marketingové a informačné služby a aktivity – územie nemá zavedené princípy destinačného manažmentu riadené jednou strešnou destinačnou organizáciou (oblastnou organizáciou cestovného ruchu) – chýbajúce ubytovacie kapacity <u>DOPRAVNÁ A TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA</u> – okres sa nachádza mimo hlavných trás diaľnic a ciest medzinárodného významu – zlá dostupnosť územia pre nákladnú a kamiónovú dopravu, chýbajúce dopravné prepojenia – nevyhovujúce parametre miestnych komunikácií – nekvalitná cestná infraštruktúra – limitovaná dostupnosť pre nákladnú a kamiónovú dopravu – zastarané vlakové súpravy – nízky počet obcí napojených na verejnú kanalizáciu, taktiež podiel obyvateľov bývajúcich v domoch napojených na verejnú kanalizáciu s čističkou odpadových vôd – nedostupná a zastaraná infraštruktúra IKT (nevyhovujúci vysokorýchlostný internet) <u>INŠTITUCIONÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA</u> – nedostatočné kapacity v materských školách a základných školách – nedostatočná sieť sociálnych služieb v okrese (iba 2 zariadenia) – absencia podporných sociálnych služieb pre zdravotne postihnutých občanov – absencia regionálnej spádovej nemocnice – nedostatok pediátrov v regióne <u>ŽIVOTNÉ PROSTREDIE</u> – najviac ohrozená oblasť z hľadiska životného prostredia – viac než 74% lesné pozemky
Príležitosti	Ohrozenia
<u>ĽUDSKÉ ZDROJE A TRH PRÁCE</u> – potenciál zamestnať dlhodobo nezamestnaných ľudí v odvetví poľnohospodárstva v okrese – Potenciál pre rozvoj sociálneho podnikania <u>SOCIÁLNA INKLÚZIA</u> – rozvoj ľudských zdrojov, vrátane integrácie MRK – je nevyhnutné zlepšiť dostupnosť siete zdravotníckych zariadení v obciach s vysokou koncentráciou MRK s cieľom zlepšenia zdravotného stavu obyvateľov a zníženia rizika rôznych ochorení	<u>ĽUDSKÉ ZDROJE A TRH PRÁCE</u> – nedostatočná väzba medzi vzdelávacími inštitúciami a potrebou trhu práce – vysoký odliv mladých ľudí z okresu <u>SOCIÁLNA INKLÚZIA</u> – zvyšovanie vylúčenia skupín obyvateľstva v súvislosti so zlou ekonomickou situáciou <u>HOSPODÁRSTVO</u> – pokles dopytu po surovom dreve <u>CESTOVNÝ RUCH</u> – nízky a výrazne sa znižujúci počet prenocovaní – okres (celá Hnilecká dolina) nie je na regionálnej a slovenskej úrovni definovaný

<u>HOSPODÁRSTVO</u> – predpoklad vytvorenia nových pracovných miest, najmä v oblasti ťažby dreva, jeho prvotného spracovania, spracovania dreveného odpadu, ale aj výsadby nových lesných porastov – potenciál využitia obnoviteľných zdrojov energie – vodná energia riek Hnilec a Hornád – potenciál efektívneho prepojenia poľnohospodárstva a potravinárskeho – technická modernizácia podnikov – priestor pre informačnú a poradenskú podporu MSP, ktorá v okrese chýba <u>CESTOVNÝ RUCH</u> – vynikajúci potenciál stať sa atraktívnym výletným miestom – využívanie historicko-pamiatkových a prírodných daností územia na rozvoj cestovného ruchu <u>DOPRAVNÁ A TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA</u> – zvyšovanie kvality a dostupnosti verejných služieb a skvalitňovanie infraštruktúry	v dokumentoch ako región s potenciálom rozvoja CR – nespokojnosť na miestnej úrovni v prospech rozvoja cestovného ruchu – nedostatočné finančné príležitosti (externé) – nedostatok odborníkov pre destinačný manažment – konkurencia okolitej turistickej ponuky s celoročným využitím – nespokojnosť návštevníkov s nedostupnosťou základných služieb s následkom znižovania počtu návštevníkov – vyľudňovanie územia – výskyt marginalizovaných rómskych komunít – nedostatok vysokoškolských kapacít pre začatie podnikania, iniciovanie aktivít v CR, potreba ľudí z vonku
---	---

2. SPR Abov – okres Košice – okolie

Silné stránky	Slabé stránky
<u>ĽUDSKÉ ZDROJE A TRH PRÁCE</u> – disponibilné pracovné sily – vysoký podiel obyvateľstva v produktívnom veku – záujem obyvateľov o vzdelávanie a zvyšovanie kvalifikácie <u>HOSPODÁRSTVO</u> – prítomnosť kvalitného priemyselného parku so silným zastúpením firiem z automobilového priemyslu – blízkosť krajských miest Prešov a Košice ako „motorov“ rozvoja – dostupnosť inštitúcií, zameraných na podporu podnikania – dostatočná rozloha poľnohospodárskej pôdy <u>CESTOVNÝ RUCH</u> – výskyt prírodných zaujímavostí historických a kultúrnych pamiatok – bohatá história, tradičné ľudové remeslá a folklór, vhodné na podnikanie aj rozvoj cestovného ruchu – vysoká kvalita prírodného prostredia <u>DOPRAVNÁ A TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA</u> – blízkosť významného dopravného železničného uzla v meste Košice	<u>ĽUDSKÉ ZDROJE A TRH PRÁCE</u> – slabé prepojenie systému vzdelávania s potrebami trhu práce – nezáujem zo strany žiakov o poľnohospodárske odbory <u>SOCIÁLNA INKLÚZIA</u> – vysoký podiel obyvateľov žijúcich v rómskych osídleniach v regióne <u>HOSPODÁRSTVO</u> – nedostatočné využívanie miestnych výrobných kapacít – nízka mobilita pracovnej sily, prioritne v oblasti poľnohospodárstva <u>CESTOVNÝ RUCH</u> – chýbajúca koncepcia rozvoja cestovného ruchu – chýbajúce cyklocesty a turistické cyklotrasy – nevyužitý potenciál geotermálnej energie pre priemyselné využitie a cestovný ruch <u>DOPRAVNÁ A TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA</u> – autobusová doprava v nedostatočných intervaloch – nedostatočná vodárenská infraštruktúra – nedostatočné riešenie rekonštrukcie križovatiek v meste Moldava nad Bodvou

– blízkosť medzinárodného letiska v Košiciach – významný potenciál geotermálnych podzemných vôd INŠTITUCIONÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA – dostupné materské a základné školy vo väčšine obcí – dostupná sieť stredných a vysokých škôl ŽIVOTNÉ PROSTREDIE – kvalitné zdroje pitnej vody	– nedostatok parkovacích miest pri bodoch záujmu INŠTITUCIONÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA – kapacity jednotlivých materských a základných škôl nezodpovedajú lokálnemu počtu detí – problém mobility žiakov a študentov medzi školskými zariadeniami – nedostatok odborných predmetov na stredných školách na získavanie manuálnych zručností najmä pre MRK – chýbajúce komunitné centrá, integrované zdravotné strediská, jasle a predškolské zariadenia, denné stacionáre a zariadenia pre seniorov – nedostatok všeobecných lekárov – nedostupnosť ambulantného sektora ŽIVOTNÉ PROSTREDIE – nedoriešená protipovodňová ochrana – nelegálne skládky odpadov – nedostatočný systém nakladania s odpadmi a ich zhodnocovania – chýbajúca kanalizačná sieť
Príležitosti HOSPODÁRSTVO – podpora miestnych podnikateľov – dobudovanie plného diaľničného obchvatu Košíc a s ňou príchod podnikateľských aktivít do obcí – možnosť vytvorenia multimodálneho logistického priemyselného parku a jeho zapojenia do globálnych priemyselných distribučných sietí – rast priemyselných prevádzok a výroby s vyššou pridanou hodnotou v priemyselných parkoch Košice-okolie – rast priamych zahraničných investícií do regiónu – spolupráca na integrovanom rozvoji územia obcí okresu Košice-okolie a mesta Košice – spolupráca obcí okresu Košice a mesta Košice na rozvoji striebornej ekonomiky – podpora lokálnych produktov pomocou vytvárania regionálnych značiek – vytváranie regionálnych ochranných známk – podpora lokálnych krátkych agropotravinárskych reťazcov a potravinárskeho spracovateľského priemyslu – využitie rastu kúpyschopnosti obyvateľov mesta Košíc v oblasti ekoproduktov a zdravého štýlu života – zapojenie vybraných obcí okresu do nástroja EÚ na podporu udržateľného mestského rozvoja	Ohrozenia ĽUDSKÉ ZDROJE A TRH PRÁCE – starnutie obyvateľstva – málo pracovných príležitostí na vidieku – pokračujúca izolácia škôl od reálnych potrieb trhu práce v niektorých odvetviach – nízke a stagnujúce príjmy obyvateľov SOCIÁLNA INKLÚZIA – prehlbovanie chudoby a sociálneho vylúčenia HOSPODÁRSTVO – nedostatočná podpora miestnych producentov a poskytovateľov služieb v oblasti poľnohospodárstva – ohrozenie poľnohospodárskej pôdy eróziou – nevysporiadané vlastnícke vzťahy k nehnuteľnostiam CESTOVNÝ RUCH – slabá propagácia atraktivity územia okresu Košice – okolie – nevysporiadané vlastnícke vzťahy k nehnuteľnostiam – nedostatočná podpora mikro a malých podnikov – klimatická zmena a z nej vyplývajúce ohrozenie povodňami a suchom DOPRAVNÁ A TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA – nárast individuálnej automobilovej dopravy – stagnujúca výstavba nadradenej cestnej infraštruktúry – zanedbávanie technickej a dopravnej

– možnosť vybudovania inovačného technologického parku – možnosť využitia znalostného potenciálu troch významných univerzít v Košiciach a rozvoj zeleného priemyslu a cirkulárnej ekonomiky – vybudovanie vodíkového údolia <u>CESTOVNÝ RUCH</u> – rozvoj cestovného ruchu s využitím historického, kultúrneho a prírodného potenciálu kraja – možnosť rozvoja klimatického a wellness kúpeľníctva v Štôse – možnosť vybudovania akvaparkov pri existujúcich vrtoch geotermálnej energie <u>DOPRAVNÁ A TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA</u> – zvyšovanie mobility pracovníkov a podpora dochádzania za prácou prostredníctvom výstavby cyklociest a zavádzaním integrovaných dopravných systémov <u>INŠTITUCIONÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA</u> – podpora mobility žiakov ako forma riešenia problému lokálneho nedostatku kapacít školských zariadení – vytvorenie regionálnych domovov/klubov dôchodcov, integrovaných zdravotných stredísk – integrácia a modernizácia zariadení ambulantnej zdravotnej starostlivosti	infraštruktúry <u>ŽIVOTNÉ PROSTREDIE</u> – klimatická zmena a z nej vyplývajúce ohrozenie povodňami a suchom – časová a finančná náročnosť projektov zameraných na životné prostredie z pohľadu legislatívy – zanedbávanie environmentálnych záťaží – nezáujem obyvateľstva o ochranu životného prostredia – lokálne ohrozenie zdrojov pitnej vody nelegálnym vypúšťaním odpadových vôd – neregulované vodné toky vplývajú na zaplavovanie osád
---	---

3. SPR Dolný Zemplín: Sobranecko-Michalovsko – okresy Michalovce a Sobrance

<u>Silné stránky</u>	<u>Slabé stránky</u>
<u>HOSPODÁRSTVO</u> – zdroje nerastných surovín (kamenná soľ, zeolit, keramické íly a kameň), termálna voda – vysoký podiel poľnohospodárskej pôdy – prítomnosť zahraničného kapitálu – pripravenosť územia pre nové priemyselné a vedecko-výskumné parky <u>CESTOVNÝ RUCH</u> – územie okresu s druhým najvýznamnejším rekreačným potenciálom v celoslovenskom a medzinárodnom význame – Zemplínska šírava – existencia prírodných a historických atraktivít. Vyhlásené prírodné rezervácie a chránené územia v okrese <u>DOPRAVNÁ A TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA</u> – medzinárodný cestný ťah na Ukrajinu – blízkosť územia Ukrajiny, Poľska	<u>ĽUDSKÉ ZDROJE A TRH PRÁCE</u> – príprava poľnohospodárskych odborníkov a remeselníkov po potreby praxe – významný podiel absolventov vysokých škôl, ktorí sa po škole nevracajú do okresu – úroveň zručnosti obyvateľstva využívať moderné IKT, ich znalosť cudzích jazykov – súlad študijných odborov a záujmu žiakov s potrebami regionálnej praxe – vysoký podiel obyvateľov so základným vzdelaním, osobitne žien <u>SOCIÁLNA INKLÚZIA</u> – kvalita života obyvateľov rómskych osád, úroveň bývania a hygieny MRK <u>HOSPODÁRSTVO</u> – prepojenie strategických dokumentov na úrovniach obec – okres – kraj – spoločný marketing okresu – prístup k riešeniu dlhodobých problémov obcí a okresu

a Maďarska – splynofikované celé územie – vybudovaná sieť verejných vodovodov v obciach <u>INŠTITUCIONÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA</u> – dostatočná sieť a kapacita škôl všetkých typov – kapacita sociálnych zariadení pre deti, mládež a dospelých – dostupnosť siete zdravotníckych zariadení	– stav využitia endogénneho potenciálu rozvoja – efektívnosť využívania pôdneho fondu, úroveň živočíšnej výroby – úroveň rozdrobenosti podielov pôdy – dostupnosť spracovania lokálnej produkcie poľnohospodárskej prvovýroby <u>CESTOVNÝ RUCH</u> – inovatívnosť v rozvoji CR a tvorbe nových produktov CR, stagnácia dĺžky rekreačnej sezóny a využitia ubytovacích a stravovacích kapacít – úroveň destinačného manažmentu – kapitálová dostatočnosť budovania kapacít cestovného ruchu a obnovy miestnych atraktivít – absencia koncepcia cestovného ruchu – okres Sobrance – zlý technický stav pamiatok v regióne <u>DOPRAVNÁ A TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA</u> – stav cestnej siete a miestnych komunikácií – stav využívania osobnej a nákladnej železničnej dopravy – stav odkanalizovania, kvality vodných tokov, ovzdušia <u>INŠTITUCIONÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA</u> – poskytovanie moderných služieb občanom a ostatným subjektom samosprávou obcí – nedostatok financií na administratívne kapacity <u>ŽIVOTNÉ PROSTREDIE</u> – likvidácia ekologických záťaží, osobitne PCB, tuhého komunálneho odpadu, biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu a kompostovanie – chýbajúca kanalizačná a vodovodná sieť
Príležitosti <u>ĽUDSKÉ ZDROJE A TRH PRÁCE</u> – potreba zachovania pôvodných stredoškolských odborov viažúcich sa na poľnohospodársku tradíciu regiónu <u>HOSPODÁRSTVO</u> – podpora malého a stredného podnikania – podpora rozvoja mikroregiónov zo strany EÚ i štátu – využitie nástrojov podpory integrovaného rozvoja územných celkov zo strany EÚ, SR a VÚC – nová legislatíva podporujúca zaostalé regióny, zaradenie územia okresu medzi regióny s potenciálom stať sa vyspelými – podpora aktívnych verejno-súkromných partnerstiev zo strany štátu, rozšírené možnosti získavania pozitívnych skúseností	Ohrozenia <u>ĽUDSKÉ ZDROJE A TRH PRÁCE</u> – vyľudňovanie obcí v okrese Sobrance z dôvodu vyst'ahovania obyvateľov a výrazné starnutie obyvateľstva – rastúca konkurencia na trhu práce <u>HOSPODÁRSTVO</u> – neracionálne uplatňovanie vlastníckeho práva a obmedzovanie aktivít hospodárenia na pôde <u>CESTOVNÝ RUCH</u> – neriešenie zlého imidžu územia v okolí Strážskeho a Zemplínskej šíravy – nepripravenosť na rast konkurencie na trhu CR – v národnom aj environmentálnom kontexte – zhoršenie demografickej situácie – dynamika budovania diaľničných

v rámci Slovenska i zo zahraničia – záujem investorov o realizáciu investícií na území okresu Michalovce <u>DOPRAVNÁ A TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA</u> – cez územie je trasovaná diaľnica D1 a lokalizovaný diaľničný privádzač – pripravovaná výstavba štvorprúdovej cestnej komunikácie 1/18 Petrovce nad Laborcom – Nižný Hrabovec s obchvatom obcí Petrovce nad Laborcom, Nacina Ves, Voľa, centra mesta Strážske – pripravovaná elektrifikácia a modernizácia zariadení železničnej trate na úseku Bánovce nad Ondavou – Humenné <u>INŠTITUCIONÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA</u> – priestor na vytváranie spoločných úradovní	a dopravných sietí – rast nezamestnanosti <u>ŽIVOTNÉ PROSTREDIE</u> – odkladanie riešenia starých environmentálnych záťaží územia, dlhodobé neriešenie likvidácie skladovaných PCB látok – rozhodnutia správnych orgánov o povolení výstavby, resp. rozšírenie skládky – nebezpečných tuhých a kvapalných odpadov
--	---

4. SPR Gemer – okres Rožňava

Silné stránky	Slabé stránky
<u>ĽUDSKÉ ZDROJE A TRH PRÁCE</u> – vysoké zastúpenie obyvateľov v produktívnom veku <u>HOSPODÁRSTVO</u> – dobré podmienky pre rozvoj lesníctva a poľnohospodársku výrobu, najmä na pestovanie obilnín – tvorba pracovných miest v živočíšnej výrobe a špecializovanej rastlinnej výrobe, zvyšovanie pridanej hodnoty pri spracovaní drevnej hmoty, využívanie obnoviteľných zdrojov – potravinárska produkcia, rozvoj malých fariem (napr. včelárstvo, chov oviec) – rozvoj drevospracujúceho priemyslu, spracovanie drevnej hmoty – oblasť významná ťažbou a spracovaním stavebného materiálu – prítomnosť priemyselného parku <u>CESTOVNÝ RUCH</u> – potenciál rozvíjať cestovný ruch nadregionálneho významu – existencia významných kultúrnych podujatí s nadregionálnym významom – krajinársky hodnotné turistické lokality, chodníky, náučné chodníky – kultúrno-historické pamiatky: Hrad Krásna Hôrka, Kaštieľ v Betliari a ďalšie Pamiatky gotiky, banského a hutníckeho priemyslu <u>DOPRAVNÁ A TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA</u> – napojenosť na medzinárodné cestné koridory E50, E58/E571, resp. rýchlostnú cestu R2	<u>ĽUDSKÉ ZDROJE A TRH PRÁCE</u> – migračný a celkový úbytok obyvateľstva – dlhodobo najvyššia miera evidovanej nezamestnanosti – nepriaznivá štruktúra uchádzačov o zamestnanie – strata pracovných návykov obyvateľstva z dôvodu dlhodobej nezamestnanosti – nízka vzdelanostná a kvalifikačná úroveň obyvateľstva – príjmové nerovnosti <u>SOCIALNA INKLÚZIA</u> – vysoký podiel obyvateľov žijúcich v rómskych osídleniach v regióne – vysoká nezamestnanosť rómskeho etnika – vysoká viacgeneračná chudoba – nedostatok odborných poradenských a konzultačných kapacít v regióne – nízka miera adresnej pomoci – zlé životné podmienky znevýhodnených skupín obyvateľstva <u>HOSPODÁRSTVO</u> – nedostatočné využívanie tradície pôdohospodárskej a potravinárskej výroby – nevyvážený hospodársky rozvoj – ťažba nerastných surovín v útlme – zlá aplikácia národných politík (pôdohospodárstvo, podpora malých a stredných podnikov), ako aj nedostatočná komunikácia a koordinácia na miestnej úrovni, – nedostatočné využívanie potenciálu sociálnej ekonomiky

– okres je prepojený na medzinárodné cestné ťahy <u>INŠTITUCIONÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA</u> – pôsobenie terénnej sociálnej služby krízovej intervencie	– potenciál využitia zdrojov regiónu naprieč sektormi od pôdohospodárstva, cez spracovanie surovín, najmä dreva, rozvoja priemyselnej výroby a zlepšenie služieb – nízky podiel finalizácie poľnohospodárskej, ale aj priemyselnej výroby <u>CESTOVNÝ RUCH</u> – nedostatočné využívanie bohatého prírodného a kultúrneho potenciálu – nedostatočne využívaný potenciál v oblasti cestovného ruchu a nízka obsadenosť existujúcich ubytovacích zariadení v regióne – zlý technický stav a nedostupnosť kultúrno-historických pamiatok – neúplná sieť ciest, nedokončených cyklotrás a chodníkov <u>DOPRAVNÁ A TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA</u> – zlá dopravná infraštruktúra – zlý technický stav ciest I. triedy – nevyhovujúci stav ciest II. a III. triedy medzi menšími obcami – zlý technický stav a nízka energetická efektívnosť verejných budov – nedostatočná občianska vybavenosť v obciach – nedostatočná technická/environmentálna infraštruktúra obcí (40 % obyvateľstva napojených na verejnú kanalizáciu) – náročnejšia dopravná dostupnosť verejnou dopravou (víkendy, voľné dni, prázdniny) do stredísk a atraktívnych lokalít CR <u>INŠTITUCIONÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA</u> – vysoký priemerný vek pedagógov z dôvodu neatraktívnosti povolania v regióne – nedostatok odborných predmetov na stredných školách na získavanie manuálnych zručností najmä pre MRK – absencia komunitných centier a komunitných aktivít – slabá úroveň služieb zdravotnej starostlivosti – nedostatok lekárov <u>ŽIVOTNÉ PROSTREDIE</u> – chýbajúce protipovodňové opatrenia – chýbajúca kanalizačná a vodovodná sieť
<u>Príležitosti</u>	<u>Ohrozenia</u>
<u>ĽUDSKÉ ZDROJE A TRH PRÁCE</u> – potreba zabezpečenia trvalej udržateľnosti pracovných miest z dlhodobejšieho hľadiska – príležitosť využiť vlastný potenciál regiónu – efektívne využívanie lokálnych ľudských zdrojov – zvýšenie kvalifikačnej úrovne, zlepšenie kvalifikačného profilu dostupnej pracovnej sily	<u>ĽUDSKÉ ZDROJE A TRH PRÁCE</u> – vyšší dopyt zamestnávateľov po pracovných profesiách ako je ponuka zo strany potenciálnych zamestnancov – odchod kvalifikovanej sily z okresu <u>SOCIÁLNA INKLÚZIA</u> – sociálna exklúzia znevýhodnených skupín obyvateľstva <u>HOSPODÁRSTVO</u>

<u>SOCIÁLNA INKLÚZIA</u> – vysoký tlak na rozvoj infraštruktúry, zvlášť sociálneho bývania <u>HOSPODÁRSTVO</u> – zameranie sa na už existujúce podniky v oblasti regionálnej ekonomiky s dôrazom na mikro, malé a stredné organizácie <u>CESTOVNÝ RUCH</u> – zabezpečiť zvýšený záujem domácej klientely o využívanie služieb cestovného ruchu v domácom prostredí – vytvoriť podmienky pre zvýšenie obsadenosti ubytovacích zariadení v regióne a dostupnosť produktov vytvorených tematických ciest – križovanie tematických ciest – využitie bohatstva podzemných krasových priestorov, priepastí, vyvieraciek a ľadových jaskýň, v čom má okres absolútne prvenstvo na Slovensku <u>INŠTITUCIONÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA</u> – podpora vzniku minimálne dvoch zdravotníckych centier v strediskových obciach okresu – dobudovanie siete sociálnych služieb – projekty zamerané na zriadenie domovov sociálnych služieb, zariadenia pre seniorov, domovu na pol ceste – rozvoj sociálnej infraštruktúry <u>ŽIVOTNÉ PROSTREDIE</u> – analýza potrieb a možností rizík a príležitostí v nadväznosti na zmeny klímy, pritom využiť potenciál pre využívanie úspor energie a obnoviteľných zdrojov okresu	– slabá podpora začínajúcich podnikateľov a malých a stredných podnikov – nízka atraktivnosť pre investorov – nízka podpora a motivácia malých, stredných a veľkých firiem s potenciálom zamestnávania <u>CESTOVNÝ RUCH</u> – nedostatok finančných zdrojov na zapltenie základnej pracovnej sily v turistickom informačnom centre – nedostatočná tvorba produktov a služieb podľa trendov v cestovnom ruchu 21.storočia (UNWTO), absencia komplexných a inovatívnych turistických produktov (napríklad s prepojením na susedné regióny, vrátane susedných krajín) – zlý technický stav kultúrnych a historických pamiatok – nedostatočná prezentácia územia ako celku <u>INŠTITUCIONÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA</u> – prázdne ambulancie a zdravotnícke zariadenia v regióne <u>ŽIVOTNÉ PROSTREDIE</u> – zvýšené environmentálne zaťaženie nelegálnymi skládkami a nízkou mierou triedenia odpadu – zvýšené environmentálne zaťaženie ako pozostatok banskej ťažby
---	--

5. SPR Spiš – okres Spišská Nová Ves

Silné stránky	Slabé stránky
<u>ĽUDSKÉ ZDROJE A TRH PRÁCE</u> – priaznivá veková štruktúra obyvateľstva – prirodzený aj celkový prírastok obyvateľstva vysoko prevyšujúci priemer kraja – pokles nezamestnanosti v okrese <u>HOSPODÁRSTVO</u> – silné ekonomické a vedecko-výskumné centrum kraja – veľká koncentrácia veľkých firiem a malých a stredných podnikov – vysoký výskyt rudných surovín – náleziská surovín, zvlášť železa, striebornej rudy – zaradenie medzi najpriemyselnejšie oblasti Košického kraja – vysoký ekonomický prínos tržieb za ubytovanie v zariadeniach cestovného ruchu,	<u>ĽUDSKÉ ZDROJE A TRH PRÁCE</u> – vysoký podiel mladých nezamestnaných do 25 rokov – problém s uplatnením absolventov na trh práce, ľudia s vyšším vzdelaním a praxou vytlačujú ľudí so základným vzdelaním – nedostatočné vytváranie nových pracovných miest – pracovné ponuky len pre nízkokvalifikovaných <u>SOCIÁLNA INKLÚZIA</u> – vyššie zastúpenie občanov rómskej národnosti s nízkym stupňom vzdelania a vysokou mierou nezamestnanosti <u>HOSPODÁRSTVO</u> – zhoršovanie výrobo-ekonomickej

stúpajúci trend – tradícia pestovania zemiakov – rozvinutá živočíšna výroba <u>CESTOVNÝ RUCH</u> – jedno z turisticky najnavštevovanejších miest východného Slovenska – silné predpoklady pre poskytovanie ekosystémovej služby cestovný ruch – vysoký potenciál kultúrneho dedičstva – vysoký potenciál pre edukatívne a zapamätateľné zážitky pre turistov – produktová destinácia vťiahnutia návštevníkov do prírody a kultúry – vysoký počet ubytovacích zariadení, nárast v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi – záujem návštevníkov o dlhodobejšie pobyty vďaka Slovenskému raju <u>DOPRAVNÁ A TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA</u> – hustota cestnej siete je relatívne vyhovujúca – hustota železničnej siete je vyhovujúca – pripravenosť obcí na realizáciu vodovodu – vypracovaná projektová dokumentácia, majetkové vysporiadanie pozemkov <u>ŽIVOTNÉ PROSTREDIE</u> – nízka miera znečistenia ovzdušia	výnosnosti v poľnohospodárstve – ložiská mnohých nerastných surovín sú v súčasnosti nevyužívané z dôvodu ich nerentabilnosti <u>CESTOVNÝ RUCH</u> – výrazná sezónnosť, absencia ponuky atraktivít v strediskách cestovného ruchu – absencia väčších lyžiarskych stredísk a ich ponuka ako jedného turistického produktu (spoločný lyžiarsky lístok s balíkom služieb, doprava) – nedostatočne rozvinutá cyklodoprava a cykloturistika v regióne napriek potenciálu územia <u>DOPRAVNÁ A TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA</u> – nedostatočná infraštruktúra, chýbajú cesty vyššej kategórie – nedobudovaná sieť verejných vodovodov <u>INŠTITUCIONÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA</u> – nedostatočná sieť materských škôl z dôvodu vysokého zastúpenia MRK – nevyhovujúci technický stav škôl v regióne – nedostatok lekárov najmä v periférnych obciach – nedostatok domovov sociálnych služieb
Príležitosti	Ohrozenia
<u>SOCIÁLNA INKLÚZIA</u> – priestor na vytváranie sociálnych podnikov <u>HOSPODÁRSTVO</u> – významný podnikateľský potenciál oblasti – potenciál zamestnania v službách cestovného ruchu a podpornej infraštruktúry <u>CESTOVNÝ RUCH</u> – vťiahnuť návštevníka do prírody a kultúry – digitalizovať značené cyklotrasy a nasmerovať návštevníkov na kultúrne pamiatky – potenciál pre rozvoj filmového cestovného ruchu (oblasti Slovenský kras, Spišský hrad, NP Slovenský raj, Dobšinská ľadová jaskyňa, ...) – geografická blízkosť k OOCR TATRY – SPIŠ – PIENINY – potenciál kongresového turizmu – dobrá propagácia ubytovania cez web <u>DOPRAVNÁ A TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA</u> – zlepšenie kvality ciest II. a III. triedy – potenciál pre biomasu z energetických drevín – potenciál odpadovej lesnej biomasy – využitie miestnych vodných zdrojov pre zásobovanie obcí pitnou vodou	<u>ĽUDSKÉ ZDROJE A TRH PRÁCE</u> – ohrozené zdravie občanov užívaním vody z domových studní, ktorá nevyhovuje hygienickým štandardom, zaťažovanie životného prostredia kupovaním balenej vody – nedostatočné pracovné návyky obyvateľstva <u>SOCIÁLNA INKLÚZIA</u> – zvyšovanie vylúčenia skupín obyvateľstva v súvislosti so zlou ekonomickou situáciou <u>HOSPODÁRSTVO</u> – pokles dopytu po surovom dreve – dobývanie rádioaktívnych nerastov je nežiaduce s ohľadom na ciele a priority hospodárskeho a sociálneho rozvoja kraja, aj vzhľadom na novoplánované rekreačné využívanie daného územia <u>CESTOVNÝ RUCH</u> – nedostatočná kvalita služieb poskytovaná v rámci turizmu z pohľadu kvality alebo dostupnosti <u>DOPRAVNÁ A TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA</u> – kontaminácia podzemných a povrchových vôd nedostatočne vybudovanou sieťou verejnej kanalizácie

	<u>ŽIVOTNÉ PROSTREDIE</u> – existencia chránených území – obmedzenie plného využitia lesných zdrojov
--	---

6. SPR Dolný Zemplín: Trebišovsko – okres Trebišov

Silné stránky	Slabé stránky
<u>ĽUDSKÉ ZDROJE A TRH PRÁCE</u> – dostatok voľných pracovných síl – viacjazyčnosť obyvateľstva – vysoký potenciál stredného odborného školstva, vrátane potenciálu pre šírenie inovácií – možnosť využitia cezhraničnej spolupráce na slovensko-maďarskej hranici <u>HOSPODÁRSTVO</u> – priaznivé klimatické podmienky pre rozvoj poľnohospodárskej výroby a kvalitnú pôdu – vysoký podiel poľnohospodárskej pôdy – možnosti zohrávať špecifickú úlohu v ekonomike využívajúcej blízkosť východných trhov <u>CESTOVNÝ RUCH</u> – historické a prírodné bohatstvo, bohaté tradície najmä vo väzbe na Tokajský región – vhodné podmienky pre rozvoj tranzitného aj pobytového turizmu na celom území, hlavne v letnej sezóne <u>DOPRAVNÁ A TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA</u> – vybudovaná špecifická dopravná infraštruktúra a potenciál jej kompletizácie	<u>ĽUDSKÉ ZDROJE A TRH PRÁCE</u> – nepriaznivá vzdelanostná a sociálna štruktúra obyvateľstva – odchod mladých kvalifikovaných ľudí – vysoká miera nezamestnanosti, vysoký podiel dlhodobo nezamestnaných <u>SOCIÁLNA INKLÚZIA</u> – nedostatočne využitý potenciál sociálnej ekonomiky medzi trhom práce a verejným obstarávaním ako nástroja podpory lokálnej ekonomiky <u>HOSPODÁRSTVO</u> – nedostupnosť poľnohospodárskej pôdy a disponibilného fondu nehnuteľností pre podnikanie v dôsledku blokácie procesmi dlhoročných exekučných konaní – nízky podiel finalizácie poľnohospodárskej ale aj priemyselnej výroby – slabá podpora začínajúcich podnikateľov a malých a stredných podnikov – dostupnosť pôdy a objektov, ktoré sú už niekoľko rokov blokované konkurzným konaním alebo exekúciou nielen pre produkciu, ale aj pre sanáciu environmentálnych záťaží predstavujúc obrovské riziká pre životné prostredie – disponibilita adekvátnej infraštruktúry pre rozvoj podnikania v priemysle a službách <u>CESTOVNÝ RUCH</u> – slabá prezentácia územia ako celku – zlý technický stav historických pamiatok – chýbajúce ubytovacie kapacity <u>INŠTITUCIONÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA</u> – nedostatok integrovaných výchovných a preventívnych programov pre mládež – orientácia vzdelávacieho systému nereflektujúca štruktúru odboru – zaostalé technické vybavenie vzdelávania v technických odboroch <u>ŽIVOTNÉ PROSTREDIE</u> – nedostatočné napojenie obcí na verejný vodovod a kanalizačnú sieť – zvýšené environmentálne zaťaženie nelegálnymi skládkami a nízkou mierou triedenia odpadu

Príležitosti	Ohrozenia
<u>ĽUDSKÉ ZDROJE A TRH PRÁCE</u> – využitie ľudských zdrojov a skvalitnenie štruktúry disponibilnej pracovnej sily – využitie vzdelávacieho a intelektuálneho potenciálu stredných škôl nielen v polohe na prax orientovaného vzdelávania, rekvalifikácie a celoživotného vzdelávania, ale aj transferu know-how do regiónu <u>HOSPODÁRSTVO</u> – využitie domácich prírodných zdrojov najmä pre rozvoj poľnohospodárskej produkcie a osobitne vinárstva ale aj spracovania nerastných surovín – aktivácia ekonomického potenciálu okresu vrátane disponibilnej dopravnej infraštruktúry – výhodná medzinárodná poloha a napriek dočasnému útlmu kľúčová poloha rozhrania územia EÚ a trhov východnej Európy – potenciál zamestnať viac obyvateľov pri návrate k poľnohospodárskej tradícii regiónu	<u>ĽUDSKÉ ZDROJE A TRH PRÁCE</u> – rast nezamestnanosti, predovšetkým dlhodobej – nízke a stagnujúce príjmy obyvateľov – vysoká miera osobnej zadlženosti vedie nezamestnaných k uplatneniu sa v šedej ekonomike namiesto na formálnom trhu – dlhodobé necielené riešenie rómskej otázky <u>SOCIÁLNA INKLÚZIA</u> – vysoký nárast počtu obyvateľov v kombinácii s chudobou a dlhodobou nezamestnanosťou predstavuje vysoký tlak na rozvoj infraštruktúry, zvlášť bývania <u>HOSPODÁRSTVO</u> – konkurenčné prostredie pre poskytovanie služieb a zakladanie a fungovanie podnikov v blízkom Maďarsku spôsobujúce únik podnikateľských aktivít i zákazníkov z regiónu <u>CESTOVNÝ RUCH</u> – nedostatočná finančná podpora produktových nápadov, inovácií a infraštruktúry cestovného ruchu – nedostatočná legislatívna úprava – nedostatočná propagácia a marketing – chýbajúca inštitucionálna a organizačná štruktúra cestovného ruchu (chýbajúce organizácie destinačného manažmentu) – nepriaznivé demografické podmienky – starnúce obyvateľstvo – migrácia mladých ľudí za prácou, odliv vzdelaných ľudí preč z regiónu

E. STRATEGICKÁ ČASŤ

Z dôvodu zabezpečenia väčšej flexibilitnosti v celom procese implementácie IÚS sú tematické projektové balíky definované len cez špecifické ciele a indikatívne opatrenia. Konkrétne projektové zámery, ktoré sa premietnu do tematických projektových balíkov, sa budú vyberať zo zásobníka projektov IÚS priebežne, podľa vopred zadefinovaných kritérií reflektujúcich vlastnú stratégiu.

Integrované investičné balíčky predstavujú súbor vzájomne prepojených a súvisiacich projektov, ktoré budú zostavované na základe oprávnených aktivít na financovanie prostredníctvom IÚS, ako aj prostredníctvom ďalších doplnkových zdrojov za účelom naplnenia cieľov PHRSR KSK.

1. UDRŽATEĽNÁ MOBILITA

Strategický cieľ 1: Posilniť udržateľnosť mobility a odolnosť dopravného systému

Špecifický cieľ 1.1: Posilniť udržateľnosť mobility a odolnosť dopravného systému v Strategicko-plánovacom regióne Gemer

Špecifický cieľ 1.2 : Posilniť udržateľnosť mobility a odolnosť dopravného systému v Strategicko-plánovacom regióne Abov

Špecifický cieľ 1.3: Posilniť udržateľnosť mobility a odolnosť dopravného systému v Strategicko-plánovacom regióne Spiš

Špecifický cieľ 1.4: Posilniť udržateľnosť mobility a odolnosť dopravného systému v Strategicko-plánovacom regióne Hnilec

Špecifický cieľ 1.5: Posilniť udržateľnosť mobility a odolnosť dopravného systému v Strategicko-plánovacom regióne Dolný Zemplín: Sobrancecko - Michalovsko

Špecifický cieľ 1.6: Posilniť udržateľnosť mobility a odolnosť dopravného systému v Strategicko-plánovacom regióne Dolný Zemplín: Trebišovsko

Oprávnené aktivity na čerpanie prostredníctvom IÚS:

Oprávnené aktivity v rámci priorit stanovených v operačnom Programe Slovensko:

Cieľ politiky 1 Inteligentnejšia Európa	
1.2.2 Podpora budovania inteligentných miest a regiónov	– podpora rozvoja inteligentného riadenia/správy miest a regiónov, najmä zavádzania a zvyšovania kvality a odolnosti systémov a optimalizácie procesov verejnej správy – podpora rozvoja tvorby, spracovania, využívania a prepájania dát v rámci verejnej správy, najmä rozvoja dátových platforiem – podpora aktivít a inovatívnych riešení pre zvyšovanie kvality života, ekologickosti, bezpečnosti, odolnosti a udržateľnosti obcí, miest a regiónov, ako aj podpora behaviorálnych a sociálnych inovácií – podpora pri budovaní otvorených riešení ekosystémov inteligentných miest a regiónov vrátane súvisiacej infraštruktúry – podpora vytvárania a rozvoja inovačných ekosystémov, platforiem a partnerstiev pre aktivity experimentovania s novými technológiami – podpora budovania administratívnych, technických a analytických kapacít pre rozvoj inteligentných miest a regiónov – podpora aktivít medzi-obecnej, resp. medzi-regionálnej či cezhraničnej spolupráce v oblasti rozvoja inteligentných miest a regiónov
Cieľ politiky 2 Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa	
2.8.1 Rozvoj verejnej dopravy	– výstavba a modernizácia tratí dráhovej MHD vrátane prvkov preferencie MHD – obnova a modernizácia mobilných prostriedkov dráhovej MHD (električky a trolejbusy) a vozidiel zabezpečujúcich MHD a prímestskú dopravu (autobusy na alternatívny pohon vrátane

	súvisiacej plniacej a nabíjacej infraštruktúry) – výstavba a modernizácia infraštruktúry verejnej osobnej dopravy (napr. prestupných terminálov, zastávok a záchytných parkovísk, zavádzanie opatrení preferencie verejnej osobnej dopravy) – vybudovanie a modernizácia technickej základne na opravu a údržbu vozidlového parku MHD – zabezpečenie tarifných, informačných a dispečerských systémov
2.8.2 Podpora cyklodopravy	– podpora cyklistickej a inej nemotorovanej dopravy – zvyšovanie povedomia o cyklodoprave, kampane nainformovanie verejnosti o prínosoch cyklodopravy
Cieľ politiky 3 Prepojenejšia Európa	
3.2.3 Odstránenie kľúčových úzkych miest na cestnej infraštruktúre a zlepšenie regionálnej mobility prostredníctvom modernizácie a výstavby ciest II. a III. triedy	– výstavba a modernizácia ciest II. a III. triedy – zvýšenie kapacity ciest na exponovaných úsekoch – zníženie časových strát a prevádzkových nákladov – zvýšenie bezpečnosti cestnej premávky a zníženie nehodovosti, zlepšenie dopravného prepojenia medzi krajinami, okresmi – znižovanie negatívnych vplyvov na životné prostredie v intraviláne miest a obcí (zníženie hlukovej záťaže a znečistenia ovzdušia) – vytváranie predpokladov pre zvýšenie konkurencieschopnosti regiónov, zlepšenia mobility obyvateľstva a potenciálu rastu zamestnanosti, vrátane rastu zamestnanosti u obyvateľov MRK
3.2.4 Miestne komunikácie	– výstavba a modernizácia miestnych komunikácií – zvýšenie bezpečnosti cestnej premávky a zníženie nehodovosti – znižovanie negatívnych vplyvov na životné prostredie v intraviláne miest a obcí (zníženie hlukovej záťaže a znečistenia ovzdušia) – zlepšenie životných podmienok v obciach s prítomnosťou MRK – zlepšenie mobility obyvateľstva

V rámci PHRSR KSK sú oprávnené aktivity stanovené v nasledovných integrovaných projektových balíčkoch:

- 1.1.1. Rozvoj železničnej infraštruktúry, vrátane budovania prestupných terminálov
- 1.1.2. Budovanie, rekonštrukcia a modernizácia električkových tratí
- 1.1.3. Rozvoj mestskej a prímestskej dopravy
- 1.2.1. Rozširovanie infraštruktúry diaľnic a ciest I. triedy
- 1.2.2. Modernizácia a výstavba infraštruktúry ciest II. a III. triedy, mostov a priepustov
- 1.2.3. Bezpečnostné úpravy cestnej infraštruktúry a odstraňovanie nehodových lokalít
- 1.2.4. Modernizácia a výstavba miestnych ciest, mostov a priepustov, autobusových zastávok, riešenia statickej dopravy
- 1.3.1. Rozvoj cyklistickej infraštruktúry a služieb zdieľanej mobility
- 1.3.2. Preferencia verejnej a pešej dopravy
- 1.4.1. Zlepšenie infraštruktúry a prevádzkovej vybavenosti zariadení integrovaného dopravného systému a modernizácia vozidlového parku
- 1.5.1. Rozvoj ostatných druhov prepravy

2. KVALITNÉ A UDRŽATEĽNÉ ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Strategický cieľ 2: Zabezpečiť udržateľnosť využívania a efektívnu ochranu prírodných zdrojov a zmierniť negatívne dôsledky zmeny klímy

Špecifický cieľ 2.1: Zabezpečiť udržateľnosť využívania a efektívnu ochranu prírodných zdrojov a zmierniť negatívne dôsledky zmeny klímy v Strategicko-plánovacom regióne Gemer

Špecifický cieľ 2.2 : Zabezpečiť udržateľnosť využívania a efektívnu ochranu prírodných zdrojov a zmierniť negatívne dôsledky zmeny klímy v Strategicko-plánovacom regióne

Abov

Špecifický cieľ 2.3: Zabezpečiť udržateľnosť využívania a efektívnu ochranu prírodných zdrojov a zmierniť negatívne dôsledky zmeny klímy v Strategicko-plánovacom regióne Spiš

Špecifický cieľ 2.4: Zabezpečiť udržateľnosť využívania a efektívnu ochranu prírodných zdrojov a zmierniť negatívne dôsledky zmeny klímy v Strategicko-plánovacom regióne Hnilec

Špecifický cieľ 2.5: Zabezpečiť udržateľnosť využívania a efektívnu ochranu prírodných zdrojov a zmierniť negatívne dôsledky zmeny klímy v Strategicko-plánovacom regióne Dolný Zemplín: Sobrancecko - Michalovsko

Špecifický cieľ 2.6: Zabezpečiť udržateľnosť využívania a efektívnu ochranu prírodných zdrojov a zmierniť negatívne dôsledky zmeny klímy v Strategicko-plánovacom regióne Dolný Zemplín: Trebišovsko

Oprávnené aktivity na čerpanie prostredníctvom IÚS:

Oprávnené aktivity v rámci priorít stanovených v operačnom Programe Slovensko:

Cieľ politiky 2 Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa	
2.1.2 Znižovanie energetickej náročnosti budov	– podpora zlepšovania energetickej hospodárnosti a obnovy bytových budov (bytové domy) – podpora zlepšovania energetickej hospodárnosti a obnovy verejných budov. Pri obnove budov bude naďalej prioritou energetická efektívnosť a pokrývanie energetickej spotreby z environmentálne udržateľných zdrojov s prihliadnutím na bezpečnosť zásobovania energiou. Požadovaná bude minimálne stredná úroveň obnovy budovy (úspora primárnej energie 30% až 60%), pričom intenzita podpory bude zohľadňovať úsporu primárnej energie. Rovnako bude nevyhnutnou požiadavkou zabezpečenie požadovanej výmeny vnútorného vzduchu pri dodržaní požiadaviek na kvalitu vnútorného prostredia. – z dôvodu potreby zavádzania adaptačných opatrení na zmenu klímy bude dôraz kladený na tzv. zelené opatrenia ako napr. zelené strechy, zelené steny, zadržiavanie a využívanie dažďovej vody
2.2.2 Podpora využívania OZE v systémoch zásobovania energiou	– podpora prechodu na účinné systémy centrálnych zdrojov tepla prostredníctvom využívania OZE pri zásobovaní teplom a chladom, vrátane vyvedenia odpadového tepla a tepla z existujúcich bioplynových staníc pomocou výstavby tepelných rozvodov do miesta spotreby – inštalácia vzdialeného zariadenia na kombinovanú výrobu elektriny a tepla (KVET) využívajúceho bioplyn, za účelom zásobovania teplom – rekonštrukcia a výstavbu zdrojov tepla a zariadení KVET z biomasy – podpora zvyšovania podielu OZE v energonosičoch prostredníctvom: o technológií úpravy bioplynu na biometán (napr. biometánové stanice) a výstavby prípojok na plynovú infraštruktúru a výstavby zariadení na výrobu zeleného vodíka s využitím OZE a biometánu a ich využitie v energetických systémoch, vrátane diaľkového vykurovania a chladenia – zavádzanie systémov monitorovania, optimalizácie a riadenia spotreby energie vrátane uskladňovania energie z OZE
2.4.1 Vodozádržné opatrenia na adaptáciu na zmenu klímy v sídlach a krajine a /alebo ochranu pred povodňami	– adaptačné opatrenia na zmenu klímy, ktorých funkciou bude zadržiavanie vody alebo ochrana pred povodňami a prípadne kombinácia oboch týchto funkcií; realizované opatrenia na zachytávanie a zadržiavanie zrážkovej vody prostredníctvom zelenej infraštruktúry (vytváranie bioretenčných systémov na zadržiavanie zrážkovej vody, ako sú dažďové záhrady, zberné jazierka a pod.) alebo

	prvkov technického charakteru, ako aj ich kombinácie – opatrenia prírodného charakteru s využitím prvkov zelenej infraštruktúry, ako napr. vytváranie a obnova prírodných vodných nádrží, inundačných území, vytváranie podmienok pre meandrovanie a bezpečné vybrežovanie (riadené záplavy) vybraných vodných tokov
2.5.3 Podpora infraštruktúry v oblasti nakladania s komunálnymi odpadovými vodami v aglomeráciách do 2 000 EO v dobiehajúcich regiónoch	– opatrenia na výstavbu a rozšírenie obecných verejných vodovodov len v prípadoch existencie alebo súbežnej výstavby infraštruktúry na nakladanie s komunálnymi odpadovými vodami (verejnej kanalizácie alebo IPS) v aglomeráciách nad 2000 obyvateľov podľa aktualizovaného Národného programu SR pre vykonávanie smernice 91/271/EHS
2.5.5 Zabezpečenie prístupu k pitnej vode a nakladania s komunálnymi odpadovými vodami v obciach do 2 000 EO v dobiehajúcich regiónoch	– opatrenie na výstavbu, intenzifikáciu alebo modernizáciu úpravní vôd za účelom zabezpečenia bezpečnej pitnej vody so zameraním na riešenie problémov najmä s eutrofizáciou vôd, antimonóm, mikrobiológiou a biológiou v prípade úpravní povrchových vôd a riešenia problémov s kvalitou vody v prípade úpravní vôd pre podzemné vody
2.5.7 Obnova verejnej stokovej siete a čistiarní odpadových vôd v aglomeráciách nad 2 000 EO	– obnova verejných vodovodov je zníženie strát vody a bezpečné zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou. Obnova verejných vodovodov sa bude realizovať najmä v obciach s vybudovaným verejným vodovodom, ktorého stav je zlý až kritický podľa priorít stanovených v Pláne rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií pre územie SR na roky 2021 – 2027. Podporované budú aktivity na obnovu potrubia verejného vodovodu a obnovu jednotlivých objektov verejného vodovodu
2.5.8 Obnova verejných vodovodov v obciach nad 2000 obyvateľov	– zisťovanie množstva, kvality a režimu povrchových vôd a sledovanie vplyvov pôsobiacich na kvalitu a kvantitu povrchových vôd – hodnotenie stavu, množstva, režimu, kvality povrchových vôd a hodnotenie vplyvov pôsobiacich na kvalitu a kvantitu povrchových vôd – zisťovanie výskytu, množstva, režimu a kvality podzemných vôd a sledovanie vplyvov pôsobiacich na kvalitu podzemných vôd – hodnotenie stavu podzemných vôd a hodnotenie vplyvov pôsobiacich na kvalitu a kvantitu podzemných vôd
2.6.1 Podpora vybraných aktivít v oblasti predchádzania vzniku odpadov	– súčasťou aktivít je podpora obalových technológií znižujúcich produkciu obalov (a následne odpadov z obalov) – projekty zamerané na opätovné použitie výrobkov, napríklad opravy výrobkov a ich upcycling, budovanie centier opätovného použitia výrobkov, vytváranie platforiem na opätovné použitie výrobkov, zavádzanie a správa lokálnych zálohových systémov a systémov opätovného plnenia – predchádzanie vzniku odpadov vo vybraných sektoroch hospodárstva, ktoré budú vymedzené na základe priorít Cestovnej mapy pre obehové hospodárstvo v SR – v rámci tohto opatrenia sa predpokladá podpora aj pre marginalizované rómske komunity – podpora predchádzania vzniku biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov prostredníctvom nákupu kompostérov pre domácnosti alebo komunity napr. bytových domov
2.6.2 Podpora zberu a dobudovania, intenzifikácie a rozšírenia systémov triedeného zberu komunálnych odpadov	– opatrenia na budovanie zberných dvorov, zefektívňovanie systémov triedeného zberu odpadov, ako aj rozširovanie systémov triedeného zberu o ďalšie zložky, napr. kuchynské odpady, drobný stavebný odpad, jedlé oleje a tuky, nebezpečné odpady z domácností, atď. – zavádzanie množstvového zberu ako nástroja na zníženie množstva produkovaného zmesového komunálneho odpadu
2.6.3 Podpora prípravy odpadov na opätovné použitie, recyklácie odpadov	– aktivity ako výstavba nových zariadení alebo rekonštrukcia existujúcich zariadení na prípravu odpadov na opätovné použitie; výstavba nových zariadení alebo rekonštrukcia existujúcich zariadení

vrátane anaeróbneho a aeróbneho spracovania biologicky rozložiteľných odpadov	na recykláciu odpadov vrátane anaeróbneho a aeróbneho spracovania biologicky rozložiteľných odpadov. Podporované aktivity musia byť v súlade s Programom odpadového hospodárstva SR.
2.7.3 Podpora biologickej a krajinskej diverzity a kvality ekosystémových služieb prostredníctvom udržiavania a budovania zelenej a modrej infraštruktúry a prevencie a manažmentu inváznych nepôvodných druhov	– opatrenia sa podporujú opatrenia zamerané na zachovanie a obnovu biodiverzity a ekosystémov najmä mimo chránených území. Opatrenie zahŕňa realizačné opatrenia na zlepšenie stavu biotopov a druhov mimo vodných tokov (ako napr. odstraňovanie a spriechodňovanie bariér a vytváranie migračných koridorov, zachovanie a obnova priaznivého stavu mokradí), na poľnohospodárskej a lesnej pôde – podpora realizácie prvkov zelenej a modrej infraštruktúry na miestnej úrovni, najmä ako súčasť spoločných zariadení a opatrení v projektoch pozemkových úprav – preventívnym opatreniam a tiež realizácii eradikačných a potláčajúcich opatrení, vrátane ich mapovania a monitoringu, v súlade s platnou legislatívou o inváznych druhoch, vrátane budovania záchytných staníc pre invázne nepôvodné druhy. Podporované bude aj spracovanie dokumentov pre realizáciu vyššie uvedených opatrení a súvisiace budovanie kapacít.
2.7.4 Podpora budovania prvkov zelenej a modrej infraštruktúry v obciach a mestách	– predmetom podpory je odstraňovanie bariér na vodných tokoch, opatrenia na zabezpečenie revitalizácie vodných tokov, najmä na elimináciu narušenia pozdĺžnej kontinuity tokov a biotopov, ako aj na zabezpečenie laterálnej spojitosti mokradí/inundácií s tokom (napr. prepojenie mŕtvych ramien s tokmi) pri zohľadnení potreby realizácie spojených s prevenciou a manažmentom inváznych nepôvodných druhov

V rámci PHRSR KSK sú oprávnené aktivity stanovené v nasledovných integrovaných projektových balíčkoch:

- 2.1.1. Ochrana podzemných a povrchových vôd
- 2.1.2. Výstavba a obnova verejnej kanalizačnej siete a ČOV
- 2.1.3. Výstavba a obnova verejných vodovodov
- 2.2.1. Ochrana a efektívne využívanie krajiny
- 2.2.2. Protipovodňová ochrana a hospodárenie s vodou
- 2.2.3. Zníženie potenciálu škôd spôsobených zosuvmi
- 2.3.1. Zvyšovanie energetickej efektívnosti budov
- 2.3.2. Podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie a energetická transformácia
- 2.3.3. Obnova a modernizácia zariadení tepelného hospodárstva
- 2.3.4. Ochrana ovzdušia
- 2.4.1. Dekontaminácia a odstraňovanie environmentálnych záťaží a environmentálnych katastrof
- 2.5.1. Podpora prechodu na obehové hospodárstvo
- 2.6.1. Podpora environmentálneho vzdelávania, výchovy a osvetu
- 2.7.1. Obnova a zachovanie tradičných poľnohospodárskych kultúr regiónu a rozvoj vidieka

3. MODERNÉ ŠKOLSTVO, VZDELÁVANIE A ŠPORT A KVALITNÁ VEDA, VÝSKUM A INOVÁCIE

Strategický cieľ 3: Zmodernizovať a zvýšiť dostupnosť vzdelávacieho systému, podporiť výskumno-inovačné aktivity reagujúce na potreby spoločnosti, regiónu a Priemyslu 4.0 a zefektívniť podporu športových a voľnočasových aktivít a práce s mládežou

Špecifický cieľ 3.1: Zmodernizovať a zvýšiť dostupnosť vzdelávacieho systému, podporiť výskumno-inovačné aktivity reagujúce na potreby spoločnosti, regiónu a Priemyslu 4.0

a zefektívniť podporu športových a voľnočasových aktivít a práce s mládežou v Strategicko-plánovacom regióne Gemer

Špecifický cieľ 3.2 : Zmodernizovať a zvýšiť dostupnosť vzdelávacieho systému, podporiť výskumno-inovačné aktivity reagujúce na potreby spoločnosti, regiónu a Priemyslu 4.0 a zefektívniť podporu športových a voľnočasových aktivít a práce s mládežou v Strategicko-plánovacom regióne Abov

Špecifický cieľ 3.3: Zmodernizovať a zvýšiť dostupnosť vzdelávacieho systému, podporiť výskumno-inovačné aktivity reagujúce na potreby spoločnosti, regiónu a Priemyslu 4.0 a zefektívniť podporu športových a voľnočasových aktivít a práce s mládežou v Strategicko-plánovacom regióne Spiš

Špecifický cieľ 3.4: Zmodernizovať a zvýšiť dostupnosť vzdelávacieho systému, podporiť výskumno-inovačné aktivity reagujúce na potreby spoločnosti, regiónu a Priemyslu 4.0 a zefektívniť podporu športových a voľnočasových aktivít a práce s mládežou v Strategicko-plánovacom regióne Hnilec

Špecifický cieľ 3.5: Zmodernizovať a zvýšiť dostupnosť vzdelávacieho systému, podporiť výskumno-inovačné aktivity reagujúce na potreby spoločnosti, regiónu a Priemyslu 4.0 a zefektívniť podporu športových a voľnočasových aktivít a práce s mládežou v Strategicko-plánovacom regióne Dolný Zemplín: Sobrancecko - Michalovsko

Špecifický cieľ 3.6: Zmodernizovať a zvýšiť dostupnosť vzdelávacieho systému, podporiť výskumno-inovačné aktivity reagujúce na potreby spoločnosti, regiónu a Priemyslu 4.0 a zefektívniť podporu športových a voľnočasových aktivít a práce s mládežou v Strategicko-plánovacom regióne Dolný Zemplín: Trebišovsko

Oprávnené aktivity na čerpanie prostredníctvom IÚS:

Oprávnené aktivity v rámci priorít stanovených v operačnom Programe Slovensko:

Cieľ politiky 1 Inteligentnejšia Európa	
1.1.1 Podpora medzisektorovej spolupráce v oblasti výskumu, vývoja a inovácií a zvyšovanie výskumných a inovačných kapacít v podnikoch	– podpora posilnenia koordinačnej a podpornej roly regiónov vo vedeckovýskumnom a inovačnom ekosystéme s prihliadnutím na regionálne špecifiká a na výstupy a odporúčania iniciatívy Európskej komisie Cathing-up Regions
1.2.2 Podpora budovania inteligentných miest a regiónov	– podpora rozvoja inteligentného riadenia/správy miest a regiónov, najmä zavádzania a zvyšovania kvality a odolnosti systémov a optimalizácie procesov verejnej správy – podpora rozvoja tvorby, spracovania, využívania a prepájania dát v rámci verejnej správy, najmä rozvoja dátových platforiem – podpora aktivít a inovatívnych riešení pre zvyšovanie kvality života, ekologickosti, bezpečnosti, odolnosti a udržateľnosti obcí, miest a regiónov, ako aj podpora behaviorálnych a sociálnych inovácií – podpora pri budovaní otvorených riešení ekosystémov inteligentných miest a regiónov vrátane súvisiacej infraštruktúry – podpora vytvárania a rozvoja inovačných ekosystémov, platforiem a partnerstiev pre aktivity experimentovania s novými technológiami – podpora budovania administratívnych, technických a analytických kapacít pre rozvoj inteligentných miest a regiónov – podpora aktivít medzi-obecnej, resp. medzi-regionálnej či cezhraničnej spolupráce v oblasti rozvoja inteligentných miest a regiónov

1.4.1 Zručnosti pre posilnenie konkurencieschopnosti a hospodárskeho rastu a budovanie kapacít pre SK RIS3	– podpora tvorby a/alebo inovácie a zavádzanie profesijne orientovaných bakalárskych študijných programov podľa potrieb domén SK RIS3 2021+ – poskytovanie motivačných štipendií pre talentovaných domácich a zahraničných študentov za účelom ich štúdia na vysokých školách v SR v súlade s potrebami domén SK RIS3 2021+ – podpora tvorby a zavádzania krátkych (non-degree) kurzov a programov terciárneho vzdelávania podľa potrieb domén SK RIS3 2021+ – podpora tvorby a poskytovania profesijných kvalifikácií a mikrocertifikátov na základe potrieb domén SK RIS3 2021+
Cieľ politiky 5 Európa bližšie k občanom	
5.2.1 Investície do rozvoja administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych samospráv a mimovládnych neziskových organizácií pôsobiach v komunite alebo partnerov pôsobiach v komunite	– analyticko-strategické činnosti územnej samosprávy, tvorbu, implementáciu, hodnotenie a monitorovanie plánovacích dokumentov vrátane IÚS; budovanie a udržanie kapacít regiónov určených na implementáciu iniciatívy Catching-up Regions; rovnako aj na implementáciu IÚI a UMR – celoživotné vzdelávanie pracovníkov na všetkých úrovniach verejnej správy potrebnými zručnosťami a ich adekvátne ohodnotenie – tvorba politík na základe dát a hodnotenia dopadov miestnych a regionálnych politík, resp. hodnotenia kvality poskytovania a dostupnosti verejných služieb, implementáciu prístupov k tvorbe politík na základe princípov otvoreného vládnutia na miestnej a regionálnej úrovni a tam, kde je to potrebné v spolupráci s centrálnou úrovňou, začleňovanie princípov politík trvalo udržateľného rozvoja z centrálnej na regionálnu a miestnu úroveň – zriadenie centier zdieľaných služieb v pilotných okresoch a tie budú po pilotnej fáze financované z úspor, ktoré z tejto investície vyplynú – príprava projektovej dokumentácie
5.2.4 Investície do regionálnej a miestnej infraštruktúry pre pohybové aktivity, cykloturistiku	– rekonštrukciu a výstavbu ihrísk, viacúčelových športových areálov a športových a telovýchovných objektov – rekonštrukciu a výstavbu športovej infraštruktúry a rekreačných cyklotrás (oddychové miesta, cyklistické stojany, značenie, nabijacie stanice a pod.) slúžiacej pre širokú verejnosť a voľno-časové aktivity detí a mládeže – rekonštrukcia a tvorba športovo oddychových zón v obciach a mestách – revitalizácia regionálnej športovej infraštruktúry a rekreačných cyklotrás s cieľom aktívneho komunitného trávenia voľného času, vrátane tvorby architektonických štúdií – propagáciu zdravého životného štýlu obyvateľov – monitorovanie využitia regionálnej infraštruktúry, zvlášť zo strany detí a mládeže, seniorov, športových organizácií a zdravotne postihnutých obyvateľov vrátane hodnotenia previazanosti pohybových aktivít so znížením nákladov na zdravotnú starostlivosť, znížením kriminality, zvýšením pracovného nasadenia a zlepšením študijných výsledkov detí a mládeže – prepojenie regionálnych aktív cestovného ruchu na existujúce alebo pripravované cykloturistické trasy; sprístupnenie aktív cykloturistickými a inými trasami, ktoré umožňujú udržateľné športovo-rekreačné využívanie územia a rozvoj tematických kultúrnych trás regionálneho a nadregionálneho významu vrátane ich značenia a výstavby doplnkovej infraštruktúry na trasách v turisticky významných lokalitách – podporu aktivít vychádzajúcich z iniciatívy Catching-up Regions, ktoré sú zamerané na rozvoj cykloturizmu – príprava projektovej dokumentácie

Cieľ politiky 4 Sociálnejšia Európa	
RSO4.2 Zlepšenie rovného prístupu k inkluzívnym a kvalitným službám v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy a celoživotného vzdelávania rozvíjaním dostupnej infraštruktúry vrátane posilňovania odolnosti pre dištančné a online vzdelávanie a odbornú prípravu	– podpora desegregácie výchovy a vzdelávania – debarierizácia škôl a školských zariadení – materiálne vybavenie a technické zabezpečenie škôl a školských zariadení – budovanie/modernizácia učební vrátane vonkajších – podpora kvality a dostupnosti poskytovanej starostlivosti v systéme poradenstva a prevencie – výstavba a rekonštrukcia školských športovísk
RSO4.5 Zabezpečenie rovného prístupu k zdravotnej starostlivosti a zvýšením odolnosti systémov zdravotnej starostlivosti vrátane primárnej starostlivosti, a podpory prechodu z inštitucionálnej starostlivosti na rodinnú a komunitnú starostlivosť	– infraštruktúra a zabezpečenie sociálnych a zdravotníckych služieb – služby pre dlhodobú starostlivosť (paliatívna, seniori), aktívne starnutie – terénne sociálne služby, vrátane poskytovania potravín a základnej materiálnej pomoci najodkázanejším osobám – deinštitucionalizácia a debarierizácia pre ZŤP, detské domovy (nákup pozemkov, bytov, rodinných domov a ich výstavba a rekonštrukcia) budovanie, rekonštrukcia a debarierizácia zariadení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately – dobudovanie zariadení dlhodobej (sociálnej a zdravotnej) a následnej starostlivosti komunitného typu – zriaďovanie a podpora samostatných ambulancií v neatraktívnych regiónoch – doplnenie siete centier integrovanej zdravotnej starostlivosti na základe optimalizácie siete nemocníc – modernizácia MTZ ambulancií, dlhodobej starostlivosti, mobilné zdravotnícke služby – budovanie, zriaďovanie komunitnej psychiatrickej starostlivosti, forenzn-psychiatrické kliniky

V rámci PHRSR KSK sú oprávnené aktivity stanovené v nasledovných integrovaných projektových balíčkoch:

- 3.1.1. Zvyšovanie kvality a dostupnosti predprimárneho vzdelávania
- 3.1.2. Zvyšovanie kvality a dostupnosti výchovy a vzdelávania na základných školách
- 3.1.3. Zvyšovanie kvality výchovy a vzdelávania na stredných školách
- 3.1.4. Podpora formálneho a neformálneho vzdelávania a budovanie pozitívnej klímy na školách
- 3.2.1. Modernizácia a propagácia vysokého školstva a výskumu
- 3.2.2. Podpora transferu technológií a sieťovania medzi univerzitami, vedeckými ústavmi a inovatívnymi podnikmi
- 3.2.3. Podpora mikropodnikov, malých a stredných podnikateľov
- 3.3.1. Podpora športových aktivít
- 3.3.2. Podpora voľnočasových, záujmových aktivít a práca s mládežou

4. UDRŽATEĽNÝ CESTOVNÝ RUCH A KVALITNÉ KULTÚRNE SLUŽBY

Strategický cieľ 4: Zlepšiť ponuku kvalitných kultúrnych služieb a podporiť udržateľnosť cestovného ruchu

Špecifický cieľ 4.1: Zlepšiť ponuku kvalitných kultúrnych služieb a podporiť udržateľnosť cestovného ruchu v Strategicko-plánovacom regióne Gemer

Špecifický cieľ 4.2 : Zlepšiť ponuku kvalitných kultúrnych služieb a podporiť udržateľnosť

- cestovného ruchu v Strategicko-plánovacom regióne Abov
- Špecifický cieľ 4.3: Zlepšiť ponuku kvalitných kultúrnych služieb a podporiť udržateľnosť cestovného ruchu v Strategicko-plánovacom regióne Spiš
- Špecifický cieľ 4.4: Zlepšiť ponuku kvalitných kultúrnych služieb a podporiť udržateľnosť cestovného ruchu v Strategicko-plánovacom regióne Hnilec
- Špecifický cieľ 4.5: Zlepšiť ponuku kvalitných kultúrnych služieb a podporiť udržateľnosť cestovného ruchu v Strategicko-plánovacom regióne Dolný Zemplín: Sobrancecko - Michalovsko
- Špecifický cieľ 4.6: Zlepšiť ponuku kvalitných kultúrnych služieb a podporiť udržateľnosť cestovného ruchu v Strategicko-plánovacom regióne Dolný Zemplín: Trebišovsko

Oprávnené aktivity na čerpanie prostredníctvom IÚS:

Oprávnené aktivity v rámci priorit stanovených v operačnom Programe Slovensko:

Cieľ politiky 1 Inteligentnejšia Európa	
1.1.1 Podpora medzisektorovej spolupráce v oblasti výskumu, vývoja a inovácií a zvyšovanie výskumných a inovačných kapacít v podnikoch	– realizácia výskumno-vývojových a inovačných aktivít v podnikoch v každom stupni inovačného reťazca – dlhodobá strategická medzisektorová výskumno-vývojová spolupráca na národnej a regionálnej úrovni – podpora realizácie projektov, ktoré sú súčasťou dôležitých projektov spoločného európskeho záujmu – stimuláciu podnikateľského prostredia na aplikáciu riešení a technológií inteligentného priemyslu – zvýšenie konkurencieschopnosti a inovačnej výkonnosti podnikov – podpora posilnenia koordinačnej a podpornej roly regiónov vo vedeckovýskumnom a inovačnom ekosystéme s prihliadnutím na regionálne špecifiká a na výstupy a odporúčania iniciatívy Európskej komisie Cathing-up Regions
1.2.2 Podpora budovania inteligentných miest a regiónov	– podpora rozvoja inteligentného riadenia/správy miest a regiónov, najmä zavádzania a zvyšovania kvality a odolnosti systémov a optimalizácie procesov verejnej správy – podpora rozvoja tvorby, spracovania, využívania a prepájania dát v rámci verejnej správy, najmä rozvoja dátových platforiem – podpora aktivít a inovatívnych riešení pre zvyšovanie kvality života, ekologickej, bezpečnosti, odolnosti a udržateľnosti obcí, miest a regiónov, ako aj podpora behaviorálnych a sociálnych inovácií – podpora pri budovaní otvorených riešení ekosystémov inteligentných miest a regiónov vrátane súvisiacej infraštruktúry – podpora vytvárania a rozvoja inovačných ekosystémov, platforiem a partnerstiev pre aktivity experimentovania s novými technológiami – podpora budovania administratívnych, technických a analytických kapacít pre rozvoj inteligentných miest a regiónov – podpora aktivít medzi-obecnej, resp. medzi-regionálnej či cezhraničnej spolupráce v oblasti rozvoja inteligentných miest a regiónov
Cieľ politiky 5 Európa bližšie k občanom	
5.2.4 Investície do regionálnej a miestnej infraštruktúry pre pohybové aktivity, cykloturistiku	– rekonštrukciu a výstavbu ihrísk, viacúčelových športových areálov a športových a telovýchovných objektov – rekonštrukciu a výstavbu športovej infraštruktúry a rekreačných cyklotrás (oddychové miesta, cyklistické stojany, značenie, nabíjacie stanice a pod.) slúžiacej pre širokú verejnosť a voľno-časové aktivity detí a mládeže – rekonštrukcia a tvorba športovo oddychových zón v obciach a mestách – revitalizácia regionálnej športovej infraštruktúry a rekreačných cyklotrás s cieľom aktívneho komunitného trávenia voľného času, vrátane tvorby architektonických štúdií

	– propagáciu zdravého životného štýlu obyvateľov – monitorovanie využitia regionálnej infraštruktúry, zvlášť zo strany detí a mládeže, seniorov, športových organizácií a zdravotne postihnutých obyvateľov vrátane hodnotenia previazanosti pohybových aktivít so znížením nákladov na zdravotnú starostlivosť, znížením kriminality, zvýšením pracovného nasadenia a zlepšením študijných výsledkov detí a mládeže – prepojenie regionálnych aktivít cestovného ruchu na existujúce alebo pripravované cykloturistické trasy; sprístupnenie aktivít cykloturistickými a inými trasami, ktoré umožňujú udržateľné športovo-rekreačné využívanie územia a rozvoj tematických kultúrnych trás regionálneho a nadregionálneho významu vrátane ich značenia a výstavby doplnkovej infraštruktúry na trasách v turisticky významných lokalitách – podporu aktivít vychádzajúcich z iniciatívy Catching-up Regions, ktoré sú zamerané na rozvoj cykloturizmu – príprava projektovej dokumentácie
5.2.5 Investície do kultúrneho a prírodného dedičstva, miestnej a regionálnej kultúry, manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch	– zlepšenie kvality a dostupnosti informácií pre návštevníkov v kultúrnom a prírodnom cestovnom ruchu a jeho propagácia, najmä prostredníctvom podpory inovatívnych riešení – obnovu národných kultúrnych pamiatok, kultúrnych pamiatok, pamiatkových objektov, existujúcich kultúrnych inštitúcií a zariadení, expozícií a zbierok, ostatnej kultúrnej infraštruktúry, vrátane sakrálnych objektov – zvýšenie interaktivity a digitalizácia expozícií kultúrnych a prírodných aktivít cestovného ruchu (prezentácia pomocou technologických prvkov) – rozvoj kultúry mestských a vidieckych oblastí cez moderné typy múzeí – múzeá v prírode, in situ múzeá, tematické múzea (napr. múzeum obetí komunizmu) – rekonštrukciu, budovanie a rozvoj lokalít pre stretávanie a rozvoj lokálnych komunit a národnostných menšín (komunitné kultúrne body a rezidenčné centrá, divadlá, koncertné sály, knižnice, kultúrne domy, hudobné kluby, amfiteátre, a pod.) – obnovu a budovanie infraštruktúry v okolí národných kultúrnych pamiatok, kultúrnych pamiatok a ostatnej kultúrnej infraštruktúry, zázemia pre udržateľný rozvoj prírodných lokalít, kúpeľníctva a trávenia voľného času – modernizáciu technickej infraštruktúry kultúrnych zariadení v zriaďovanej a nezriaďovanej kultúre (napr. svetelná a zvuková technika, vzduchotechnika, digitalizácia, modernizácia interiérov, modernizácia a digitalizácia výstavných a expozičných priestorov) – podporu aktivít vychádzajúcich z iniciatívy Catching-up Regions, ktoré sú zamerané na rozvoj udržateľného cestovného ruchu – príprava projektovej dokumentácie

V rámci PHRSR KSK sú oprávnené aktivity stanovené v nasledovných integrovaných projektových balíčkoch:

- 4.1.1. Vytváranie podmienok pre trvalo udržateľný rozvoj infraštruktúry a zlepšenie kvality služieb cestovného ruchu
- 4.1.2. Rozvoj kvality informačných služieb v kraji a podpora dostupnosti turistických atrakcií
- 4.1.3. Rozvoj kvality cestovného ruchu v menej exponovaných oblastiach
- 4.2.1. Posilnenie spolupráce medzi aktérmi a zvyšovanie povedomia o Košickom kraji ako dovolenkovej destinácii prostredníctvom aktívnej marketingovej propagácie
- 4.3.1. Kvalitné kultúrne služby odrážajúce regionálne špecifiká
- 4.3.2. Generovanie ekonomických benefitov z kultúry cez podporu kultúrneho turizmu a kreatívneho priemyslu
- 4.3.3. Ekologicky udržateľná a "SMART" obnova kultúrneho dedičstva

5. KVALITNÁ A DOSTUPNÁ ZDRAVOTNÁ STAROSTLIVOSŤ

Strategický cieľ 5: Zvýšiť kvalitu zdravia obyvateľov

Špecifický cieľ 5.1: Zvýšiť kvalitu zdravia obyvateľov v Strategicko-plánovacom regióne Gemer

Špecifický cieľ 5.2 : Zvýšiť kvalitu zdravia obyvateľov v Strategicko-plánovacom regióne Abov

Špecifický cieľ 5.3: Zvýšiť kvalitu zdravia obyvateľov v Strategicko-plánovacom regióne Spiš

Špecifický cieľ 5.4: Zvýšiť kvalitu zdravia obyvateľov v Strategicko-plánovacom regióne Hnilec

Špecifický cieľ 5.5: Zvýšiť kvalitu zdravia obyvateľov v Strategicko-plánovacom regióne Dolný

Zemplín: Sobrancecko - Michalovsko

Špecifický cieľ 5.6: Zvýšiť kvalitu zdravia obyvateľov v Strategicko-plánovacom regióne Dolný

Zemplín: Trebišovsko

Oprávnené aktivity na čerpanie prostredníctvom IÚS:

Oprávnené aktivity v rámci priorít stanovených v operačnom Programe Slovensko:

Cieľ politiky 4 Sociálnej Európa	
RSO4.5 Zabezpečenie rovného prístupu k zdravotnej starostlivosti a zvýšením odolnosti systémov zdravotnej starostlivosti vrátane primárnej starostlivosti, a podpory prechodu z inštitucionálnej starostlivosti na rodinnú a komunitnú starostlivosť	– infraštruktúra a zabezpečenie sociálnych a zdravotníckych služieb – služby pre dlhodobú starostlivosť (paliatívna, seniori), aktívne starnutie – terénne sociálne služby, vrátane poskytovania potravín a základnej materiálnej pomoci najodkázanejším osobám – deinštitucionalizácia a debarierizácia pre ZŤP, detské domovy (nákup pozemkov, bytov, rodinných domov a ich výstavba a rekonštrukcia) budovanie, rekonštrukcia a debarierizácia zariadení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately – dobudovanie zariadení dlhodobej (sociálnej a zdravotnej) a následnej starostlivosti komunitného typu – zriaďovanie a podpora samostatných ambulancií v neatraktívnych regiónoch – doplnenie siete centier integrovanej zdravotnej starostlivosti na základe optimalizácie siete nemocníc – modernizácia MTZ ambulancií, dlhodobej starostlivosti, mobilné zdravotnícke služby – budovanie, zriaďovanie komunitnej psychiatrickej starostlivosti, forenzně-psychiatrické kliniky

V rámci PHRSR KSK sú oprávnené aktivity stanovené v nasledovných integrovaných projektových balíčkoch:

5.1.1. Komplexná ústavná starostlivosť

5.1.2. Komplexná ambulantná starostlivosť

5.1.3. Komplexná lekárenská starostlivosť

5.1.4. Komplexná kúpeľná starostlivosť

6. PODPORA SOCIÁLNEJ INKLÚZIE A DOSTUPNÁ SOCIÁLNA STAROSTLIVOSŤ

Strategický cieľ 6: Vytvoriť kvalitnejšiu a dostupnejšiu sieť sociálnej starostlivosti a bývania

Špecifický cieľ 6.1: Vytvoriť kvalitnejšiu a dostupnejšiu sieť sociálnej starostlivosti a bývania v Strategicko-plánovacom regióne Gemer

Špecifický cieľ 6.2 : Vytvoriť kvalitnejšiu a dostupnejšiu sieť sociálnej starostlivosti a bývania

- v Strategicko-plánovacom regióne Abov
- Špecifický cieľ 6.3: Vytvoriť kvalitnejšiu a dostupnejšiu sieť sociálnej starostlivosti a bývania v Strategicko-plánovacom regióne Spiš
- Špecifický cieľ 6.4: Vytvoriť kvalitnejšiu a dostupnejšiu sieť sociálnej starostlivosti a bývania v Strategicko-plánovacom regióne Hnilec
- Špecifický cieľ 6.5: Vytvoriť kvalitnejšiu a dostupnejšiu sieť sociálnej starostlivosti a bývania v Strategicko-plánovacom regióne Dolný Zemplín: Sobrancecko - Michalovsko
- Špecifický cieľ 6.6: Vytvoriť kvalitnejšiu a dostupnejšiu sieť sociálnej starostlivosti a bývania v Strategicko-plánovacom regióne Dolný Zemplín: Trebišovsko

Oprávnené aktivity na čerpanie prostredníctvom IÚS:

Oprávnené aktivity v rámci priorít stanovených v operačnom Programe Slovensko:

Cieľ politiky 4 Sociálnejšia Európa	
RSO4.1 Zvyšovanie účinnosti a inkluzívnosti trhov práce a prístupu ku kvalitnému zamestnaniu rozvíjaním sociálnej infraštruktúry a podporou sociálneho hospodárstva	– výstavba, rekonštrukcia a obnova jaslí
RSO4.3 Podpora sociálno-ekonomického začlenenia marginalizovaných komunit, domácností s nízkym príjmom a znevýhodnených skupín vrátane osôb s osobitnými potrebami prostredníctvom integrovaných akcií vrátane bývania a sociálnych služieb	– dobudovanie komunitných centier, – infraštruktúra pre potreby sociálnych služieb krízovej intervencie, vrátane ich vybavenosti, t.j. riešenie otázky bezdomovectva - infraštruktúrne aktivity: ubytovanie vo forme prístrešia – nocľaháreň, ubytovanie na určitý čas – útulok, domov na polceste, zariadenie núdzového bývania (poskytuje sa ubytovanie nie bývanie preto poskytovanie tejto služby má byť časovo obmedzené); – budovanie/zriaďovanie domov komplexnej pomoci pre deti zažívajúce násilie; – zabezpečenie infraštruktúry nájomného bývania, cenovo dostupné sociálne bývanie, prvky housing led, rapid re-housing, vrátane aktivít zameraných na bezbariérovosť; – sociálne bývanie pre MRK
RSO4.5 Zabezpečenie rovného prístupu k zdravotnej starostlivosti a zvýšením odolnosti systémov zdravotnej starostlivosti vrátane primárnej starostlivosti, a podpory prechodu z inštitucionálnej starostlivosti na rodinnú a komunitnú starostlivosť	– infraštruktúra a zabezpečenie sociálnych a zdravotníckych služieb – služby pre dlhodobú starostlivosť (paliatívna, seniori), aktívne starnutie – terénne sociálne služby, vrátane poskytovania potravín a základnej materiálnej pomoci najodkázanejším osobám – deinštitucionalizácia a debarierizácia pre ZŤP, detské domovy (nákup pozemkov, bytov, rodinných domov a ich výstavba a rekonštrukcia) budovanie, rekonštrukcia a debarierizácia zariadení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately – dobudovanie zariadení dlhodobej (sociálnej a zdravotnej) a následnej starostlivosti komunitného typu – zriaďovanie a podpora samostatných ambulancií v neatraktívnych regiónoch – doplnenie siete centier integrovanej zdravotnej starostlivosti na základe optimalizácie siete nemocníc – modernizácia MTZ ambulancií, dlhodobej starostlivosti, mobilné zdravotnícke služby – budovanie, zriaďovanie komunitnej psychiatrickej starostlivosti, forenzn-psychiatrické kliniky

V rámci PHRSR KSK sú oprávnené aktivity stanovené v nasledovných integrovaných projektových balíčkoch:

- 6.1.1. Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podporu s cieľom zabezpečenia dostupnosti rôznorodých sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín sociálnych služieb
- 6.1.2. Zavedenie systému integrovanej sociálno-zdravotnej starostlivosti
- 6.1.3. Podpora prepájania sociálnych služieb a neformálnej (najmä rodinnej) starostlivosti ako súčasti systému starostlivosti o osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby
- 6.1.4. Podpora zvyšovania kvality sociálnych služieb
- 6.2.1. Podpora nájomného bývania
- 6.3.1. Zabezpečenie dostupných sociálnych služieb a rozvoja komunitných aktivít pre špecifické skupiny obyvateľstva
- 6.4.1. Sociálne podnikanie

7. MODERNÁ TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA A ÚČINNÁ BEZPEČNOSŤ OBYVATEĽOV

Strategický cieľ 7: Zmodernizovať technickú vybavenosť územia využívajúc SMART riešenia

- Špecifický cieľ 7.1: Zmodernizovať technickú vybavenosť územia využívajúc SMART riešenia v Strategicko-plánovacom regióne Gemer
- Špecifický cieľ 7.2 : Zmodernizovať technickú vybavenosť územia využívajúc SMART riešenia v Strategicko-plánovacom regióne Abov
- Špecifický cieľ 7.3: Zmodernizovať technickú vybavenosť územia využívajúc SMART riešenia v Strategicko-plánovacom regióne Spiš
- Špecifický cieľ 7.4: Zmodernizovať technickú vybavenosť územia využívajúc SMART riešenia v Strategicko-plánovacom regióne Hnilec
- Špecifický cieľ 7.5: Zmodernizovať technickú vybavenosť územia využívajúc SMART riešenia v Strategicko-plánovacom regióne Dolný Zemplín: Sobrance - Michalovsko
- Špecifický cieľ 7.6: Zmodernizovať technickú vybavenosť územia využívajúc SMART riešenia v Strategicko-plánovacom regióne Dolný Zemplín: Trebišovsko

Oprávnené aktivity na čerpanie prostredníctvom IÚS:

Oprávnené aktivity v rámci priorit stanovených v operačnom Programe Slovensko:

Cieľ politiky 1 Inteligentnejšia Európa	
1.2.2 Podpora budovania inteligentných miest a regiónov	– podpora rozvoja inteligentného riadenia/správy miest a regiónov, najmä zavádzania a zvyšovania kvality a odolnosti systémov a optimalizácie procesov verejnej správy – podpora rozvoja tvorby, spracovania, využívania a prepájania dát v rámci verejnej správy, najmä rozvoja dátových platforiem – podpora aktivít a inovatívnych riešení pre zvyšovanie kvality života, ekologickosti, bezpečnosti, odolnosti a udržateľnosti obcí, miest a regiónov, ako aj podpora behaviorálnych a sociálnych inovácií – podpora pri budovaní otvorených riešení ekosystémov inteligentných miest a regiónov vrátane súvisiacej infraštruktúry – podpora vytvárania a rozvoja inovačných ekosystémov, platforiem a partnerstiev pre aktivity experimentovania s novými technológiami – podpora budovania administratívnych, technických a analytických kapacít pre rozvoj inteligentných miest a regiónov – podpora aktivít medzi-obecnej, resp. medzi-regionálnej či cezhraničnej spolupráce v oblasti rozvoja inteligentných miest a regiónov

Cieľ politiky 2 Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa	
2.3.1 Podpora inteligentných energetických systémov vrátane uskladňovania energie	– realizácie opatrení vytváraním miestnych distribučných sietí, najmä v rámci energetických komunit s cieľom využívania elektriny v mieste jej výroby a až následne distribúcie prebytkov do regionálnych distribučných sústav – uskladňovania energie za účelom efektívneho využívania zdrojov, vytvorenia možností pre aktívne zapájanie koncových užívateľov do procesu optimalizácie a znižovania ich energetických nárokov a nákladov, ako aj zlepšenia energetickej efektívnosti a znižovania energetických strát – zavádzania inteligentných energetických systémov vrátane komponentov kybernetickej bezpečnosti – vytvorenia a implementácie centrálnej platformy pre výmenu dát – inštalácie inteligentných prvkov v elektroenergetických systémoch na účel rozvoja/budovania SMART systémov na podporu integrácie nových zariadení na výrobu elektriny z OZE (napr. zariadenia na spracovanie dát, regulácia, diaľkovo ovládané spínacie prvky)
2.4.8 Posilnenie a modernizácia intervenčných kapacít a infraštruktúry na zvládanie katastrof	– posilnenia intervenčných kapacít záchranných zložiek, dobrovoľníkov, situačného povedomia verejnosti a do podpory opatrení nevyhnutných pre včasnú a efektívnu intervenciu v závislosti od typu mimoriadnej situácie – vybudovania nových a doplnenie existujúcich záchranných modulov v zmysle Rozhodnutia EK o mechanizme Únie v oblasti civilnej ochrany, prioritne podpora modulu leteckého hasenia lesných požiarov – modernizácie zariadení a technológií potrebných pre prevenciu, reakciu a obnovu súvisiacu s hrozbami a rizikami – posilnenia profesionálnych a krízových kapacít strategických manažérov, špecialistov prvého zásahu, dobrovoľníkov, podporných technických záchranných tímov a samospráv – zavádzanie nových foriem koordinácie a profesionálnych kvalifikácií pre zabezpečenie interoperability zložiek – zvyšovanie informovanosti obyvateľov a občianskej participácie pri aplikácii spoločenských zmien spojených s pripravenosťou a plánovaním civilnej ochrany a krízového manažmentu.
Cieľ politiky 5 Európa bližšie k občanom	
5.2.1 Investície do rozvoja administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych samospráv a mimovládnych neziskových organizácií pôsobiach v komunite alebo partnerov pôsobiach v komunite	– analyticko-strategické činnosti územnej samosprávy, tvorbu, implementáciu, hodnotenie a monitorovanie plánovacích dokumentov vrátane IÚS; budovanie a udržanie kapacít regiónov určených na implementáciu iniciatívy Catching-up Regions; rovnako aj na implementáciu IÚI a UMR – celoživotné vzdelávanie pracovníkov na všetkých úrovniach verejnej správy potrebnými zručnosťami a ich adekvátne ohodnotenie – tvorba politík na základe dát a hodnotenia dopadov miestnych a regionálnych politík, resp. hodnotenia kvality poskytovania a dostupnosti verejných služieb, implementáciu prístupov k tvorbe politík na základe princípov otvoreného vládnutia na miestnej a regionálnej úrovni a tam, kde je to potrebné v spolupráci s centrálnou úrovňou, začleňovanie princípov politík trvalo udržateľného rozvoja z centrálnej na regionálnu a miestnu úroveň – zriadenie centier zdieľaných služieb v pilotných okresoch a tie budú po pilotnej fáze financované z úspor, ktoré z tejto investície vyplynú – príprava projektovej dokumentácie
5.2.2 Investície zvyšujúce kvalitu verejných politík a odolnosť demokracie prostredníctvom projektov spolupráce v komunite občianskej spoločnosti	– vytvárania podmienok pre rozvoj funkčných, udržateľných komunit, ktoré sa aktívne podieľajú na rozvoji regiónov – podpory aktívneho občianstva, mládežníckych organizácií a komunitných aktivít – rozvoja spolupráce, podpory participácie, sektorových, medzisektorových a medzinárodných partnerstiev pri tvorbe,

a komunity partnerov a samosprávy, prípadne intervenčné projekty v komunite občianskej spoločnosti a komunity partnerov a samosprávy na zvýšenie kvality verejných politík a odolnosť demokracie	implementácii a hodnotení verejných politík, pri strategickom plánovaní a pri príprave a realizácii projektov na regionálnej a miestnej úrovni
5.2.3 Investície do bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov	– prevenciu kriminality (inštalácia nových svetelných bodov verejného osvetlenia, príp. ich rekonštrukcia v rizikových lokalitách, posilnenie pomáhajúcich profesií, adresná podpora aktivít zameraných na primárnu prevenciu, osveta a scitlivovanie bezpečnostných zložiek...) – zabezpečenie promptného prístupu k poradenstvu a pomoci pre obeť trestných činov – aktivity na podporu špecifických skupín v komunitách (MRK) – terénnu a dobrovoľnícku prácu s rizikovými zložkami populácie – analyticko-strategické činnosti, tvorba, implementácia, hodnotenie a monitorovanie strategických dokumentov v oblasti bezpečnosti a predchádzania vzniku, prehlbovania sociálno-patologických javov – zvyšovania schopnosti regionálnej a miestnej samosprávy predchádzať ďalšej polarizácii a nárastu extrémizmu a reagovať na prejavujúce sa nebezpečné sociálno-patologické javy – príprava projektovej dokumentácie

V rámci PHRSR KSK sú oprávnené aktivity stanovené v nasledovných integrovaných projektových balíčkoch:

- 7.1.1. Modernizácia kamerového systému, rozvoj a rozširovanie informačno-komunikačných technológií a zabezpečenie digitálnej bezpečnosti
- 7.2.1. Obnova a modernizácia špecifických objektov pre nekomerčné využitie a obnova a modernizácia zariadení civilnej ochrany a ďalších zariadení pre účely ochrany zdravia, životov a majetku
- 7.3.1. Obnova a modernizácia zariadení pre distribúciu elektriny, plynu, vodíka, ropovodov a produktovodov
- 7.3.2. Vodíkové údolie Košického kraja

8. PRIEREZOVÉ TÉMY

Oprávnené aktivity v rámci prierezových opatrení stanovených v operačnom Programe Slovensko:

Cieľ politiky 1 Inteligentnejšia Európa	
1.2.2 Podpora budovania inteligentných miest a regiónov	– podpora rozvoja inteligentného riadenia/správy miest a regiónov, najmä zavádzania a zvyšovania kvality a odolnosti systémov a optimalizácie procesov verejnej správy – podpora rozvoja tvorby, spracovania, využívania a prepájania dát v rámci verejnej správy, najmä rozvoja dátových platforiem – podpora aktivít a inovatívnych riešení pre zvyšovanie kvality života, ekologickosti, bezpečnosti, odolnosti a udržateľnosti obcí, miest a regiónov, ako aj podpora behaviorálnych a sociálnych inovácií – podpora pri budovaní otvorených riešení ekosystémov inteligentných miest a regiónov vrátane súvisiacej infraštruktúry – podpora vytvárania a rozvoja inovačných ekosystémov, platforiem a partnerstiev pre aktivity experimentovania s novými technológiami – podpora budovania administratívnych, technických a analytických kapacít pre rozvoj inteligentných miest a regiónov – podpora aktivít medzi-obecnej, resp. medzi-regionálnej či cezhraničnej spolupráce v oblasti rozvoja inteligentných miest a regiónov

Cieľ politiky 5 Európa bližšie k občanom	
5.2.1 Investície do rozvoja administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych samospráv a mimovládnych neziskových organizácií pôsobiach v komunite alebo partnerov pôsobiach v komunite	– analyticko-strategické činnosti územnej samosprávy, tvorbu, implementáciu, hodnotenie a monitorovanie plánovacích dokumentov vrátane IÚS; budovanie a udržanie kapacít regiónov určených na implementáciu iniciatívy Catching-up Regions; rovnako aj na implementáciu IÚI a UMR – celoživotné vzdelávanie pracovníkov na všetkých úrovniach verejnej správy potrebnými zručnosťami a ich adekvátne ohodnotenie – tvorba politík na základe dát a hodnotenia dopadov miestnych a regionálnych politík, resp. hodnotenia kvality poskytovania a dostupnosti verejných služieb, implementáciu prístupov k tvorbe politík na základe princípov otvoreného vládnutia na miestnej a regionálnej úrovni a tam, kde je to potrebné v spolupráci s centrálnou úrovňou, začleňovanie princípov politík trvalo udržateľného rozvoja z centrálnej na regionálnu a miestnu úroveň – zriadenie centier zdieľaných služieb v pilotných okresoch a tie budú po pilotnej fáze financované z úspor, ktoré z tejto investície vyplynú – príprava projektovej dokumentácie
5.2.2 Investície zvyšujúce kvalitu verejných politík a odolnosť demokracie prostredníctvom projektov spolupráce v komunite občianskej spoločnosti a komunity partnerov a samosprávy, prípadne intervenčné projekty v komunite občianskej spoločnosti a komunity partnerov a samosprávy na zvýšenie kvality verejných politík a odolnosť demokracie	– vytvárania podmienok pre rozvoj silných, funkčných, udržateľných komunít, ktoré sa aktívne podieľajú na rozvoji regiónov – podpora aktívneho občianstva, mládežníckych organizácií a komunitných aktivít – rozvoja spolupráce, podpory participácie a medzisektorových partnerstiev pri tvorbe, implementácii a hodnotení verejných politík, pri strategickom plánovaní a pri príprave a realizácii projektov na regionálnej a miestnej úrovni – príprava projektovej dokumentácie

F. INTEGROVANÉ ÚZEMNÉ INVESTÍCIE

Pri tvorbe kapitoly vychádzal odbor regionálneho rozvoja Úradu KSK z dokumentu „Jednotný metodický rámec pre prípravu Integrovaných územných stratégií a integrovaných územných investícií v Slovenskej republike v programovom období 2021 – 2027“ verzia 2.0, schváleného 1.8.2022.

Integrované územné investície budú definované prostredníctvom projektových zámerov integrovaných územných investícií pripravených v spolupráci regionálnych a miestnych samospráv a partnerov.

Ak územná stratégia v zahŕňa investície, ktoré získavajú podporu:

- z jedného alebo viacerých fondov,
 - jedného alebo viacerých programov alebo
 - z viac ako jednej priority toho istého programu,
- akcie sa môžu realizovať ako integrovaná územná investícia.

Integrácia investícií je dosahovaná na úrovniach:

- **Tematická** – kombinácia aktivít v rámci viac ako jedného špecifického cieľa politiky súdržnosti EÚ alebo v rámci viac ako jedného opatrenia jedného špecifického cieľa,
- **Územná** – kombinácia aktivít realizovaných na spojitom území, bez ohľadu na administratívne hranice obcí,
- **Organizačná** – kombinácia aktivít rôznych zainteresovaných strán a partnerov v území,
- **Finančná** – IÚI môže integrovať aktivity podporené prostredníctvom zdrojov Programu Slovensko. V prípade kombinácie zdrojov Programu Slovensko a iných zdrojov podpory, hovoríme o integrovanom investičnom balíku, pričom časť aktivít financovaných mimo mechanizmu IÚI (t.j. podpora z EFRR vo vybraných špecifických cieľoch kohéznej politiky) je implementovaná v zmysle pravidiel implementácie predmetného zdroja financovania. V prípade potreby vyhlásenia výzvy pre časť aktivít, ktoré sú realizované mimo mechanizmu IÚI, komunikuje túto potrebu RP/KR UMR prostredníctvom regionálneho centra MIRRI SR.

Nové úlohy regionálnych partnerov v programovom období 2021 – 2027 sú vykonávané v rámci novovytvorených Rád partnerstva na území krajov (úroveň NUTS 3), ako riadiacich štruktúr koordinujúcich procesy plánovania, implementácie a monitorovania prípravy integrovanej územnej stratégie.

Integrované územné investície sú kľúčovým nástrojom implementácie IÚS. IÚI je treba v rámci PHRSR/IÚS spracovať ako podmnožinu programovej časti, ktorá pokrýva oblasti a typy aktivít oprávnených v Programe Slovensko a v implementačnej kompetencii Rady partnerstva.

Integrovaná územná investícia sa môže realizovať ako individuálny projekt alebo komplexný projekt, pričom IÚI musí prispievať k naplneniu viac ako jednej priority Programu Slovensko. Za IÚI sa považujú logicky previazané kľúčové a doplnkové aktivity financované zo zdrojov Programu Slovensko. V prípade, že súčasťou investície je doplnková projektová aktivita podporovaná z iného zdroja (napr. POO, CLLD, atď.), ide o integrovaný investičný balík.

Tabuľka 2 Vzťah medzi IÚS a IÚI/IIB a formy projektov

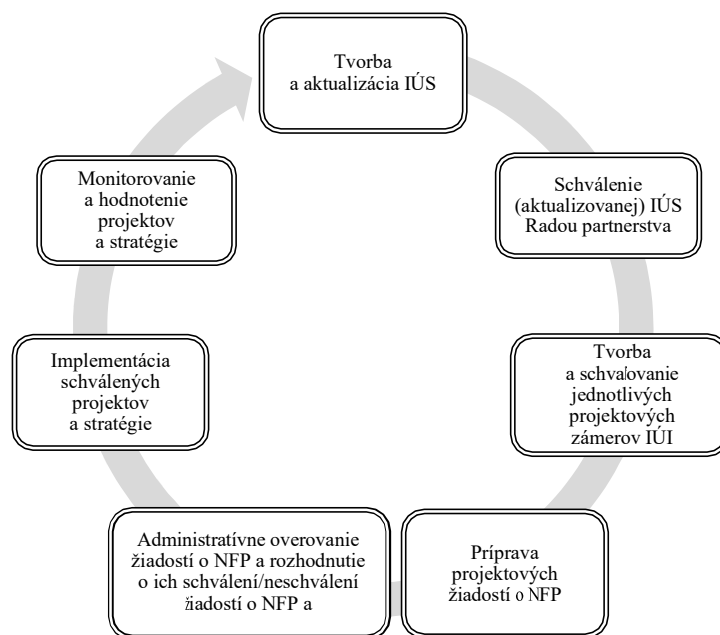
Integrovaná územná stratégia Ciele a priority	Integrované územné investície	Individuálny projekt
	Financované z EFRR	Komplexný projekt
	Integrovaný investičný balík	Komplexný projekt
	Financovanie z iných zdrojov	Kombinovaný projekt

- **Individuálny projekt** je projekt jedného žiadateľa v rámci jedného špecifického cieľa IÚS (územnej stratégie), ktorý však pokrýva viac ako jednu prioritu politiky súdržnosti EÚ. Individuálne projekty sú vnímané ako kľúčové aktivity IÚI, ktoré významne prispievajú k napĺňaniu cieľov územnej stratégie

- **Komplexný projekt** je projekt jedného alebo viacerých žiadateľov, ktorý pozostáva z vybraných komplementárnych aktivít v rámci rôznych špecifických cieľov IÚS a zároveň naplňajúcich viac ako jednu prioritu Programu Slovensko. Žiadatelia (nositelia aktivít) sú navrhovaní v rámci vypracovania projektového zámeru IÚI a schvaľovaní v Rade partnerstva. Doplnkové aktivity sú také operácie, ktoré podporujú kľúčovú operáciu a zvyšujú jej vplyv v území.
- **Kombinovaný projekt** je špecifický typ komplexného projektu, ktorý zahŕňa aj činnosti štátnej správy. Žiadateľom (nositeľom aktivity/ aktivít) pre aktivity štátnej správy je určený príslušným ústredným orgánom štátnej správy. Kombinovaný projekt IÚI (aktivita vo vecnej gescii ústredného orgánu štátnej správy) musí byť schválený príslušným rezortom v Komore štátnej správy skôr ako bude schvaľovaný v Rade partnerstva.

1. Procesné zabezpečenie realizácie – tvorba IÚI

Obrázok 2 Fázy implementačného procesu IÚS

Zdroj: vlastné spracovanie

Tvorba, aktualizácia a schválenie IÚS

Základným predpokladom pre vypracovanie IÚI je vypracovanie integrovanej územnej stratégie. Za vypracovanie IÚS sú zodpovední Košický samosprávny kraj a Rada partnerstva Košického kraja, ktorá stratégiu schvaľuje. V prípade potreby je možné IÚS aktualizovať. Aktualizácia stratégie bude vychádzať najmä z priebežných odporúčaní komôr a tematických komisií a taktiež podľa vyvstávajúcej potreby v prípade ak budú identifikované nové predmety podpory počas implementačnej fázy. Každá aktualizovaná verzia IÚS musí byť opätovne schválená Radou partnerstva.

Definovanie pravidiel oprávnenosti na alokáciu RP

Riadiaci orgán vypracuje programovú riadiacu dokumentáciu (Programový manuál) definujúci pravidlá oprávnenosti výdavkov a merateľné ukazovatele pre monitorovanie implementácie IÚI, príručku žiadateľa a príručku pre prijímateľa. Zadefinovanie pravidiel oprávnenosti výdavkov zohľadní rozdelenie alokácie pre RP do špecifických cieľov a umožní v čase priebežné podávanie ŽoNFP pre aktivity, ktoré boli RP schválené ako súčasť projektových zámerov IÚI.

Tvorba projektového zásobníka

Projektový zásobník, resp. návrh rozvojových aktivít pre územie, je vytváraný participatívne za účasti členov komôr Rady partnerstva a členov tematických komisií zriadených Radou partnerstva. Výstupom je kontinuálne dopĺňaný a aktualizovaný projektový zásobník, ktorý administruje technický sekretariát Rady partnerstva.

Tvorba projektového zámeru IÚI (PZ IÚI)

Projektový zámer IÚI pripravujú navrhnutí budúci žiadatelia za účasti zamestnancov technických sekretariátov vyskladaním projektových aktivít definovaných v projektovom zásobníku, pričom navrhnutá IÚI musí prispievať k naplneniu minimálne dvoch priorít v rámci politických cieľov politiky súdržnosti EÚ. Výstupom je „formulár projektového zámeru IÚI“, v ktorom je popísaný cieľ IÚI; návrh aktivít, ktoré tvoria IÚI vrátane identifikovaných potenciálnych žiadateľov, indikatívneho rozpočtu pre realizáciu IÚI, predpokladaný spôsob financovania IÚI a hodnoty ukazovateľov výsledku IÚI. Pre vypracovanie PZ IÚI nie je potrebné disponovať vopred vypracovanou projektovou dokumentáciou a ďalšími prílohami potrebnými pre dopracovanie ŽoNFP. PZ IÚI by mal byť v súlade s Prílohou č. 6 Metodiky tvorby a implementácie PHRSR.

V rámci prípravy PZ IÚI vykoná technický sekretariát kontrolu súladu projektových aktivít IÚI s cieľmi IÚS a regionálnych/miestnych sektorových stratégií.

Prediskutovanie integrovaného charakteru projektového zámeru IÚI

Vypracovaný projektový zámer je vstupom do tzv. územného prediskutovania IÚI, ktorého sa môžu zúčastňovať členovia tematických pracovných skupín Rady partnerstva. Účelom územného prediskutovania návrhu IÚI je posúdenie integrovaného charakteru navrhutej IÚI z hľadiska rôznych tematicky zaradených územných partnerov, pričom tento procesný krok je dobrovoľný, realizovaný na základe potreby hlbšej diskusie, identifikovanej pri príprave PZ IÚI a jej posúdenia z hľadiska súladu s IÚS a regionálnymi/ miestnymi sektorovými stratégiami. Členovia tematických pracovných skupín sa môžu oboznámiť s návrhom projektového zámeru IÚI a vypracovať „odborné stanovisko“, ktoré má nezáväzný charakter, vrátane odporúčaných doplnení aktivít alebo ich úpravy za účelom maximalizácie pozitívneho dopadu investície na územie a jeho obyvateľov.

Predbežná konzultácia projektového zámeru IÚI

Formulár projektového zámeru spolu so stanoviskom TS RP k súladu IÚI so strategickým rámcom IÚS a sektorovými stratégiami môže zaslať technický sekretariát na územne príslušné regionálne centrum ako vysunuté pracovisko MIRRI SR za účelom konzultácie PZ IÚI a logickej previazanosti jednotlivých projektových aktivít s cieľom minimalizovania potenciálnych problémov pri následnom overení žiadosti o nenávratný finančný príspevok na úrovni RO/SO podľa pravidiel platných pre výber projektov.

Kapacity regionálneho centra zabezpečia v spolupráci s vecne príslušnými rezortmi konzultáciu k navrhutej IÚI, pričom predmetom konzultácie je:

- posúdenie rozpočtových položiek z hľadiska oprávnenosti, efektívnosti, účelnosti a hospodárnosti,
- posúdenie administratívnych kapacít prijímateľa (partnerov),
- posúdenie spôsobu implementácie aktivít,
- posúdenie udržateľnosti projektu.

Konzultácia projektového zámeru s kapacitami regionálneho centra je dobrovoľná, avšak zo strany MIRRI SR dôrazne odporúčaná za účelom zabezpečenia vypracovania kvalitných PZ IÚI a bezproblémového následného procesu tvorby ŽoNFP a jej schvaľovania. Rada partnerstva môže aktivity IÚI upraviť podľa odporúčaní na základe konzultácie regionálneho centra.

Predloženie PZ IÚI Rade partnerstva

Vypracovaný PZ IÚI, ktorý bol prípadne upravený na základe diskusií v tematických komisiách a konzultácii s regionálnym centrom, predkladá TS RP príslušnej Rade partnerstva na schvaľovanie. Súčasťou dokumentácie predkladanej RP je posudok TS RP o súlade IÚI s cieľmi IÚS a národných/regionálnych/miestnych sektorových stratégií a koncepčných dokumentov, ako aj ostatných stanovených podmienok a kritérií.

Výber / schvaľovanie projektových zámerov IÚI

Výber a schvaľovanie projektových zámerov IÚI pre podporu zo zdrojov fondov EÚ je v kompetencii Rady partnerstva. Spôsob hlasovania Rady partnerstva upravuje Štatút a rokovací poriadok Rady partnerstva. Výstupom hlasovania Rady partnerstva je zoznam vybraných PZ IÚI, ktorý administruje technický sekretariát Rady partnerstva. Po schválení PZ IÚI nositelia projektových aktivít (budúci kľúčoví a doplnkoví prijímatelia) môžu iniciovať proces verejného obstarávania pre realizáciu príslušných projektových aktivít IÚI.

Notifikovanie RO o pripravených PZ IÚI pre vyhlásenie výzvy

Zoznam vybraných PZ IÚI, na základe hlasovania Rady partnerstva je zaslaný technickým sekretariátom cez informačno-monitorovací systém (IMS).

Príprava a vyhlásenie výzvy (§24 ods. 3 Zákona č. 121/2022 Z. z. o príspevkoch z fondov Európskej únie a o zmene a doplnení niektorých zákonov) pre implementáciu IÚI

RO zabezpečí, na základe identifikovaných aktivít uvedených v PZ IÚI, oslovenie vecne príslušných sprostredkovateľský orgán (SO). Dotknuté SO, prípadne RO, pripraví podklady pre výzvu (vrátane príloh a dokumentov), ktoré sú ďalej skoorinované kapacitami RO a spracované do jednej integrovanej výzvy pre jednu konkrétnu indikovanú IÚI, vrátane všetkých jej projektových aktivít. Výzva pre žiadateľa bude zverejnená elektronickou formou prostredníctvom IMS.

Vypracovanie žiadosti o poskytnutie príspevku (ďalej len "žiadosť o NFP") pre IÚI

Na vyhlásenú výzvu pre IÚI budú reagovať navrhnutí a schválení nositelia aktivít (žiadatelia), definovaní v PZ IÚI, vypracovaním projektovej žiadosti o NFP. Na jednu spoločnú výzvu pre IÚI môžu predložiť projektoví partneri viac projektových žiadostí pokrývajúcich všetky projektové aktivity definované v PZ IÚI, pričom jedna projektová žiadosť združuje aktivity konkrétneho žiadateľa vo vecnom gestorstve jedného SO. V ŽoNFP je identifikovaná hlavná (kľúčová) projektová aktivita IÚI, ktorá má najväčší rozsah, je najnákladnejšia a jej realizácia podmieňuje realizáciu doplnkových aktivít. Jedna IÚI môže mať viac kľúčových projektov, pokiaľ tieto kľúčové aktivity vecne spadajú pod rozdielne SO. Pri vypracovaní ŽoNFP a koordinácii úloh hlavného a ostatných projektových partnerov sú súčinné kapacity technického sekretariátu.

Overenie súladu ŽoNFP a PZ IÚI

Pred odoslaním ŽoNFP projektov v rámci IÚI prostredníctvom IMS je vypracovaná ŽoNFP, vrátane príloh žiadosti, posúdená kapacitami TS RP z pohľadu súladu informácií so schválenou PZ IÚI.

TS RP kontroluje súlad informácií PZ IÚI a ŽoNFP:

- súlad výšky rozpočtu v ŽoNFP, s možnou flexibilitou do 15% celkových oprávnených výdavkov na projekt IÚI navyše oproti indikatívnemu rozpočtu uvedenom v PZ IÚI,
- súlad aktivít v ŽoNFP s aktivitami uvedenými v PZ IÚI,
- súlad harmonogramu realizácie aktivít (dĺžka trvania realizácie jednotlivých aktivít) v ŽoNFP s indikatívnym harmonogramom realizácie aktivít uvedeným v PZ IÚI,
- súlad žiadateľa s navrhnutým žiadateľom pri schvaľovaní PZ IÚI.

V prípade indikovaného nesúladu informácií v ŽoNFP s informáciami uvedenými v schválenom PZ IÚI sa vracia ŽoNFP (vrátane vypracovaných príloh ŽoNFP) do procesného kroku 9. Výber a schvaľovanie PZ IÚI, v ktorom príslušná RP opätovne prehodnotí investíciu ako PZ IÚI a v prípade jej schválenia môže byť podaná ako ŽoNFP.

V prípade, že informácie v ŽoNFP sú v súlade s informáciami uvedenými v schválenom PZ IÚI, môže byť ŽoNFP odoslaná cez IMS do procesu konania o ŽoNFP.

Administratívne overenie a hodnotenie ŽoNFP

Konanie o žiadosti realizuje priamo RO alebo vecne príslušné SO (poskytovateľ) v súčinnosti s RO, podľa pravidiel platných pre výber projektov (článok 73 Nariadenia EÚ). Ide o overenie splnenia relevantných podmienok poskytnutia príspevku z fondov EÚ (kompletnosť, správnosť, zákonnosť dokumentácie).

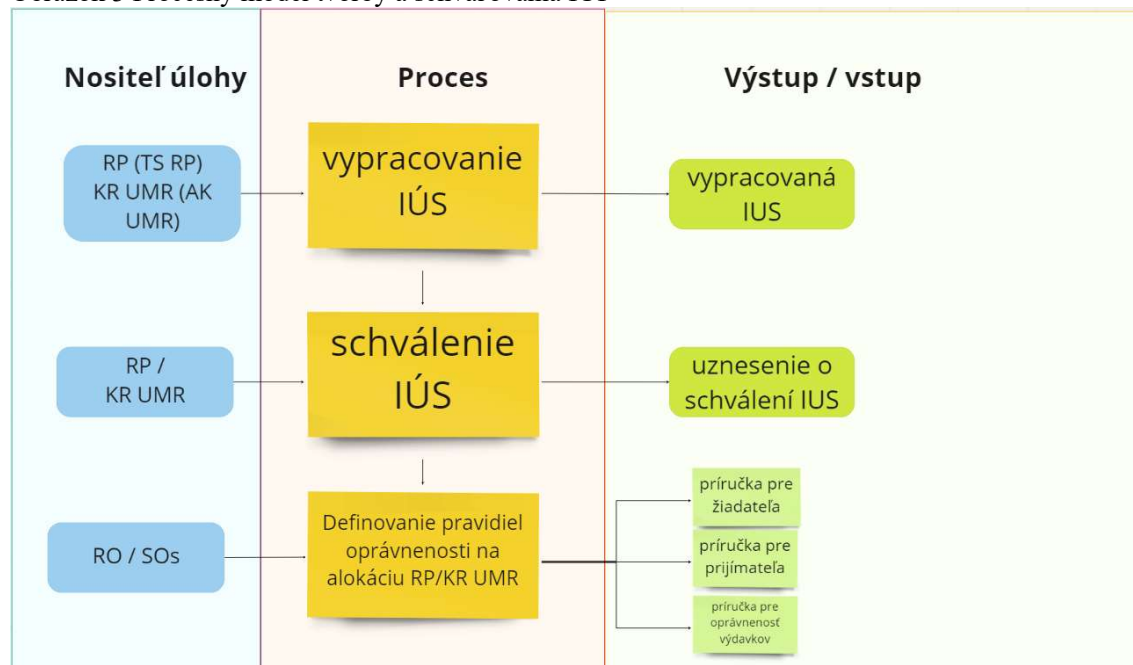
Kritériá na overenie výberu aktivít pozostávajú z posúdenia nasledovných kritérií:

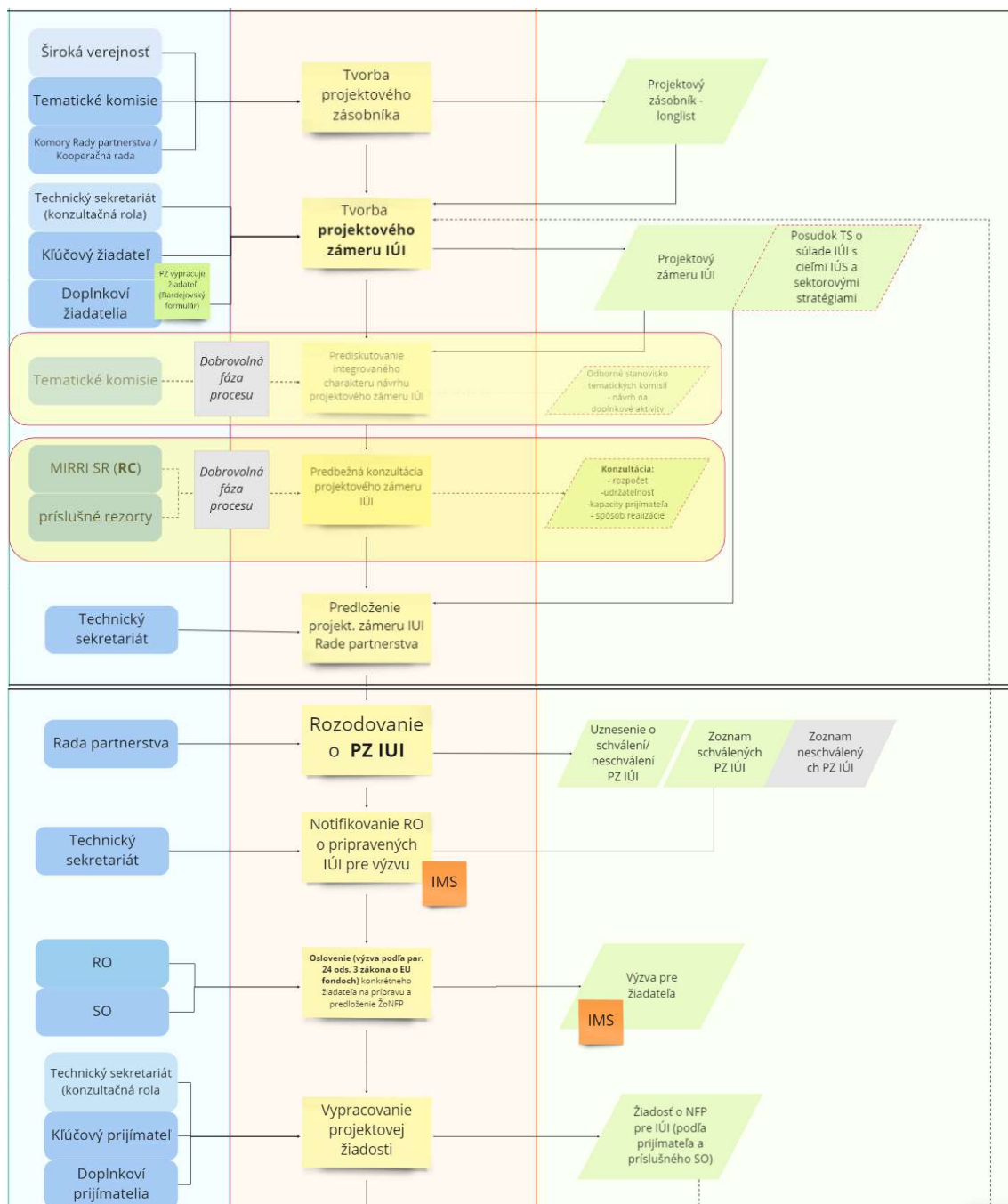
- posúdenie rozpočtových položiek z hľadiska oprávnenosti, efektívnosti, účelnosti a hospodárnosti,
- posúdenie administratívnych kapacít prijímateľa (partnerov),
- posúdenie spôsobu implementácie aktivít,
- posúdenie udržateľnosti projektu.

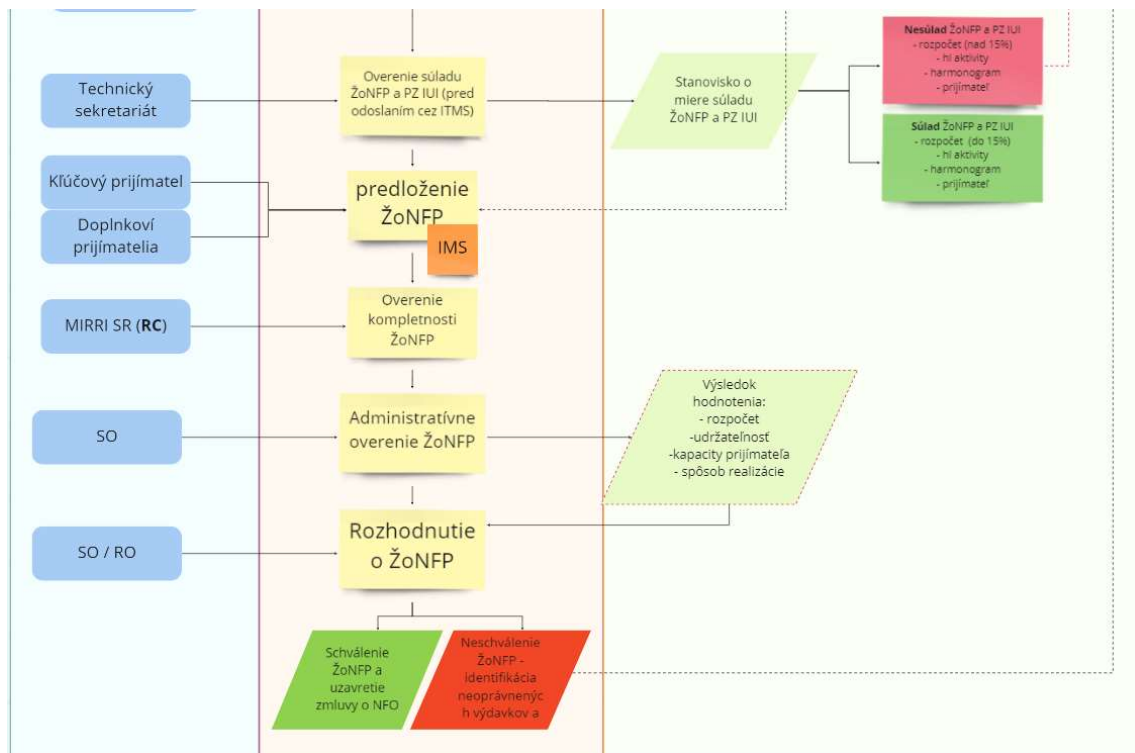
Rozhodnutie o ŽoNFP

Výstupom administratívneho overenia ŽoNFP je vydanie rozhodnutia o NFP. V prípade schválenia ŽoNFP sa pristúpi k podpisu zmluvy o poskytnutí NFP. Zmluva o poskytnutí NFP pre IÚI sa uzatvára medzi žiadateľom a RO, príp. SO zodpovedným za implementáciu vecne príslušných aktivít, pričom IÚI môže mať identifikovaných viacero žiadateľov, podľa príslušnosti ich aktivít k SO. Každý žiadateľ následne uzatvorí samostatnú zmluvu o podpore projektu IÚI s poskytovateľom. Zároveň platí, že kľúčovým partnerom je vždy žiadateľ zodpovedný za implementáciu kľúčovej aktivity. Medzi hlavným partnerom a ostatnými projektovými partnermi IÚI sú uzavreté osobitné zmluvy, definujúce úlohy a povinnosti jednotlivých zúčastnených strán pri implementácii aktivít IÚI tak, aby bola zabezpečená koordinácia a synergické účinky jednotlivých aktivít v rámci konkrétnej IÚI.

Obrázok 3 Procesný model tvorby a schvaľovania IÚI

Zdroj: MIRRI SR

G. REALIZAČNO-FINANČNÝ RÁMEC

Indikatívny finančný rámec

Finančný rámec realizácie IÚS pozostáva zo zdrojov z Európskeho fondu regionálneho rozvoja, Kohézneho fondu, štátneho rozpočtu SR obsiahnutých v alokácii Programu Slovensko a z vlastných zdrojov jednotlivých vlastníkov projektov.

Indikatívna alokácia Programu Slovensko určená pre realizáciu IÚS v regiónoch je vo výške 1 136 778 567 EUR (zdroj ERDF), pričom indikatívna alokácia pre IÚS Košického kraja je 177 miliónov EUR zo zdroja ERDF

Ďalšími potenciálnymi zdrojmi realizácie sú Plán obnovy a odolnosti Slovenskej republiky, program cezhraničnej spolupráce Interreg Slovensko – Maďarsko 2021 – 2027, Interreg NEXT ENI HUSKROUA 2021 – 2027, komunitárne programy Európskej komisie, ďalšie grantové schémy, finančné nástroje a vlastné zdroje samospráv.

Tabuľka možností financovania cieľov IÚS Košického kraja je v prílohe č.1.

Časový harmonogram

Implementácia IÚS je viazaná na programové obdobie EÚ 2021 – 2027(2029).

Merateľné ukazovatele

Merateľné ukazovatele budú doplnené po finalizácii finančnej alokácie pre Košický samosprávny kraj na jednotlivé opatrenia.

Indikatívny zásobník projektov

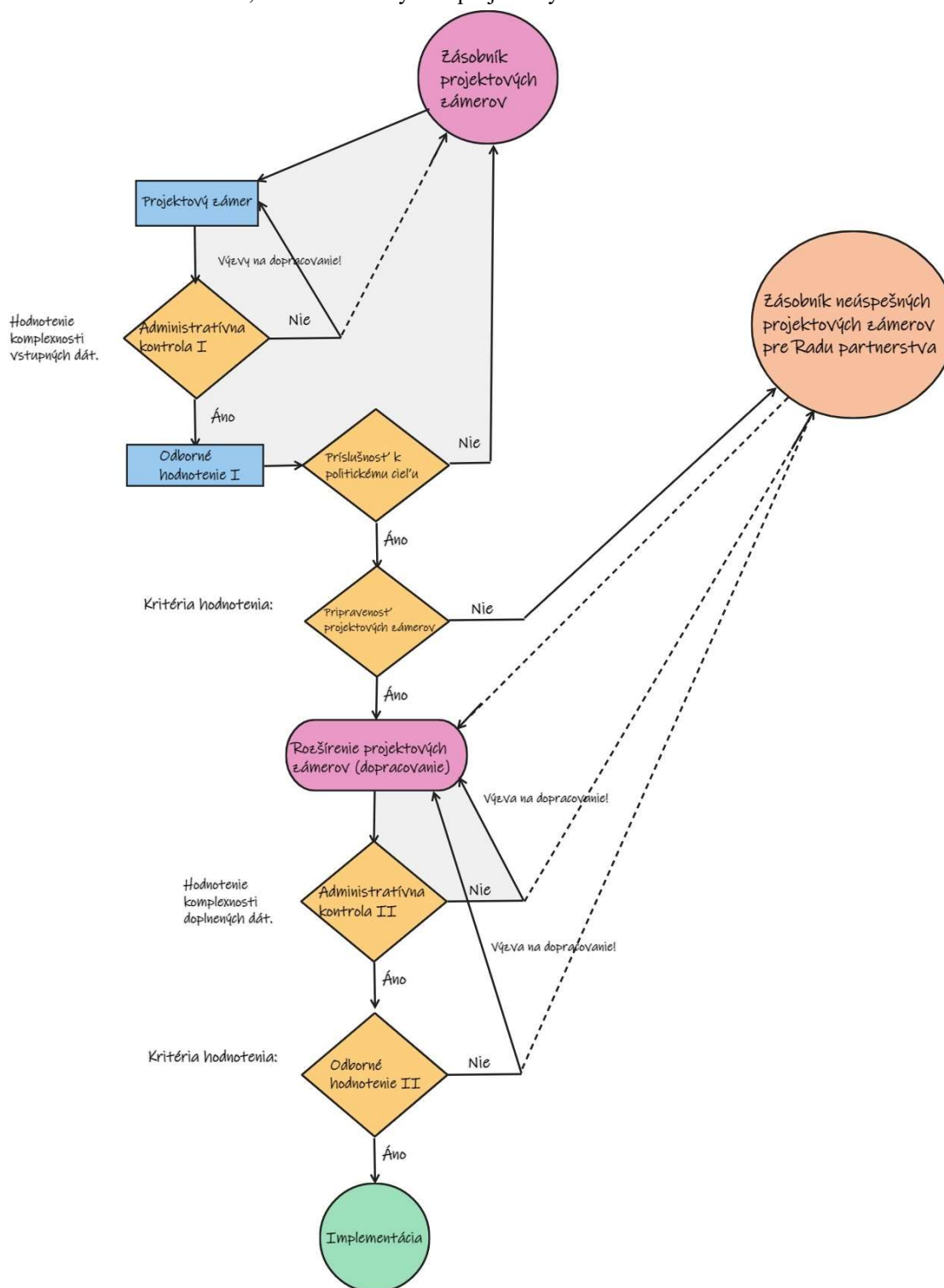
Dôležitou súčasťou IÚS sú Integrované územné investície, ktoré by mali reprezentovať integrované projektové zámery vychádzajúc z potrieb územia a z potrieb strategicko-plánovacích regiónov.

Zásobník Integrovaných územných investícií na území Košického kraja tvorí prílohu IÚS. Zásobník je pripravovaný partnermi v SPR podľa potrieb územia a možností podpory EÚ a bude priebežne aktualizovaný a schvaľovaný Radou Partnerstva Košického kraja.

Metodika výberu projektových zámerov

Metodika zberu, hodnotenia a výberu projektových zámerov PHRSR KSK 2021 – 2027 / IÚS pozostáva z 5 základných celkov, ktoré sú schematicky znázornené v nasledujúcom diagrame.

Obrázok 4 Metodika zberu, hodnotenia a výberu projektových zámerov PHRSR KSK / IÚS

Zdroj: vlastné spracovanie

Procesné kroky vychádzajú zo štyroch základných princípov: regionálna príslušnosť, potenciál a potreby rozvoja regiónov, komplexnosť a transparentnosť.

I. Zber projektových zámerov a zásobník

Zber projektových zámerov (PZ) vychádzal z potrieb jednotlivých regiónov Košického kraja v zastúpení príslušných miest a obcí. Prostredníctvom formulára identifikovali hlavné priority rozvoja svojho územia. Na základe získaných dát bol vytvorený zásobník projektových zámerov PHRSR KSK/IÚS.

II. Administratívna kontrola I. – Komplexnosť projektových zámerov

Proces administratívnej kontroly I. je zameraný na posúdenie komplexnosti a odbornosti projektových zámerov, ktoré spĺňajú základné identifikačné atribúty. Samostatným krokom kontroly je posúdenie súladu s deklarovaným cieľom politiky Programu Slovensko na základe navrhovaných aktivít/opatrení.

Výsledkom Administratívnej kontroly I. je:

- pokračovanie v procese hodnotenia,
- zaslanie výzvy na doplnenie PZ, ktoré budú následne opätovne prehodnotené, t.j. zaradené do celého procesu administratívnej kontroly I.

V prípade neuplatnenia si možnosti na doplnenie PZ zo strany žiadateľa sa daný zámer vracia a ostáva v zásobníku pre jeho ďalšie potenciálne využitie.

III. Administratívna kontrola II. – Pripravenosť projektových zámerov

Administratívna kontrola II. posudzuje stav pripravenosti projektových zámerov vrátane predprojektovej prípravy. Za primárne kritériá tejto fázy možno považovať majetkovo-právny stav, súlad s územným plánom, pripravenosť územno-plánovacej dokumentácie a stav povolovacích aktivít, vrátane verejného obstarávania.

Výsledkom Administratívnej kontroly II. je:

- pokračovanie v procese hodnotenia,
- zaslanie výzvy na doplnenie PZ, ktoré budú následne opätovne prehodnotené, t.j. zaradené do celého procesu administratívnej kontroly II.

V prípade neuplatnenia si možnosti na doplnenie PZ zo strany žiadateľa sa daný zámer presúva do novovytvoreného zásobníka PZ Rady partnerstva. Ten predstavuje tzv. „Zberný kôš“ administratívne neúplných projektových zámerov, ktoré môžu byť však v prípade podnetu zo strany členov Rady partnerstva posunuté do ďalšieho procesu.

IV. Odborné hodnotenie

Proces odborného hodnotenia PZ pozostáva z nastavenia kľúčových kritérií pre naplnenie integrovanej územnej stratégie. Medzi primárne prioritné faktory sú zaradené: súlad s územnými a doménovými stratégiami KSK a jednotlivých regiónov (komplexnosť a kohéznosť PZ) a nadväznosť PZ na kľúčové projekty v sledovanom území.

Výsledkom Odborného hodnotenia je:

- výber PZ určených na dopracovanie do finálnej podoby, vrátane kompletnej projektovej dokumentácie,
- zaslanie výzvy na dopracovanie PZ, ktoré budú následne opätovne odborne prehodnotené.

V prípade neuplatnenia si možnosti na dopracovanie PZ zo strany žiadateľa sa daný zámer presúva do zásobníka PZ Rady partnerstva. PZ môžu však byť v prípade podnetu zo strany členov Rady partnerstva posunuté za rovnakých podmienok (viď vyššie uvedené) do procesu implementácie.

V. Implementácia projektových zámerov

PZ schválené Radou partnerstva budú následne implementované.

H. MONITOROVANIE A HODNOTENIE

Proces monitorovania a hodnotenia realizácie IÚS je synergický s monitorovaním a hodnotením realizácie Programu Slovensko.

Mechanizmy hodnotenia a monitoringu vo vzťahu k plneniu cieľov Programu Slovensko budú spracované po zverejnení záväzného mechanizmu implementácie Programu Slovensko.

Monitoring a hodnotenie priebehu realizácie IÚS KSK prebieha raz ročne, vždy na prvom zasadnutí Rady partnerstva v každom kalendárnom roku realizácie, posledné hodnotenie na záverečnom zasadnutí Rady partnerstva po ukončení programového obdobia.

Monitorovaciu a hodnotiacu správu vypracúva TS RP, spoločne s aktualizovaným zásobníkom projektových zámerov ku koncu kalendárneho roka. Správu predkladá Rade partnerstva na schválenie jej predseda, resp. osoba ním na tento úkon určená. Správu vrátane jej príloh schvaľuje Rada partnerstva v zmysle svojho Štatútu.

PRÍLOHA Č.1 – MOŽNOSTI FINANCOVANIA CIEĽOV IÚS KOŠICKÉHO KRAJA

Integrovaná územná stratégia Košického kraja - priority a ciele			Možnosti financovania					Oprávnení žiadatelia
Priorita	Strategický cieľ	Špecifický cieľ	Program SK 2021-2027 opatrenia pre IÚS - IÚI	Program SK 2021-2027 - ŠC dopytové výzvy / národný projekt	Program SK 2021-2027 alokácia pre MRK	Plán obnovy a odolnosti - komponenty "K"	Iné financovanie z EŠIF + FST	
1 Udržateľná mobilita	1 Posilniť udržateľnosť mobility a odolnosť dopravného systému	1.1 Posilniť udržateľnosť mobility a odolnosť dopravného systému v Strategicko-plánovacom regióne Gemer	1.2.2 2.8.1 2.8.2 3.2.3 3.2.4	1.2.2 2.8.1 2.8.2 3.1.1 3.2.1 3.2.3 3.2.4	3.2.3 3.2.4	K 3	FST; Program rozvoja vidieka; Programy cezhraničnej a nadnárodnej spolupráce Interreg; priame granty z EÚ	obce a mestá, združenia obcí, KSK, dopravcovia, ŽSR, IDS Východ, s.r.o., občianske združenia, neziskové organizácie, subjekty poskytujúce pravidelnú verejnú osobnú dopravu, mimovládne organizácie
		1.2 Posilniť udržateľnosť mobility a odolnosť dopravného systému v Strategicko-plánovacom regióne Abov						
		1.3 Posilniť udržateľnosť mobility a odolnosť dopravného systému v Strategicko-plánovacom regióne Spiš						
		1.4 Posilniť udržateľnosť mobility a odolnosť dopravného systému v Strategicko-plánovacom regióne Hnilec						
		1.5 Posilniť udržateľnosť mobility a odolnosť dopravného systému v Strategicko-plánovacom regióne Dolný Zemplín: Sobrancecko - Michalovsko						
		1.6 Posilniť udržateľnosť mobility a odolnosť dopravného systému v Strategicko-plánovacom regióne Dolný Zemplín: Trebišovsko						

Integrovaná územná stratégia Košického kraja - priority a ciele			Možnosti financovania					Oprávnení žiadatelia
Priorita	Strategický cieľ	Špecifický cieľ	Program SK 2021-2027 opatrenia pre IÚS - IÚI	Program SK 2021-2027 - ŠC dopytové výzvy / národný projekt	Program SK 2021-2027 alokácia pre MRK	Plán obnovy a odolnosti - komponenty "K"	Iné financovanie z EŠIF + FST	
2 Kvalitné a udržateľné životné prostredie	2 Zabezpečiť udržateľnosť využívania a efektívnu ochranu prírodných zdrojov a zmierniť negatívne dôsledky zmeny klímy	2.1 Zabezpečiť udržateľnosť využívania a efektívnu ochranu prírodných zdrojov a zmierniť negatívne dôsledky zmeny klímy v Strategicko-plánovacom regióne Gemer						
		2.2 Zabezpečiť udržateľnosť využívania a efektívnu ochranu prírodných zdrojov a zmierniť negatívne dôsledky zmeny klímy v Strategicko-plánovacom regióne Abov	2.1.2					
		2.3 Zabezpečiť udržateľnosť využívania a efektívnu ochranu prírodných zdrojov a zmierniť negatívne dôsledky zmeny klímy v Strategicko-plánovacom regióne Spiš	2.2.2					
		2.4 Zabezpečiť udržateľnosť využívania a efektívnu ochranu prírodných zdrojov a zmierniť negatívne dôsledky zmeny klímy v Strategicko-plánovacom regióne Hnilec	2.4.1					
		2.5 Zabezpečiť udržateľnosť využívania a efektívnu ochranu prírodných zdrojov a zmierniť negatívne dôsledky zmeny klímy v Strategicko-plánovacom regióne Dolný Zemplín Sobrancecko - Michalovsko	2.5.3	RSO2.1	2.5.1	K 1	FST;	obce
		2.6 Zabezpečiť udržateľnosť využívania a efektívnu ochranu prírodných zdrojov a zmierniť negatívne dôsledky zmeny klímy v Strategicko-plánovacom regióne Dolný Zemplín Trebišovsko	2.5.5	RSO2.2	2.5.3	K 2	Program rozvoja vidieka;	a mestá,
			2.5.7	RSO2.4	2.5.4	K 3	Programy cezhraničnej a nadnárodnej spolupráce Interreg; priame granty z EÚ	KSK, štát,
			2.5.8	RSO2.5	2.5.5	K 4		FO, PO,
			2.6.1	RSO2.6	2.6.1	K 5		MSP,
			2.6.2	RSO2.7	2.6.2			vodárenské spoločnosti,
			2.6.3		2.6.3			stredné školy,
			2.7.3					občianske združenia,
			2.7.4					mimovládne organizácie

Integrovaná územná stratégia Košického kraja - priority a ciele			Možnosti financovania					Oprávnení žiadatelia
Priorita	Strategický cieľ	Špecifický cieľ	Program SK 2021-2027 opatrenia pre IÚS - IÚI	Program SK 2021-2027 - ŠC dopytové výzvy / národný projekt	Program SK 2021-2027 alokácia pre MRK	Plán obnovy a odolnosti - komponenty "K"	Iné financovanie z EŠIF + FST	
3 Moderné školstvo, vzdelávanie a šport a kvalitná veda, výskum a inovácie	3 Zmodernizovať a zvýšiť dostupnosť vzdelávacieho systému, podporiť výskumno-inovačné aktivity reagujúce na potreby spoločnosti, regiónu a priemyslu 4.0 a zefektívniť podporu športových a voľnočasových aktivít a práce s mládežou v Strategicko-plánovacom regióne Gemer	3.1 Zmodernizovať a zvýšiť dostupnosť vzdelávacieho systému, podporiť výskumno-inovačné aktivity reagujúce na potreby spoločnosti, regiónu a Priemyslu 4.0 a zefektívniť podporu športových a voľnočasových aktivít a práce s mládežou v Strategicko-plánovacom regióne Gemer						obce a mestá, KSK, štát, zriaďovatelia škôl, vysoké školy a univerzity, SAV, CVTI, MSP, SBA, CVČ, športové kluby, súkromný sektor, neziskové organizácie
		3.2 Zmodernizovať a zvýšiť dostupnosť vzdelávacieho systému, podporiť výskumno-inovačné aktivity reagujúce na potreby spoločnosti, regiónu a Priemyslu 4.0 a zefektívniť podporu športových a voľnočasových aktivít a práce s mládežou v Strategicko-plánovacom regióne Abov	1.1.1 1.2.2 1.4.1	5.2.1 5.2.4 RSO1.1 RSO1.2 RSO1.3 RSO1.4 RSO1.5	SO(e) SO(f) RSO4.2	K 6 K 7 K 8 K 9 K 14 K 17	FST; Programy cezhraničnej a nadnárodnej spolupráce Interreg; priame granty z EÚ	
		3.3 Zmodernizovať a zvýšiť dostupnosť vzdelávacieho systému, podporiť výskumno-inovačné aktivity reagujúce na potreby spoločnosti, regiónu a Priemyslu 4.0 a zefektívniť podporu športových a voľnočasových aktivít a práce s mládežou v Strategicko-plánovacom regióne Spiš	5.2.1 5.2.4 RSO4.2 RSO4.5	Priorita 4P2 Priorita 4P3 Priorita 4P4				
		3.4 Zmodernizovať a zvýšiť dostupnosť vzdelávacieho systému, podporiť výskumno-inovačné aktivity reagujúce na potreby spoločnosti, regiónu a Priemyslu 4.0 a zefektívniť podporu športových a voľnočasových aktivít a práce s mládežou v Strategicko-plánovacom regióne Hnilec						

Integrovaná územná stratégia Košického kraja - priority a ciele			Možnosti financovania					Oprávnení žiadatelia
Priorita	Strategický cieľ	Špecifický cieľ	Program SK 2021-2027 opatrenia pre IÚS - IÚI	Program SK 2021-2027 - ŠC dopytové výzvy / národný projekt	Program SK 2021-2027 alokácia pre MRK	Plán obnovy a odolnosti - komponenty "K"	Iné financovanie z EŠIF + FST	
3 Moderné školstvo, vzdelávanie a šport a kvalitná veda, výskum a inovácie	3 Zmodernizovať a zvýšiť dostupnosť vzdelávacieho systému, podporiť výskumno-inovačné aktivity reagujúce na potreby spoločnosti, regiónu a Priemyslu 4.0 a zefektívniť podporu športových a voľnočasových aktivít a práce s mládežou	3.5 Zmodernizovať a zvýšiť dostupnosť vzdelávacieho systému, podporiť výskumno-inovačné aktivity reagujúce na potreby spoločnosti, regiónu a Priemyslu 4.0 a zefektívniť podporu športových a voľnočasových aktivít a práce s mládežou v Strategicko-plánovacom regióne Dolný Zemplín Sobranecko - Michalovsko	1.1.1 1.2.2 1.4.1 5.2.1 5.2.4 RSO4.2 RSO4.5	5.2.1 5.2.4 RSO1.1 RSO1.2 RSO1.3 RSO1.4 RSO1.5 Priorita 4P2 Priorita 4P3 Priorita 4P4	SO(e) SO(f) RSO4.2	K 6 K 7 K 8 K 9 K 14 K 17	FST; Programy cezhraničnej a nadnárodnej spolupráce Interreg; priame granty z EÚ	obce a mestá, KSK, štát, zriaďovatelia škôl, vysoké školy a univerzity, SAV, CVTI, MSP, SBA, CVČ, športové kluby, súkromný sektor, neziskové organizácie
		3.6 Zmodernizovať a zvýšiť dostupnosť vzdelávacieho systému, podporiť výskumno-inovačné aktivity reagujúce na potreby spoločnosti, regiónu a Priemyslu 4.0 a zefektívniť podporu športových a voľnočasových aktivít a práce s mládežou v Strategicko-plánovacom regióne Dolný Zemplín Trebišovsko						

Integrovaná územná stratégia Košického kraja - priority a ciele			Možnosti financovania					Oprávnení žiadatelia
Priorita	Strategický cieľ	Špecifický cieľ	Program SK 2021-2027 opatrenia pre IÚS - IÚI	Program SK 2021-2027 - ŠC dopytové výzvy / národný projekt	Program SK 2021-2027 alokácia pre MRK	Plán obnovy a odolnosti - komponenty "K"	Iné financovanie z EŠIF + FST	
4 Udržateľný cestovný ruch a kvalitné kultúrne služby	4 Zlepšiť ponuku kvalitných kultúrnych služieb a podporiť udržateľnosť cestovného ruchu	4.1 Zlepšiť ponuku kvalitných kultúrnych služieb a podporiť udržateľnosť cestovného ruchu v Strategicko-plánovacom regióne Gemer						obce a mestá, KSK, štát, OOCR, KOOCR, MAS, podnikateľské subjekty v odvetví CR, občianske združenia, neziskové organizácie, vysoké školy a univerzity, MSP, SBA
		4.2 Zlepšiť ponuku kvalitných kultúrnych služieb a podporiť udržateľnosť cestovného ruchu v Strategicko-plánovacom regióne Abov						
		4.3 Zlepšiť ponuku kvalitných kultúrnych služieb a podporiť udržateľnosť cestovného ruchu v Strategicko-plánovacom regióne Spiš		1.1.1 1.2.2		K 2 K 3 K 9 K 10 K 17		
		4.4 Zlepšiť ponuku kvalitných kultúrnych služieb a podporiť udržateľnosť cestovného ruchu v Strategicko-plánovacom regióne Hnilec	1.1.1 1.2.2 5.2.4 5.2.5	1.3.1 1.3.2 1.3.3 5.2.4 5.2.5 RSO4.6	–			
		4.5 Zlepšiť ponuku kvalitných kultúrnych služieb a podporiť udržateľnosť cestovného ruchu v Strategicko-plánovacom regióne Dolný Zemplín Sobrancecko - Michalovsko						
		4.6 Zlepšiť ponuku kvalitných kultúrnych služieb a podporiť udržateľnosť cestovného ruchu v Strategicko-plánovacom regióne Dolný Zemplín Trebišovsko						

Integrovaná územná stratégia Košického kraja - priority a ciele			Možnosti financovania					Oprávnení žiadatelia
Priorita	Strategický cieľ	Špecifický cieľ	Program SK 2021-2027 opatrenia pre IÚS - IÚI	Program SK 2021-2027 - ŠC dopytové výzvy / národný projekt	Program SK 2021-2027 alokácia pre MRK	Plán obnovy a odolnosti - komponenty "K"	Iné financovanie z EŠIF + FST	
5 Kvalitná a dostupná zdravotná starostlivosť	5 Zvýšiť kvalitu zdravia obyvateľov	5.1 Zvýšiť kvalitu zdravia obyvateľov v Strategicko-plánovacom regióne Gemer	RSO4.5	RSO4.3 RSO4.5 SO(k)	RSO4.3 SO(k)	K 11 K 12 K 13	Programy cezhraničnej a nadnárodnej spolupráce Interreg; priame granty z EÚ	obce a mestá, KSK, poskytovatelia zdravotnej starostlivosti, združenia lekárov, EZÚS Via Carpatia, poskytovatelia lekárenskej a zdravotnej starostlivosti, stavovské organizácie v zdravotníctve
		5.2 Zvýšiť kvalitu zdravia obyvateľov v Strategicko-plánovacom regióne Abov						
		5.3 Zvýšiť kvalitu zdravia obyvateľov v Strategicko-plánovacom regióne Spiš						
		5.4 Zvýšiť kvalitu zdravia obyvateľov v Strategicko-plánovacom regióne Hnilec						
		5.5 Zvýšiť kvalitu zdravia obyvateľov v Strategicko-plánovacom regióne Dolný Zemplín Sobrancecko - Michalovsko						
		5.6 Zvýšiť kvalitu zdravia obyvateľov v Strategicko-plánovacom regióne Dolný Zemplín Trebišovsko						

Integrovaná územná stratégia Košického kraja - priority a ciele			Možnosti financovania					Oprávnení žiadatelia
Priorita	Strategický cieľ	Špecifický cieľ	Program SK 2021-2027 opatrenia pre IÚS - IÚI	Program SK 2021-2027 - ŠC dopytové výzvy / národný projekt	Program SK 2021-2027 alokácia pre MRK	Plán obnovy a odolnosti - komponenty "K"	Iné financovanie z EŠIF + FST	
6 Podpora sociálnej inklúzie a dostupná sociálna starostlivosť	6 Vytvoriť kvalitnejšiu a dostupnejšiu sieť sociálnej starostlivosti a bývania	6.1 Vytvoriť kvalitnejšiu a dostupnejšiu sieť sociálnej starostlivosti a bývania v Strategicko-plánovacom regióne Gemer	RSO4.1 RSO4.3 RSO4.5	RSO4.1 RSO4.3 RSO4.5 SO(a) SO(d) SO(f) SO(h) SO(j) SO(k) SO(l) SO(m)	2.5.1	K 6 K 11 K 12 K 13	Programy cezhraničnej a nadnárodnej spolupráce Interreg; priame granty z EÚ	obce a mestá, KSK, štát, poskytovatelia sociálnych služieb, sociálne podniky, podnikateľské subjekty (FO, PO), cirkvi, neziskové organizácie, nadácie, občianske iniciatívy, EZÚS Via Carpatia
		6.2 Vytvoriť kvalitnejšiu a dostupnejšiu sieť sociálnej starostlivosti a bývania v Strategicko-plánovacom regióne Abov			2.5.3			
		6.3 Vytvoriť kvalitnejšiu a dostupnejšiu sieť sociálnej starostlivosti a bývania v Strategicko-plánovacom regióne Spiš			2.5.4			
		6.4 Vytvoriť kvalitnejšiu a dostupnejšiu sieť sociálnej starostlivosti a bývania v Strategicko-plánovacom regióne Hnilec			2.5.5			
		6.5 Vytvoriť kvalitnejšiu a dostupnejšiu sieť sociálnej starostlivosti a bývania v Strategicko-plánovacom regióne Dolný Zemplín Sobrancecko - Michalovsko			2.6.1			
		6.6 Vytvoriť kvalitnejšiu a dostupnejšiu sieť sociálnej starostlivosti a bývania v Strategicko-plánovacom regióne Dolný Zemplín Trebišovsko			2.6.2			
					2.6.3			

Integrovaná územná stratégia Košického kraja - priority a ciele			Možnosti financovania					Oprávnení žiadatelia
Priorita	Strategický cieľ	Špecifický cieľ	Program SK 2021-2027 opatrenia pre IÚS - IÚI	Program SK 2021-2027 - ŠC dopytové výzvy / národný projekt	Program SK 2021-2027 alokácia pre MRK	Plán obnovy a odolnosti - komponenty "K"	Iné financovanie z EŠIF + FST	
7 Moderná technická infraštruktúra a účinná bezpečnosť obyvateľov	7 Zmodernizovať technickú vybavenosť územia využívajúc SMART riešenia	7.1 Zmodernizovať technickú vybavenosť územia využívajúc SMART riešenia v Strategicko-plánovacom regióne Gemer						obce a mestá, KSK, štát, FO, PO, MSP, občianske združenia
		7.2 Zmodernizovať technickú vybavenosť územia využívajúc SMART riešenia v Strategicko-plánovacom regióne Abov						
		7.3 Zmodernizovať technickú vybavenosť územia využívajúc SMART riešenia v Strategicko-plánovacom regióne Spiš	1.2.2	1.2.2 1.5.1 2.1.1				
		7.4 Zmodernizovať technickú vybavenosť územia využívajúc SMART riešenia v Strategicko-plánovacom regióne Hnilec	5.2.1 5.2.2 5.2.3	2.3.1 2.4.8 5.2.3	–	K 1 K 16 K 17		
		7.5 Zmodernizovať technickú vybavenosť územia využívajúc SMART riešenia v Strategicko-plánovacom regióne Dolný Zemplín Sobrancecko - Michalovsko		RSO2.3 RSO3.1				
		7.6 Zmodernizovať technickú vybavenosť územia využívajúc SMART riešenia v Strategicko-plánovacom regióne Dolný Zemplín Trebišovsko						